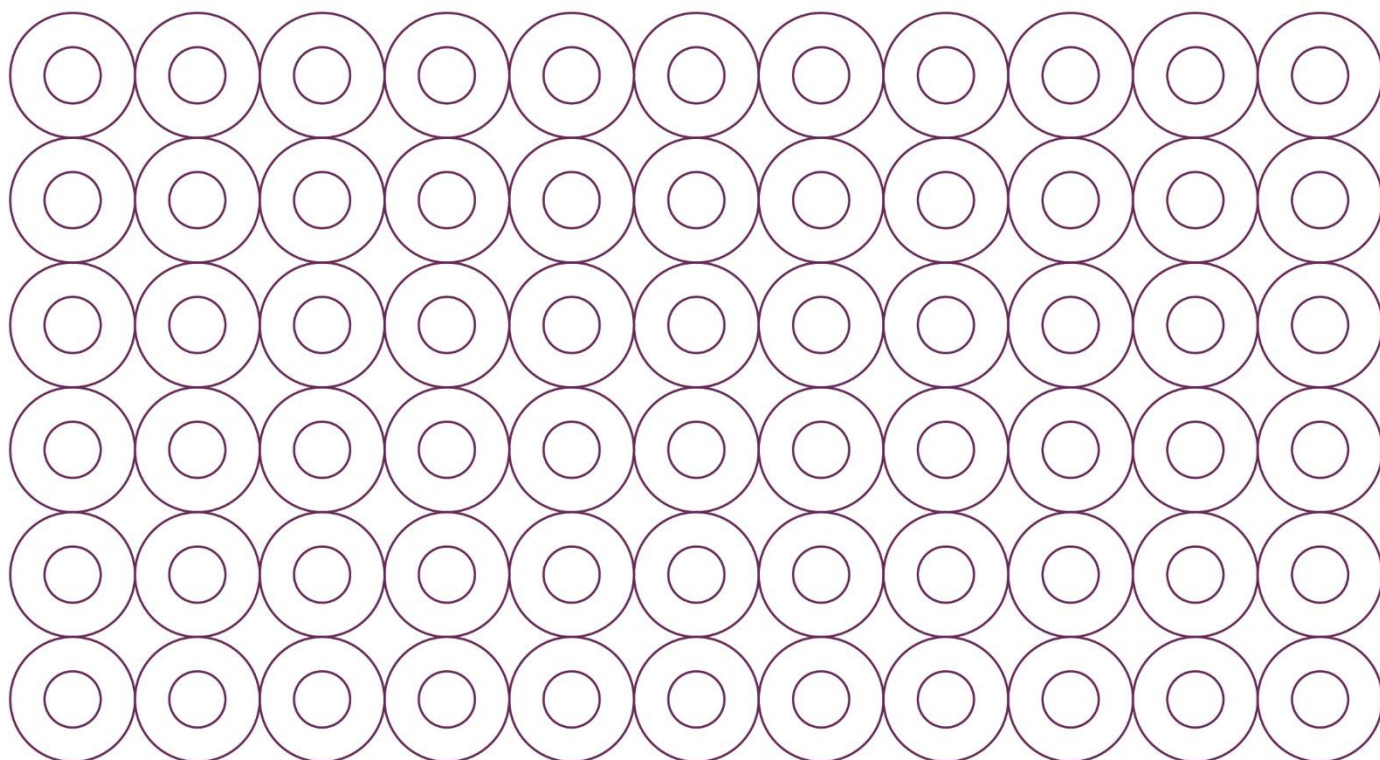

Uppföljning av gymnasieskolan 2020

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:
www.skolverket.se/publikationer

ISSN: 1103-2421

ISRN: SKOLV-R-2020:4-SE

Skolverket, Stockholm 2020.

Innehåll

Uppföljning av gymnasieskolan 2020	1
Innehåll	3
Sammanfattning	4
Inledning	5
Nationella program i gymnasieskolan	7
Redovisning per program – yrkesprogram	30
Barn- och fritidsprogrammet	31
Bygg- och anläggningsprogrammet	42
El- och energiprogrammet	54
Fordons- och transportprogrammet	65
Handels- och administrationsprogrammet	77
Hantverksprogrammet	88
Hotell- och turismprogrammet	100
Industritekniska programmet	111
Naturbruksprogrammet	122
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	133
VVS- och fastighetsprogrammet	144
Vård- och omsorgsprogrammet	156
Redovisning per program – Högskoleförberedande program	165
Ekonomiprogrammet	166
Estetiska programmet	175
Humanistiska programmet	184
Naturvetenskapsprogrammet	193
Samhällsvetenskapsprogrammet	202
Teknikprogrammet	211
Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år	220
Redovisning per program – Introduktionsprogram	227
Individuellt alternativ	229
Programinriktat val	233
Språkintröduktion	237
Yrkesintröduktion	241
Bilaga	245
Förklaringar och definitioner	246

Sammanfattning

Läsåret 2019/20 går cirka 355 000 elever i gymnasieskolan. Av dessa är 208 000 registrerade på högskoleförberedande program, 102 000 på yrkesprogram och 44 900 på introduktionsprogram. På både högskoleförberedande program och yrkesprogram har elevantalet ökat med tre procent jämfört med föregående läsår. Antalet elever på introduktionsprogram har dock minskat med 13 procent läsåret 2019/20 jämfört med läsåret före, vilket beror på att det skett en betydande minskning av antalet elever som går på språkintröduktion. Det är fortsatt samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet som är de största. Största yrkesprogrammet är fortsatt el- och energiprogrammet. Skolverkets elevprognos visar att antalet elever i gymnasieskolan kommer att öka de kommande läsåren till 384 000, läsåret 2025/26.

Andelen elever som tar examen inom tre år ökar även år 2019 och är nu 76,6 procent. Ökningen har främst skett på de högskoleförberedande programmen. På yrkesprogrammen har det skett en viss minskning av andelen med examen inom tre år, år 2019 jämfört med 2018. Störst andel elever som tagit examen inom tre år, 82,6 procent återfanns på ekonomiprogrammet. Tidigare läsår har andelen med examen inom tre år alltid varit störst på naturvetenskapsprogrammet.

Skolverket presenterar i denna rapport även etableringsstatus för ungdomar, det vill säga vad ungdomarna gör efter de avslutat gymnasieskolan. Uppföljningen visar att tre av fyra ungdomar som slutförde gymnasieskolan på ett nationellt program läsåret 2013/14 tre år senare antingen var etablerade på arbetsmarknaden eller studerade på högskola. Högst andel med etablerad ställning på arbetsmarknaden hade ungdomar med examen från fordons- och transportprogrammet. Högst andel som studerar vidare på högskola återfanns bland ungdomar med examen från naturvetenskapsprogrammet. Generellt är det vanligast att ungdomar från yrkesprogram etablerar sig på arbetsmarknaden medan ungdomar från högskoleförberedande program studerar på högskola. Gruppen elever som får studiebevis i stället för examen från högskoleförberedande program utgör dock ett undantag från det generella mönstret, då det i studiebevisgruppen var vanligare att etablera sig på arbetsmarknaden än att studera vidare på högskola.

Inledning

Med gymnasireformen Gy 2011 infördes från och med hösten 2011 den nya gymnasieskolan. Syftet med reformen var bland annat att i högre grad än tidigare förbereda elever för arbetslivet respektive för högre studier, förtydliga innehållet i de olika programmen samt öka genomströmningen.

Föreliggande rapport är Skolverkets årliga statistiska uppföljning av utvecklingen i gymnasieskolan. I rapporten samlar vi all tillgänglig statistik programvis, och kommenterar utvecklingen i gymnasieskolan och situationen för respektive program.

Rapporten har sammanställts av undervisningsrådet Anna Niia i samarbete med Per Alvant, Lukas Ryan, Carrie Robson, Jens Ekblom, Malin Schmidt och Max Lundin på Skolverkets analysavdelning. De undervisningsråd på Skolverkets läroplansavdelning som ansvarar för respektive gymnasieprogram har bidragit med programvisa texter.

Underlag – material och källor

I den programvisa redovisningen i rapporten sammanfattas dels Skolverkets statistik om elever på respektive program, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per den 15 oktober för åren 2011 till 2019, dels Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat i gymnasieskolan läsåren 2013/14 till 2018/19 samt statistik över de ungdomar som lämnade gymnasieskolan läsåren 2013/14 och vad dessa ungdomar hade för sysselsättning tre år efter avslutade gymnasiestudier.

Utöver sammanställningen av den aktuella statistiken per gymnasieprogram kommenterar vi situationen inom respektive program. Kommentarererna är skrivna av undervisningsråd vid läroplansavdelningen med ansvar för respektive program utifrån Skolverkets erfarenheter från samarbetet med de nationella programråden för gymnasial yrkesutbildning och referensskolor, vilka beskrivs närmare i bilagan under rubriken Källor.¹ Även möten i samband med nätverksträffar, workshops och arbete med Skolverkets egna uppdrag har bidragit till bilden av utvecklingen inom programmen.

Disposition

Rapporten inleds med en övergripande bild av gymnasieskolans elever², hur elevernas studier fortskrider samt genomströmningen och deras inträde på arbetsmarknaden. Det inledande avsnittet belyser denna gång även lärlingar inom

---

¹ Erfarenheter från programråd och referensskolor inte nödvändigtvis är representativa för programmen i ett nationellt perspektiv.

² I denna redovisning ingår även rikskrekryterande program samt International Baccalaureate (IB) för att ge en mer heltäckande bild av hela elevkullen

yrkesprogram samt elevers resultat i matematik. Därefter följer en redovisning av Skolverkets statistik med kommentarer för vart och ett av gymnasieskolans program. Denna genomgång omfattar i tur och ordning de tolv yrkesprogrammen, de sex högskoleförberedande programmen, det fjärde tekniska året, samt introduktionsprogrammen som 1 juli 2019 gick från att vara fem till att vara fyra till antalet.

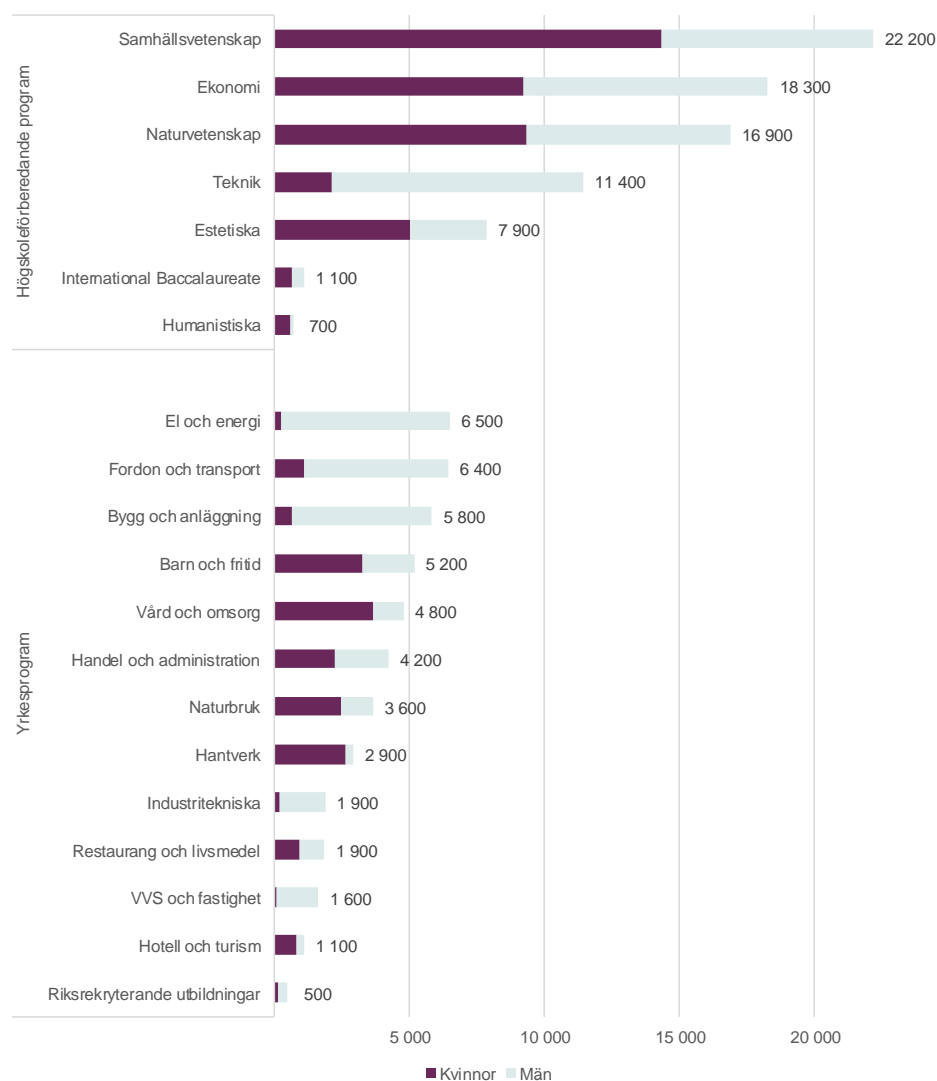
I rapportens bilaga har vi samlat förklaringar och definitioner av de mått och de begrepp som presenteras. Dessa definitioner är viktiga för att tolka den statistik som vi presenterar i rapporten.

Nationella program i gymnasieskolan

Sökande och antagna

Inför läsåret 2019/20 sökte 124 800 elever till gymnasieskolans nationella program. Det är marginellt mer än läsåret 2018/19 då 124 700 elever sökte gymnasieskolans nationella program. Omkring 63 procent av eleverna sökte ett högskoleförberedande program och 37 procent ett yrkesprogram.

Diagram 1. Antal sökande till respektive nationellt program inför läsåret 2019/20

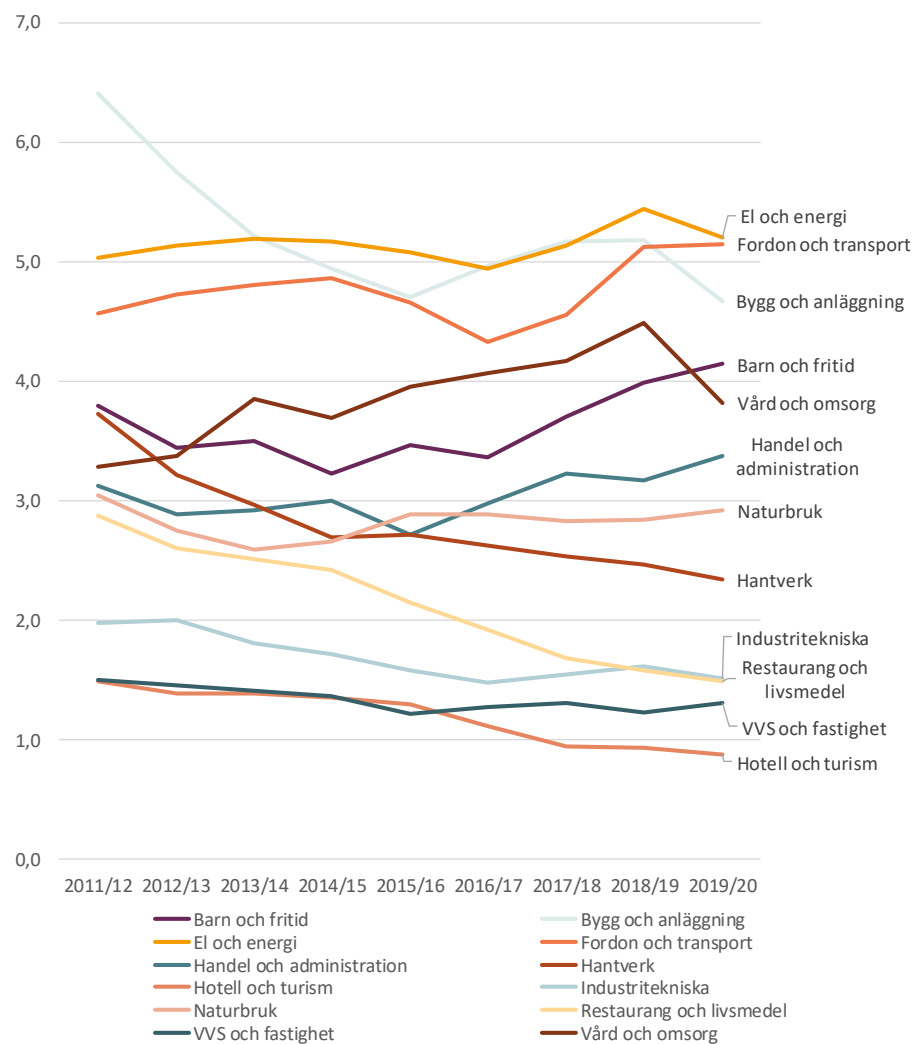
I riksrekryterande utbildningar ingår flygteknikutbildning, marinteknikutbildning, samiska näringar, sjöfartsutbildning, tåg-teknikutbildning och yrkesdansutbildning International Baccalaureate (IB) redovisas under högskoleförberedande program men är inte en del av den svenska gymnasieskolan, Gy 2011.

Flest förstahandssökande har samhällsvetenskapsprogrammet. Näst flest sökande har ekonomiprogrammet som sedan två läsår tillbaka har fler sökande än till naturvetenskapsprogrammet. Bland yrkesprogrammen är det flest sökande till el-

och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet samt bygg- och anläggningsprogrammet.

Bland både kvinnor och män är det vanligare att söka ett högskoleförberedande program jämfört med ett yrkesprogram. En större andel av kvinnorna, 69 procent, sökte till ett högskoleförberedande program jämfört med männen, där 57 procent sökte ett högskoleförberedande program. Det är också i genomsnitt vanligare att söka ett högskoleförberedande program bland elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning medan elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning i högre utsträckning söker yrkesprogram.

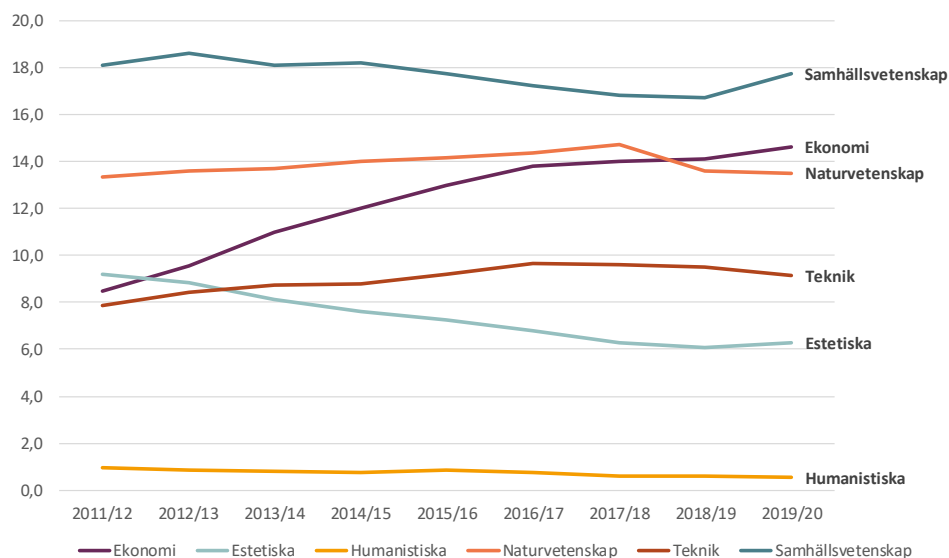
Diagram 2. Andel (%) som sökte respektive yrkesprogram i första hand, läsår 2011/12 – 2019/20

Mellan läsåret 2018/19 och 2019/20 har det skett mycket små förändringar i andelen sökande till majoriteten av yrkesprogrammen. Vård- och omsorgsprogrammet hade störst minskning med 0,7 procentenheter, vilket motsvarar 800 elever. Barn- och fritidsprogrammet och handels- och administrationsprogrammet ökade marginellt med 0,2 procentenheter.

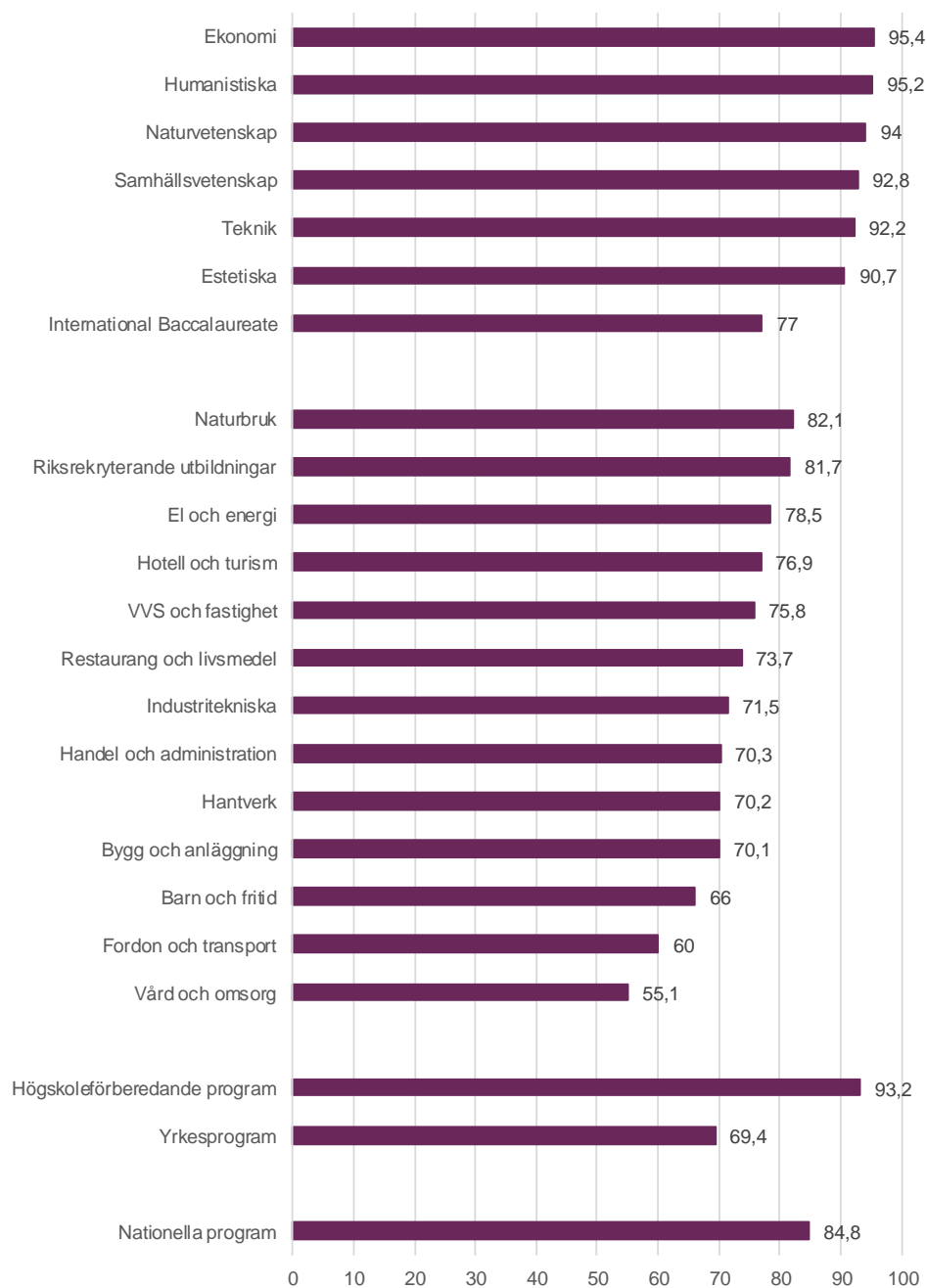

Diagram 3. Andel (%) som sökte respektive högskoleförberedande program i första hand, läsår 2011/12 – 2019/20

Inför läsåret 2019/20 har det skett en ökning av andelen sökande till samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet jämfört med inför läsåret 2018/19. Nästan en tredjedel, 32,4 procent, av samtliga sökande elever har sökt sig till dessa två program. Samtidigt har andelen förstahandssökande minskat något till naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Inför läsåret 2019/20 har andelen förstahandssökande till estetiska programmet ökat efter att ha minskat flera läsår i rad.

Diagram 4. Andel (%) behöriga förstahandssökande till respektive nationellt program inför läsåret 2019/20

I riksrekryterande utbildningar ingår flygteknikutbildning, marinteknikutbildning, samiska näringar, sjöfartsutbildning, tåg-teknikutbildning och yrkesdansutbildning. International Baccalaureate (IB) redovisas under högskoleförberedande program men är inte en del av den svenska gymnasieskolan, Gy 2011.

Bland sökande inför läsåret 2019/20 var 85 procent av eleverna behöriga till det nationella program de sökte i första hand. Andelen behöriga förstahandssökande till nationella program ökade med en procentenhet jämfört med året innan då 84 procent av de sökande var behöriga. Högst andel behöriga förstahandssökande hade ekonomiprogrammet. Bland yrkesprogrammen var det högst andel behöriga förstahandssökande till naturbruksprogrammet och till de riksrekryterande utbildningarna.

Av de elever som i första hand sökte yrkesprogram var 69 procent behöriga till det program de sökt och 57 procent blev antagna till sitt förstahandsval. Av de elever som i första hand sökte högskoleförberedande program var 95 procent behöriga och 71 procent blev antagna till sitt förstahandsval.

Elever som inte blir antagna till sitt förstahandsval

I redovisningen ovan framgår att många elever blir antagna till sitt förstahandsval. Men en förhållandevis stor grupp elever som varje år söker ett nationellt program kommer inte in på sitt förstahandsval. Skolverket har tidigare publicerat en fördjupning i vad elever läser som inte blir antagna till sitt förstahandsval, som visade på följande resultat.³

För elever som sökt till yrkesprogram var det 66 procent som läste samma program som de hade sökt. Av de elever som inte läste det yrkesprogram de sökt gick 17 procent ett annat yrkesprogram och 8 procent på ett högskoleförberedande program. Det var 64 procent som gick ett introduktionsprogram istället för det sökta yrkesprogrammet.

För elever som sökte till högskoleförberedande program var det 86 procent som läste samma program som de sökt. Av de elever som inte läste det högskoleförberedande program de sökt gick 42 procent på ett annat högskoleförberedande program, 20 procent på ett yrkesprogram och 26 procent på ett introduktionsprogram.

Elever i gymnasieskolan

Läsåret 2019/20 går cirka 355 000 elever i gymnasieskolan. Det är fjärde året i rad som antalet gymnasieelever ökar. Jämfört med föregående läsår är det 2 700 fler elever i gymnasieskolan detta läsår, en ökning som motsvarar cirka 1 procent.

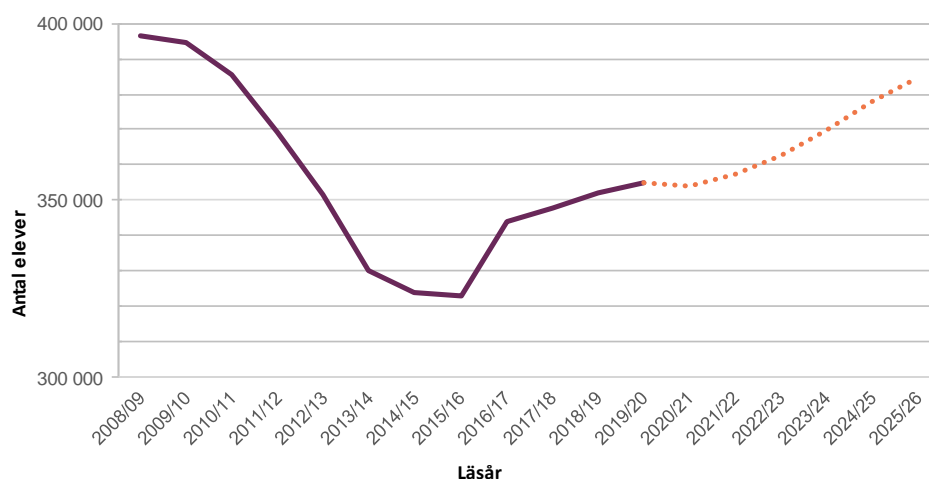
Att det skett en ökning av antalet elever som går i gymnasieskolan flera läsår i rad har flera förklaringar. Dels beror det på att elevkullarna som övergår från grundskolan till gymnasieskolan varit större senaste åren jämfört med tidigare år, vilket betyder att fler elever övergår från grundskola till gymnasieskola. Dels beror också det ökade elevantalet i gymnasieskolan på den stora gruppen ungdomar som invandrade till Sverige mellan läsåren 2015/16 – 2016/17, och som främst återfinns på gymnasieskolans introduktionsprogram varav den stora majoriteten börjat på programmet språkin introduktion.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av antal elever i gymnasieskolan från läsåret 2008/09, samt en elevprognos som sträcker sig fram till 2024/25.

---

³ Skolverket, 2018. *Jämförelse mellan elevernas gymnasieval och var de studerade 2017/18*

Diagram 5. Antal elever i gymnasieskolan läsåren 2008/09–2019/20 med prognos för läsåren 2019/20–2025/26

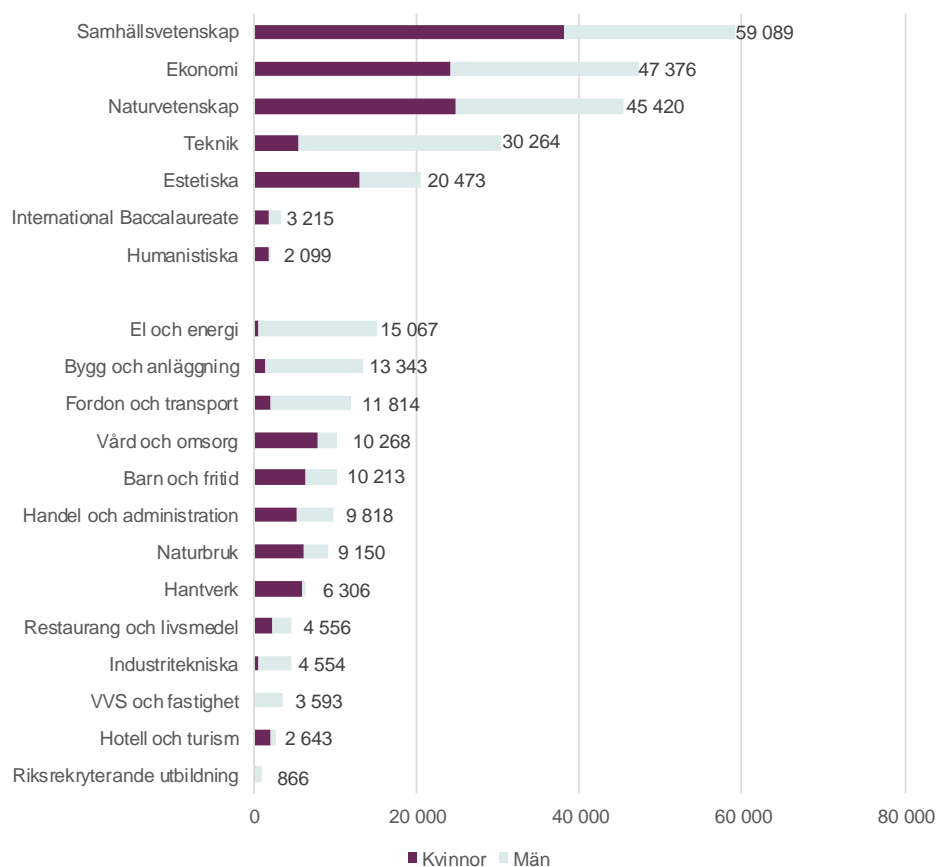
Skolverkets prognos utgår ifrån övergången från grundskolan, genomsnittligt antal studieår i gymnasieskolan samt det förväntade invandringsnettot. Prognosen illustrerar således en trolig utveckling om ungdomars studiemönster är oförändrat och inga stora förändringar sker inom skolan eller i samhället i övrigt. Under de kommande läsåren beräknas en fortsatt ökning av antalet elever i gymnasieskolan till 384 000 elever, läsåret 2025/26.

Lsåret 2019/20 är 208 000 elever registrerade på högskoleförberedande program, 102 000 elever på yrkesprogram och 44 900 elever på introduktionsprogram. Jämfört med föregående läsår har antalet elever i gymnasieskolan ökat med totalt 2 700 elever. På både yrkesprogram och högskoleförberedande program har elevantalet ökat med tre procent. Antalet elever på introduktionsprogram har dock minskat med 13 procent, 7 000 elever, jämfört med läsåret före, vilket beror på att färre elever går på språkinträdning. På övriga introduktionsprogram går fler elever än föregående läsår. I ett senare avsnitt i denna rapportens inledning finns en mer utförlig redovisning av utvecklingen på introduktionsprogram.

Flest elever läser på samhällsvetenskapsprogrammet

De tre största nationella programmen är högskoleförberedande. Samhällsvetenskapsprogrammet är störst med 59 100 elever. På ekonomiprogrammet läser 47 400 elever och på naturvetenskapsprogrammet läser 45 400 elever. De tre största yrkesprogrammen är el- och energiprogrammet med 15 100 elever, bygg- och anläggningsprogrammet med 13 300 elever samt fordons- och transportprogrammet med 11 800 elever. I diagrammet nedan redovisas antalet elever på de nationella programmen fördelat på kvinnor och män.

Diagram 6. Antal elever på nationella program läsåret 2019/20, fördelat på program och kön

International Baccalaureate (IB) redovisas under högskoleförberedande program men är inte en del av den svenska gymnasieskolan, Gy 2011.

Fördelningen mellan kvinnor och män är relativt jämn på två högskoleförberedande program, ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Humanistiska programmet har högst andel kvinnor, 81 procent. Även samhällsvetenskapsprogrammet och estetiska programmet har en något högre andel kvinnor, 64 procent, jämfört med andelen män. På teknikprogrammet är det en betydligt större andel män, 82 procent, jämfört med andelen kvinnor.

På yrkesprogrammen totalt är det fler män än kvinnor. Det är ofta större skillnader på de enskilda yrkesprogrammen jämfört med de högskoleförberedande programmen. Flera yrkesprogram har en betydligt större andel män än kvinnor. På el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet är 97 procent män. På bygg- och anläggningsprogrammet är 91 procent män. De yrkesprogram som har jämnast fördelning av kvinnor och män är handel- och administrationsprogrammet och restaurang- och livsmedelsprogrammet.

Betyg och genomströmning

Våren 2019 lämnade den sjätte elevkullen gymnasieskolan enligt Gy 2011. Det var 83 522 elever som antingen erhöll en examen eller ett studiebevis med minst 2 500 betygsatta poäng.⁴

Tabell 1. Andelen (%) elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2011–2016

Startår	Andel som slutfört nationella program					
	inom 3 år		inom 4 år		inom 5 år	
	med examen eller studiebevis 2500 p	med examen	med examen eller studiebevis 2500 p	med examen	med examen eller studiebevis 2500 p	med examen
2016	72	66				
2015	72	66	78	71		
2014	72	66	79	71	80	72
2013	71	65	78	71	80	72
2012	72	65	79	71	80	72
2011	71	63	78	69	79	70

Till elever som slutfört gymnasieskolan i Gy 2011 räknas elever med gymnasieexamen samt studiebevis med betygsatta kurser om 2500 poäng eller fler samt elever som fått diplom från International Baccalaureate, IB ingår inte i svensk läroplan. Siffrorna i tabellen är avrundade till närmaste heltal. Elever utan svenskt personnummer har exkluderats då de inte går att följa i statistiken.

Genomströmningen avser andelen elever som har slutfört gymnasieskolan inom en viss tid från att de påbörjade sina studier. Av de elever som påbörjade studier i gymnasieskolan hösten år 2016 var det 72 procent som lämnade gymnasieskolan med en examen eller studiebevis med minst 2 500 betygsatta poäng år 2019, tre år senare. Detta inkluderar även elever som påbörjade gymnasiestudier på ett introduktionsprogram. Andelen elever som lämnat gymnasieskolan med examen inom tre år har ökat från 63 till 66 procent, vilket till stor del förklaras med att en större andel elever på både högskoleförberedande program och yrkesprogram tar examen år 2019 jämfört med år 2014.

Följer man en elevkull över längre tid och tittar på hur stor andel som tagit examen efter fem år är det 72 procent, drygt sju av tio elever som slutfört gymnasieskolan med examen. I en elevkull är det 28 procent som kan sägas ha lämnat gymnasieskolan med ofullständiga studier, det vill säga utan en gymnasieexamen. Andelen elever som inte slutfört gymnasieskolan med examen efter fem år har varit i princip oförändrad över tid med undantag för den första elevkullen som började gymnasieskolan år 2011, där andelen med examen var något lägre jämfört med senare elevkullar.

⁴ Det var 76 009 elever som erhöll en examen och 7 513 elever som erhöll ett studiebevis med minst 2500 betygsatta poäng.

Examen inom tre år från nationella program

De nationella programmen är avsedda att genomföras på tre läsår. I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen elever som börjat på nationella program och tagit examen inom tre år.

Tabell 2. Andelen (%) elever på nationella program, högskoleförberedande program och yrkesprogram som tagit examen inom tre år: 2014-2019.

	Startår 2011 Examen 2014	Startår 2012 Examen 2015	Startår 2013 Examen 2016	Startår 2014 Examen 2017	Startår 2015 Examen 2018	Startår 2016 Examen 2019
Nationella program	71,4	73,7	74,2	75,2	76,1	76,6
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72	71,6
Högskoleförberedande program	73,8	75,5	75,8	76,8	77,9	78,7

År 2019 var det 76,6 procent av eleverna som började på ett nationellt program som tagit examen inom tre år. Jämför man över tid med den första årskullen som slutfört Gy 2011 så har andelen elever som tar examen inom tre år ökat kraftigt på nationella program, från 71,4 procent år 2014 till 76,6 procent år 2019, vilket är en ökning med 5,2 procentenheter. Den största ökningen skedde mellan 2014 och 2015 då andelen elever med examen ökade med 2,3 procentenheter. Denna ökning över tid har varit påtaglig både på yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Färre byter program och fler klarar kurser i svenska och matematik

Skolverket har pekat på flera faktorer som kan vara bidragande till den ökning av andelen elever med examen från nationella program som skett över tid. En sådan faktor är att elevernas genomsnittliga meritvärden från grundskolan har ökat över tid, vilket skulle kunna indikera att eleverna är bättre förberedda för sina gymnasiestudier. En större andel av eleverna har också över tid klarat godkänt betyg i nyckelkurser som är nödvändiga för examen. På högskoleförberedande program är det främst kursen svenska 3 som en ökande andel fått godkänt betyg i. På yrkesprogram är det främst kursen matematik 1 som en större andel fått godkänt betyg i. Andelen elever som byter från ett nationellt program till ett annat har också minskat över tid, vilket möjliggjort för fler elever att ta examen inom tre år. Sena programbyten innebär ofta att eleven i stället för tre år kan behöva ett fjärde år för slutföra sina studier.⁵

Sett till samtliga nationella program är det vanligare att kvinnor uppnår examen efter tre år jämfört med män. Läsåret 2018/19 var det 81,1 procent av kvinnorna och 76,1 procent av männen på högskoleförberedande program som uppnådde

⁵ Skolverket, 2019. *PM Betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2019.*

examen efter tre år. För yrkesprogrammen är det tvärtom männen som i något högre utsträckning, 72,2 procent, uppnådde examen jämfört med kvinnorna, 70,8 procent.

Examen inom tre år från yrkesprogram

År 2019 har det för första gången sedan införandet av Gy 2011 skett en liten minskning av andelen med examen inom tre år från yrkesprogram, 71,6 procent jämfört med 72 procent läsåret innan.

Tabell 3. Andelen (%) elever på yrkesprogram som tagit examen inom tre år: år 2014–2019, redovisade på startprogram.

	Startår 2011 Examen 2014	Startår 2012 Examen 2015	Startår 2013 Examen 2016	Startår 2014 Examen 2017	Startår 2015 Examen 2018	Startår 2016 Examen 2019
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72	71,6
Barn och fritid	63,9	65,8	66,6	70,7	66,3	69,4
Bygg och anläggning	72,3	74,9	73,3	74,1	75,6	74
El och energi	68,2	71,6	74,5	74,5	75,5	77,1
Fordon och transport	61,3	65,6	65,2	68,9	70,6	66,7
Handel och administration	63,6	69	67,2	69,8	68,5	68,1
Hantverk	65,7	68	70,9	68,3	69,4	67,4
Hotell och turism	68,1	72,2	71,9	69,1	70,9	70,5
Industri tekniska	69,6	72,3	78,7	77,7	80,5	77,7
Naturbruk	65,6	71	72,4	71,4	72,7	73,6
Restaurang och livsmedel	62,9	66,2	68,7	71,2	67,2	65,1
VVS och fastighet	71,6	69	73,7	73,4	71,5	79,6
Vård och omsorg	66	68,6	68,1	69,9	71,8	68,8
Riksrekryterande utbildningar	61,8	74,4	71,3	77,1	71,6	74,1

En bidragande faktor till att andelen elever som tar examen inom tre år har minskat på yrkesprogrammen är att flera stora yrkesprogram där många elever börjar har en något mindre andel med examen år 2019 jämfört med år 2018. Det gäller för bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Samtidigt har andelen med examen varierat över tid på flera yrkesprogram. Det till relevanta största yrkesprogrammet där flest elever tar examen, el- och energiprogrammet, har andelen elever med examen inom tre år ökat över succesivt över tid. År 2019 var det 77,1 procent av eleverna på el- och energiprogrammet som tagit examen inom tre år, vilket är den högsta noteringen för programmet sedan Gy 2011 infördes.

Skillnader i examen mellan kvinnor och män

Våren 2019 var det 72,2 procent av männen på yrkesprogram som fick examen inom tre år jämfört med 70,8 procent av kvinnorna. Det finns dock stora

skillnader inom de olika yrkesprogrammen. På de fyra yrkesprogrammen bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet samt vvs- och fastighetsprogrammet är det män som i högre utsträckning än kvinnor tagit examen inom loppet av tre år. Störst är skillnaden mellan könen på vvs- och fastighetsprogrammet där 80,2 procent av männen tog examen inom tre år jämfört med 57,7 procent av kvinnorna.

Det omvända gäller också på flera yrkesprogram, dvs där det är vanligare att kvinnorna tar examen än männen. På vård- och omsorgsprogrammet är det 70,2 procent av kvinnorna som tog examen inom tre år 2019 jämfört med 61,6 procent av männen. På handels- och administrationsprogrammet var det 74,0 procent av kvinnorna tog examen inom tre år jämfört med 60,2 procent bland männen.

Något mindre andel som lämnar med grundläggande behörighet

Av de elever som slutförde en gymnasieutbildning med examen från ett yrkesprogram 2019 var det en något lägre andel som läste in grundläggande behörighet till högskolestudier, 38 procent, jämfört med året innan då det var 39 procent. De program där det är vanligast att man läser in grundläggande behörighet är vård- och omsorgsprogrammet, 64 procent, riksrekryterande utbildningar, 63 procent samt barn- och fritidsprogrammet, 59 procent.

Examen inom tre år från högskoleförberedande program

Andelen med högskoleförberedande examen inom tre år har ökat med nästan fem procentenheter de sex senaste åren, från 73,8 procent år 2014 till 78,7 procent år 2019.

Tabell 4. Andelen (%) elever på högskoleförberedande program som fått examen inom tre år: år 2014–2019, redovisade på startprogram.

	Startår 2011 Examen 2014	Startår 2012 Examen 2015	Startår 2013 Examen 2016	Startår 2014 Examen 2017	Startår 2015 Examen 2018	Startår 2016 Examen 2019
Högskoleförberedande program	73,8	75,5	75,8	76,8	77,9	78,7
Ekonomi	76,8	78,9	78	79,5	80,8	82,6
Estetiska	68,6	71,9	72	72,1	72,9	72,4
Humanistiska	73,9	71,8	74,2	73,5	74,1	71,9
Naturvetenskap	78,6	79,5	78,9	80,2	81	81,9
Samhällsvetenskap	74	74,9	75,4	75,8	77	77,8
Teknik	70,1	72,3	74,5	75,6	76,2	77
International Baccalaureate	52,3	56,5	59,8	62,1	62,9	61,5

IB ingår inte i den svenska läroplanen, Gy 2011.

År 2019 är ekonomiprogrammet för första gången det program där störst andel elever, 82,6 procent, tagit en examen inom tre år. Högst andel med examen har i samtliga tidigare år, 2014–2018, varit elever på naturvetenskapsprogrammet.

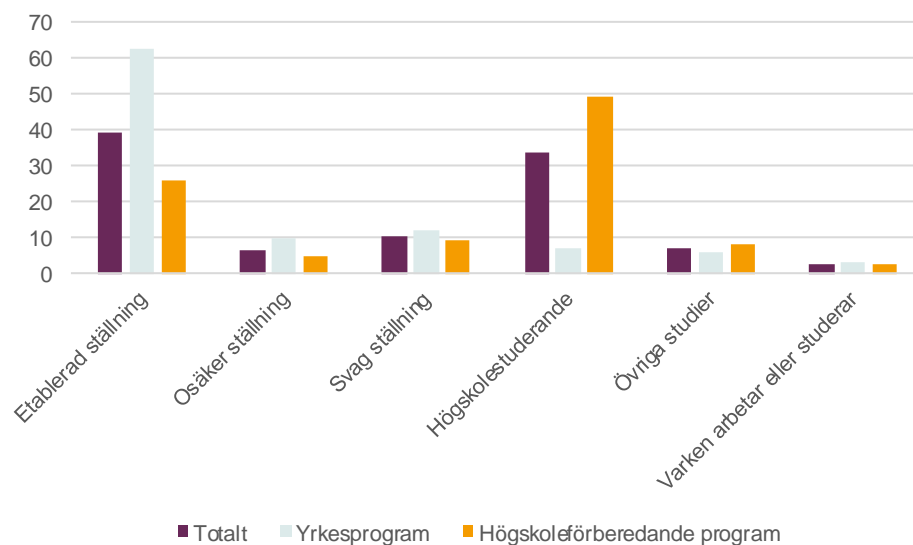
Kvinnor uppnår examen inom tre år i högre utsträckning än män på samtliga högskoleförberedande program. Störst skillnad läsåret 2018/19 var det på samhällsvetenskapsprogrammet där 81,0 procent av kvinnorna tagit examen jämfört med 71,8 procent av männen. Minst skillnad var det på naturvetenskapsprogrammet där 82,4 procent av kvinnorna tagit examen inom tre år jämfört med 81,4 procent av männen.

Etablering på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan

Lsåret 2013/14 var det 83 500 ungdomar som slutförde gymnasiestudier på högskoleförberedande program eller yrkesprogram med examen eller ett studiebevis med minst 2 500 poäng. Vid en uppföljning tre år senare var tre av fyra ungdomar etablerade på arbetsmarknaden eller studerade på högskola. Den största andelen av ungdomarna, 39 procent, hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden och 34 procent av ungdomarna hade gått vidare till högskolestudier.⁶

⁶ Se definition av etablering efter tre år i bilaga 1: Förklaringar och definitioner

Diagram 7. Andelen (%) ungdomar med olika etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis med minst 2 500 poäng läsår 2013/14

Totalt (N = 83 482), högskoleförberedande program (N = 52 779) och yrkesprogram (N = 30 703)

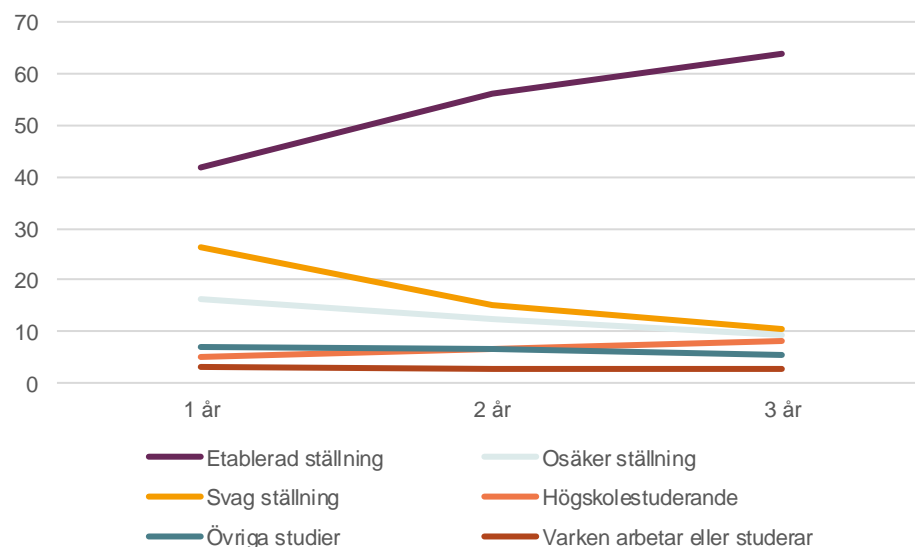
Generellt hade ungdomar från yrkesprogram en högre andel etablerade på arbetsmarknaden medan ungdomar som slutfört ett högskoleförberedande program i högre utsträckning hade gått vidare till högskolestudier.

Bland ungdomar som gått yrkesprogram hade majoriteten, 62 procent, tre år senare en etablerad ställning på arbetsmarknaden. För ungdomar som gått högskoleförberedande program var motsvarande siffra 26 procent. Som förväntat var den största andelen, nästan 50 procent, av ungdomarna som gått högskoleförberedande program också högskolestuderande tre år senare. Andelen ungdomar som varken arbetade eller studerade var omkring 3 procent. Det är ungefär lika stor andel ungdomar från högskoleförberedande program som från yrkesprogram som varken arbetade eller studerade.

Etablering över tid efter yrkesprogram

Av de 25 900 ungdomar som tog en yrkesexamen läsåret 2013/14 hade 64 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter tre år. Över tid har etableringen ökat med drygt 20 procentenheter jämfört med ett år efter examen då andelen med etablerad ställning var 42 procent.

Diagram 8. Andelen (%) med respektive etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen läsåret 2013/14. N = 25 911.

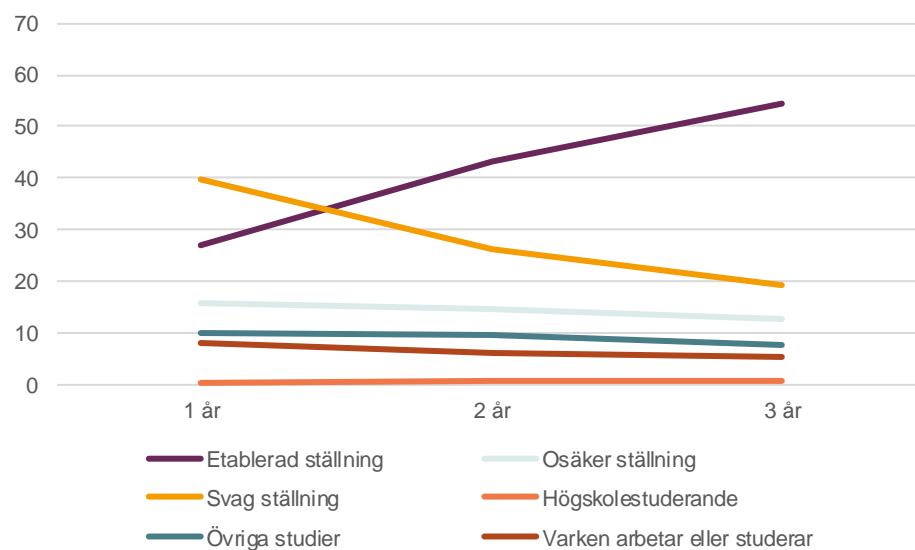
I diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015 och/eller 2016. Det gäller ungefär 40 individer.

Andelen ungdomar med svag eller osäker ställning har också minskat under motsvarande period. Andelen ungdomar som var högskolestuderande, i övriga studier eller varken arbetade eller studerade, är dock förhållandevis oförändrad över tid. Lägst andel återfanns i gruppen ungdomar som varken arbetade eller studerade, omkring 3 procent.

Etablering av ungdomar med studiebevis från yrkesprogram

Utvecklingen över tid för de 4 700 ungdomar som slutförde gymnasiestudierna med studiebevis med minst 2 500 poäng från yrkesprogram liknar den för ungdomarna som tagit yrkesexamen. Andelen ungdomar med en etablerad ställning ökar över tid samtidigt som andelen med svag ställning minskar.

Diagram 9. Andelen (%) med respektive etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med studiebevis med minst 2 500 poäng läsår 2013/14. N = 4 742

I diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015 och/eller 2016. Det gäller ungefär 10 individer.

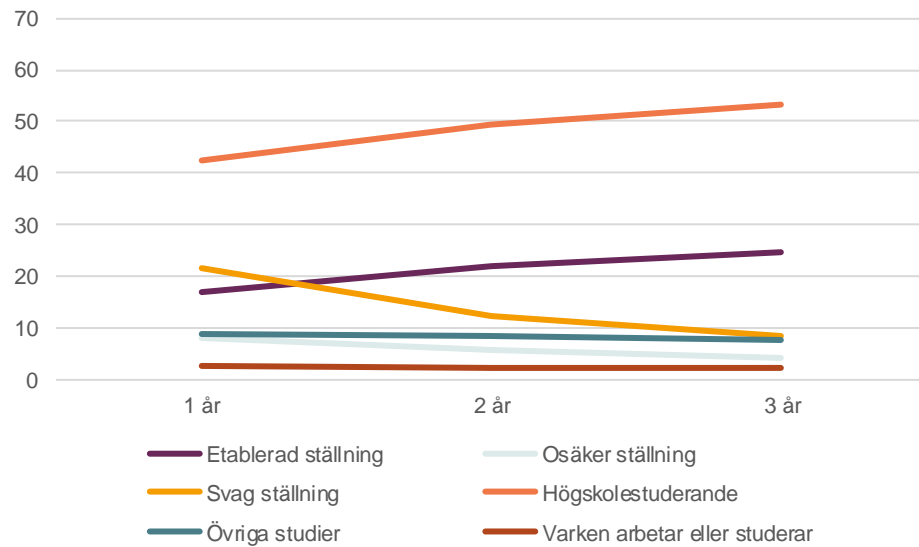
Andelen med etablerad ställning bland ungdomar med studiebevis utgår dock från en lägre nivå jämfört med ungdomar som gått ut med examen. I studiebevisgruppen var det 27 procent av ungdomarna som hade en etablerad ställning ett år efter gymnasieskolan jämfört med 42 procent bland ungdomar med examen. Tre år efter gymnasieskolan var andelen ungdomar med en etablerad ställning 54 procent bland dem som slutförde gymnasiestudierna med studiebevis jämfört med 64 procent för dem som slutförde gymnasieskolan med en yrkesexamen.

Andelen ungdomar med osäker ställning var något högre tre år efter bland ungdomar med studiebevis jämfört med ungdomar som hade tagit examen. Andelen ungdomar i övriga studier och som varken arbetade eller studerade var också något högre bland ungdomar med studiebevis jämfört med ungdomar med examen. Det var väldigt få ungdomar som var högskolestuderande bland dem som hade fått studiebevis efter yrkesprogram.

Etablering över tid efter högskoleförberedande program

Den största andelen av ungdomarna som går ut gymnasieskolan med högskoleförberedande examen återfinns i studier tre år senare. Av de 48 000 ungdomar som tog en examen från ett högskoleförberedande program läsåret 2013/14 var det 53 procent som tre år senare studerade på högskola.

Diagram 10. Andelen (%) med respektive etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen läsåret 2013/14. N = 48 176.

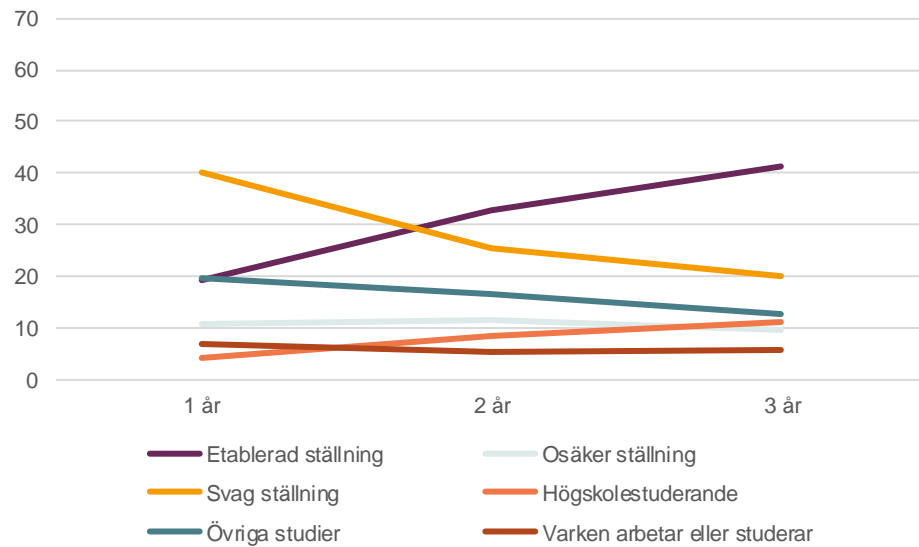
I diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015 och/eller 2016. Det gäller ungefär 140 individer.

Andelen ungdomar med en etablerad ställning efter examen från högskoleförberedande program har också ökat över tid, och är efter tre år 25 procent. Andelen med osäker eller svag ställning minskade också över tid, främst gruppen med svag ställning som minskat från 22 procent till 9 procent.

Etablering av ungdomar med studiebevis från högskoleförberedande program

Utvecklingen över tid för de 4 600 ungdomar som slutförde ett högskoleförberedande program med ett studiebevis skiljer sig ganska mycket från ungdomarna som slutfört ett med examen.

Diagram 11. Andelen (%) med respektive etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med studiebevis med minst 2 500 poäng läsår 2013/14. N= 4 588.

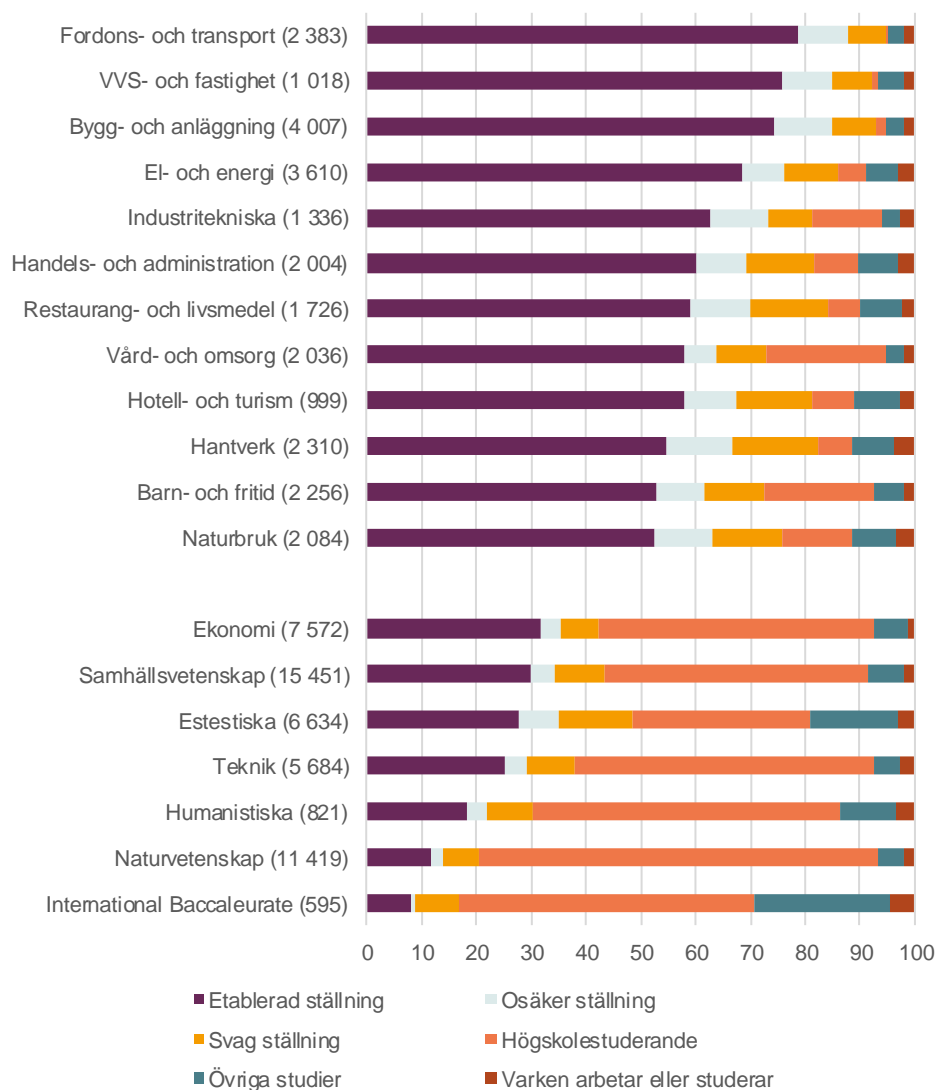
I diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015 och/eller 2016. Det gäller ungefär 10 individer.

I studiebevisgruppen är det förhållandevis ovanligt att studera vidare på högskola, vilket endast drygt 10 procent av ungdomarna gör efter tre år. Det vanligaste är i stället att ungdomar med studiebevis från högskoleförberedande program etablerar sig på arbetsmarknaden. Drygt 40 procent av ungdomarna hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter tre år. Andelen ungdomar med etablerad ställning är dock lägre bland ungdomar med studiebevis från högskoleförberedande program än bland ungdomar med studiebevis från yrkesprogram.

Etablering över tid för ungdomar från de olika nationella programmen

I Diagram 12 redovisas etableringsstatus år 2017 för de 74 000 ungdomar som slutfört gymnasieskolan med examen läsåret 2013/14. Etableringsstatus redovisas per program och utgår från det program som ungdomen tog examen från tre år tidigare.

Diagram 12. Andelen (%) med respektive etableringsstatus per program tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2013/14. N = 74 129.

För teknikprogrammet ingår inte ungdomar som har tagit gymnasieingenjörsexamen. International Baccalaureate (IB) redovisas under högskoleförberedande program men är inte en del av den svenska gymnasieskolan, Gy 2011.

Högst andel med etablerad ställning, 79 procent, har ungdomar med examen från fordons- och transportprogrammet. Näst högst andelar med etablerad ställning återfanns bland ungdomar med examen från vvs- och fastighetsprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet. Bland yrkesprogrammen har ungdomar från vård- och omsorgsprogrammet den högsta andelen, 22 procent, som är högskolestuderande.

Högst andel som studerar vidare på högskola, 73 procent, återfanns bland ungdomar med examen från naturvetenskapsprogrammet. Bland ungdomar med examen från ekonomiprogrammet och samhällsprogrammet var det omkring 30 procent som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden, vilket var de högsta andelarna för ungdomar från högskoleförberedande program. Det fanns inget högskoleförberedande program där det var vanligare att eleverna var etablerade på arbetsmarknaden jämfört med efter något av yrkesprogrammen. Det fanns

heller inget yrkesprogram där det är vanligare att studera vidare på högskola efter gymnasiestudierna jämfört med efter något av de högskoleförberedande programmen.

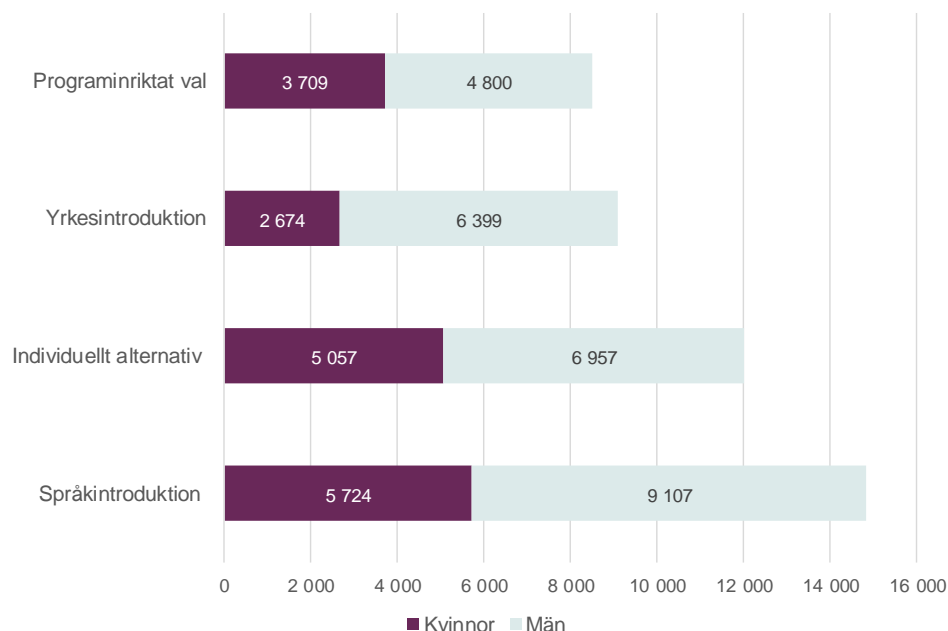
Introduktionsprogram

Elever på introduktionsprogram

Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete. Läsåret 2019/20 läser totalt 44 900 elever på ett introduktionsprogram. Introduktionsprogrammen har genomgått en strukturell förändring inför läsåret 2019/20.

Introduktionsprogrammet preparandutbildning har tagits bort, och programinriktat individuellt val bytt namn till programinriktat val. Tabellen nedan visar antalet elever på de olika introduktionsprogrammen läsåret 2019/20, uppdelat på kvinnor och män.⁷

Diagram 13. Antal elever på introduktionsprogrammen läsåret 2019/20 fördelat på program och kön

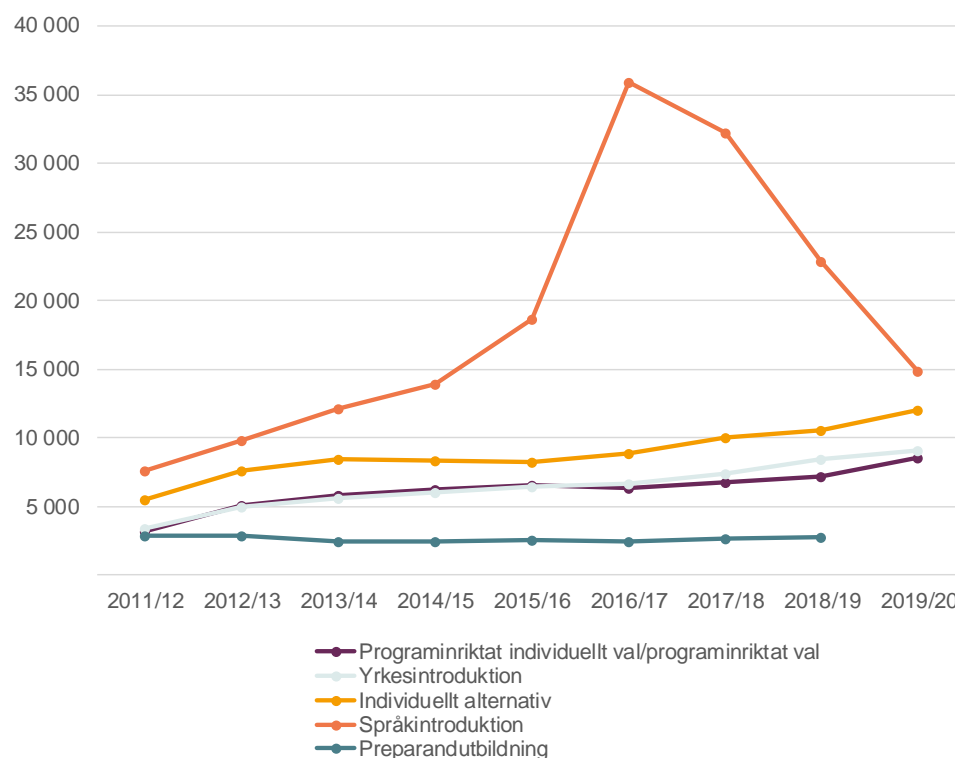
Det största introduktionsprogrammet är språkintröduktion, med totalt 14 800 elever. Det näst största introduktionsprogrammet är individuellt alternativ med 12 000 elever. Minst antal elever bland introduktionsprogrammen finns på programinriktat val, 8 510 elever. På samtliga introduktionsprogram går det fler män än kvinnor. Majoriteten av eleverna, cirka 83 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman.

Färre elever går på språkintröduktion

I diagrammet nedan framgår hur antalet elever på introduktionsprogrammen har utvecklats över tid.

⁷ Elever som läsåret 2019/20 är rapporterade på programinriktat individuellt val redovisas under programinriktat val. De elever som är rapporterade på preparandutbildning (450 elever) ingår enbart i redovisningar av totaluppgiften 44 900 elever för gymnasieskolan och introduktionsprogrammen.

Diagram 14. Antalet elever på introduktionsprogram läsåren 2011/12–2019/20

Antalet elever på introduktionsprogram och främst språkintröduktion har ökat kraftigt under flera år och nådde sin topp 2016/17, vilket var en följd av de många nyanlända ungdomar som kom till Sverige under dessa läsår. Läsåret 2019/20 minskar antalet elever på introduktionsprogram för tredje året i rad. Antalet elever är nu 6 950 färre än föregående läsår, vilket motsvarar en minskning med 13 procent.

Den totala minskningen av antalet elever som går på introduktionsprogram hänger samman med att det är betydligt färre elever som läser på språkintröduktion läsåret 2019/20 jämfört med närmast föregående läsår – en minskning med 8 050 elever eller 35 procent. På de övriga introduktionsprogrammen ökar antalet elever jämfört med förra läsåret. På individuellt alternativ har antalet elever ökat med 1 500 elever (14 procent).

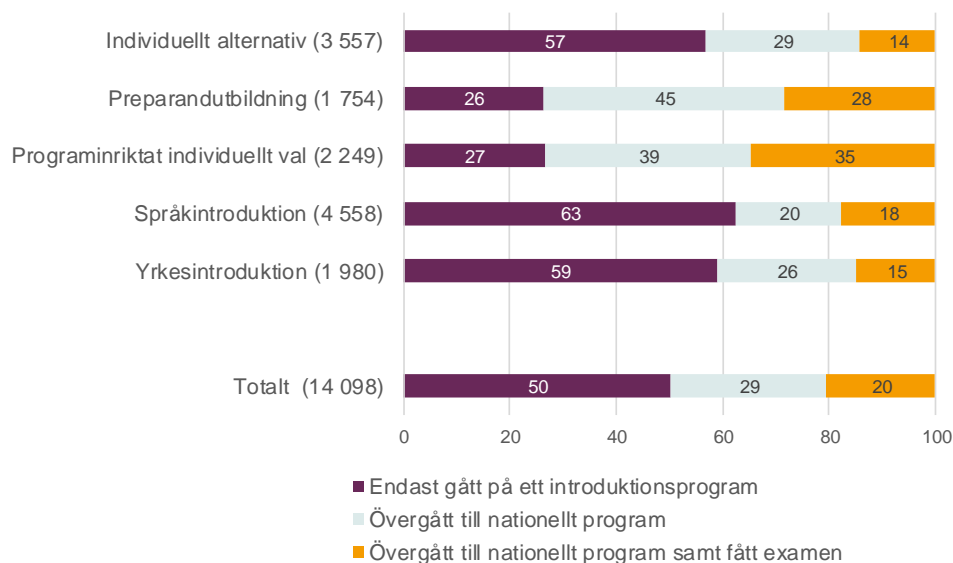
Studieresultat för elever som börjar på introduktionsprogram

Studier på introduktionsprogram kan för eleven syfta till att läsa in betyg som möjliggör för en övergång till ett nationellt program eller leda mot arbetsmarknaden. Målen för elever som börjar på introduktionsprogram kan sägas vara mer flexibla och kan revideras mer fortlöpande över tid jämfört med elever som börjar på de nationella programmen, där studierna syftar till att eleven ska ta en gymnasieexamen inom tre år. Därför är måttet hur stor andel som tar examen inom tre inte ett lika tillämpligt mått på studieresultat för elever som börjar på introduktionsprogram jämfört med elever som börjar på nationella program.

Elever som börjar på introduktionsprogram behöver följas över en längre tid för att få en överblick över elevernas studievägar och resultat i gymnasieskolan.

Diagrammet nedan visar de elever som hösten 2012 började på introduktionsprogram och hur många som inom fem år övergått till ett nationellt program. I diagrammet visas även hur stor andel från respektive introduktionsprogram som har tagit examen.⁸

Diagram 15. Andel (%) nybörjare på introduktionsprogram läsåret 2012/2013 som inte övergått, övergått samt fått examen inom fem läsår.

Av de 14 100 eleverna som började på introduktionsprogram hösten 2012 har 50 procent övergått till ett nationellt program under den undersökta perioden. Av samtliga elever som började på ett introduktionsprogram har också 20 procent slutfört gymnasieskolan med en examen fem år senare. De övriga 50 procent av eleverna har endast läst på ett introduktionsprogram och aldrig övergått till ett nationellt program.

Det finns en tydlig skillnad mellan programmen där programinriktat individuellt val och preparandutbildning har betydligt större andel elever som övergår till nationella program och som tar examen jämfört med individuellt alternativ och yrkesintröduktion. På programinriktat individuellt val och preparandutbildning övergår den stora majoriteten, omkring 75 procent av eleverna, till ett nationellt program. Programinriktat individuellt val har den största andelen som tar examen, 35 procent, följt av preparandutbildning där 28 procent av eleverna tagit examen. På individuellt alternativ och yrkesintröduktion är det en minoritet av eleverna, omkring 40 procent, som övergår till ett nationellt program. En förhållandevis liten andel har tagit gymnasieexamen, 14 procent av eleverna som började sina studier på individuellt alternativ och 15 procent av eleverna som började på

⁸ Elever som saknade svenskt personnummer när de började gymnasieskolan går inte att följa över tid i statistiken och redovisas inte i övergångs- och resultatdiagrammet ovan.

yrkesintroduktion. Det är något vanligare att elever som börjar språkintröduktion gör en övergång till ett nationellt program och tar examen jämfört med elever som börjar på individuellt alternativ och yrkesintroduktion. Dessa mönster har varit förhållandevis stabila över tid.

Tre av fyra elever som började på introduktionsprogram är sysselsatta fem år senare

Under år 2019 gav Skolverket ut rapporten *Introduktionsprogram, eleverna och deras sysselsättning efteråt* (rapport 2019:484). Studien är en registerstudie, och har följt samtliga 9 540 ungdomar som började på något av de fyra introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val, preparandutbildning, yrkesintroduktion samt individuellt alternativ (språkintröduktion har exkluderats) över en lång tidsperiod – från att de började sina gymnasiestudier på introduktionsprogram år 2012 och undersökt deras sysselsättning fem år senare, år 2017.

Studien visar att en majoritet av ungdomarna, 74 procent, var sysselsatta efter sina gymnasiestudier – antingen i förvärsarbete eller i fortsatta studier. Som jämförelse var andelen sysselsatta ungdomar som börjat på nationella program drygt 90 procent. Andelen sysselsatta varierade för de olika introduktionsprogrammen. Högst sysselsättning hade ungdomar som började på programinriktat individuellt val, 84 procent. Lägst hade ungdomar som började på individuellt alternativ, 65 procent. De flesta av ungdomarna som arbetade efter avslutat introduktionsprogram var sysselsatta inom vård och omsorg, oavsett vilket introduktionsprogram eleven började på.⁹

Studien visar att ungdomarnas sysselsättning efter gymnasieskolan förklaras främst av förkunskaper från grundskolan samt om ungdomarna gjort övergångar från ett introduktionsprogram till ett nationellt program. Studien visar även att valet av introduktionsprogram har betydelse. Program med tydlig yrkesinriktning som programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion leder med större sannolikhet till sysselsättning jämfört med preparandutbildning och individuellt alternativ.

---

⁹ Måttet för sysselsättning som redovisas i den refererade rapporten är ett mått som skiljer sig från måttet för etablering som presenteras i denna rapport.

Redovisning per program – yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet

Efter examen från barn- och fritidsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden eller i fritids- och friskvårdssektorn. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom dessa områden. Programmet har tre inriktningar: *fritid och hälsa*, *pedagogiskt arbete* samt *socialt arbete*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 3 746 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 10 213 elever som läser på programmet varav 1 064 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 62 procent som läser *pedagogiskt arbete*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 91 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 68 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har i huvudsak antingen gått till ett annat yrkesprogram eller inte är registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 77 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 69 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 87 procent som slutförde programmet med examen. Det var 34 procent som läste utökat program och 49 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 5. Elever på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	4 531	3 844	3 736	3 414	3 689	3 734	4 305	4 966	5 167
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,8	3,4	3,5	3,2	3,5	3,4	3,7	4,0	4,1
Antal nybörjarelever i år 1	2 895	2 284	2 377	2 096	2 157	2 241	2 435	2 888	2 981
Andel (%) nybörjare	77,4	74,4	77,5	76,3	77,5	79,6	78,1	79,9	80,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	174,8	174,5	179,8	183,5	186,8	189,1	188,7	190,9	192,9
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,8	2,5	2,6	2,3	2,3	2,0	2,3	2,7	2,8
på nationella program	3,4	3,0	3,2	2,8	2,9	2,8	3,1	3,4	3,4
på yrkesprogram	9,0	8,4	8,9	8,3	8,8	8,6	9,4	10,2	10,6
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 746	3 078	3 076	2 762	2 794	2 828	3 168	3 705	3 746
varav antal elever i år 2	-	3 456	2 923	2 865	2 660	2 666	2 753	2 955	3 531
varav antal elever i år 3	-	-	3 428	2 962	2 882	2 705	2 667	2 731	2 936
Totalt antal elever samtliga år	3 746	6 534	9 427	8 589	8 336	8 199	8 588	9 391	10 213
Antal lärlingar	108	270	408	379	473	562	677	878	1 064
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	65,2	63,9	63,7	61,8	60,9	60,4	59,9	60,8	62,2
Andel (%) män	34,8	36,1	36,3	38,2	39,1	39,6	40,1	39,2	37,8
Andel (%) svensk bakgrund	85,3	84,2	83,5	81,6	80,6	78,5	77,0	75,4	75,1
Andel (%) utländsk bakgrund	14,7	15,8	16,5	18,4	19,4	21,5	23,0	24,6	24,9
Andel (%) offentlig huvudman	81,4	82,3	82,5	83,2	82,1	82,1	81,9	82,6	82,6
Andel (%) enskild huvudman	18,6	17,7	17,5	16,8	17,9	17,9	18,1	17,4	17,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	71,0	68,4	67,5	66,3	65,9	64,4	63,2	61,8	60,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	29,0	31,0	32,5	33,7	34,1	35,6	36,8	38,2	39,8

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 6. Elever med registrerad inriktning i år 3 på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 323	2 916	2 882	2 705	2 666	2 731	2 936
Andel (%) av eleverna i år 3	96,9	98,4	100	100	100	100	100
Fritid och hälsa antal elever	1 103	946	914	843	804	798	878
Andel (%) av eleverna	33,2	32,4	31,7	31,2	30,2	29,2	29,9
Andel (%) av kvinnorna	18,8	18,0	19,4	17,9	16,2	14,9	16,4
Andel (%) av männen	62,4	58,0	52,2	53,3	51,7	50,9	52,0
Pedagogiskt arbete antal elever	1 852	1 563	1 588	1 528	1 559	1 645	1 805
Andel (%) av eleverna	55,7	53,6	55,1	56,5	58,5	60,2	61,5
Andel (%) av kvinnorna	70,0	68,2	68,1	70,3	73,4	74,6	75,6
Andel (%) av männen	27,0	27,8	33,5	33,5	35,4	38,5	38,3
Socialt arbete antal elever	368	407	380	334	303	288	253
Andel (%) av eleverna	11,1	14,0	13,2	12,3	11,4	10,5	8,6
Andel (%) av kvinnorna	11,3	13,8	12,6	11,8	10,4	10,5	8,0
Andel (%) av männen	10,6	14,2	14,2	13,2	12,9	10,6	9,6

Tabell 7. Barn- och fritidsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	158	140	134	121	134	130	134	139	141
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	188	175	177	192	191	188	199	215
varav offentlig huvudman	-	143	136	139	151	153	149	161	169
varav enskild huvudman	-	45	39	38	41	38	39	38	46

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 8. Andel (%) elever på barn- och fritidsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		2 895	2 284	2 377	2 096	2 157	2 240	2 435	2 888
Efter ett år	Elever kvar på samma program	87,2	87,9	89,1	90,7	88,5	90,1	89,5	91,2
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,5	5,8	4,6	4,7	5,4	5,2	4,6	4,3
	Bytt till högskoleförberedande program	3,4	2,9	3,1	2,1	2,8	2,3	2,1	1,6
	Bytt till introduktionsprogram	1,4	1,3	1,5	1,1	0,8	0,8	1,6	0,7
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,4	2,1	1,7	1,3	2,5	1,5	2,2	2,1
Efter två år	Elever kvar på samma program	85	84,9	86,7	87,6	86,4	87,0	86,7	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,2	5,8	4,8	5,2	5,1	5,0	4,6	
	Bytt till högskoleförberedande program	3,5	3,2	3,2	2,1	2,5	2,5	2,2	
	Bytt till introduktionsprogram	0,9	1,6	1,3	0,8	0,7	0,8	1,0	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	4,4	4,6	4,0	4,3	5,3	4,8	5,5	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	62	63,5	65,3	69,3	64,7	67,9		

Tabell 9. Genomströmning för nybörjarelever på barn- och fritidsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Barn- och fritids- programmet	2 240	76,9	69,4	7,5	75,1	8,8
Kvinnor	1 349	78,6	72,3	6,3	77,1	7,5
Män	891	74,3	65,0	9,3	72,1	10,8
Svensk bakgrund	1 830	78,8	72,6	6,2	77,0	8,4
Utländsk bakgrund	410	68,3	54,9	13,4	66,3	10,7
Offentlig huvudman	1 857	77,2	70,4	6,8	75,6	8,9
Enskild huvudman	383	75,2	64,2	11,0	72,6	8,4
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	845	78,7	73,8	4,9	77,4	9,0
– gymnasial	1 342	76,2	67,1	9,1	74,0	8,5

Tabell 10. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på barn- och fritidsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Barn- och fritidsprogrammet	2 342	87,4	12,6	34,0	48,5	12,9
Kvinnor	1 428	88,8	11,2	28,0	52,1	13,4
Män	914	85,2	14,8	43,4	42,9	12,3
Svensk bakgrund	1 791	90,6	9,4	31,8	51,4	13,2
Utländsk bakgrund	550	76,9	23,1	41,1	39,3	12,1
Offentlig huvudman	1 898	88,3	11,7	33,0	48,1	13,0
Enskild huvudman	444	83,8	16,2	38,5	50,2	12,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	888	91,6	8,4	36,8	55,3	13,3
– gymnasial	1 382	84,9	15,1	31,9	44,4	12,7

Tabell 11. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Barn och fritid (BF)	2 256	1 558	698	52,8	49,4	60,5	19,7	24,2	9,7
fritid och hälsa	800	338	462	58,3	51,8	63,0	12,0	19,8	6,3
pedagogiskt arbete	1 224	1 050	174	48,0	47,2	52,9	26,2	27,4	19,0
socialt arbete	231	170	61	59,3	58,2	62,3	12,1	12,9	9,8

Tabell 12. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Fritid och hälsa (452)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	23
Butikspersonal	13
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	7
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	..
Idrottsutövare och fritidsledare m.fl.	..
Övriga (49 st olika yrken)	48

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 13. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Pedagogiskt arbete (578)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	45
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	11
Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	8
Vårdbiträden	6
Butikspersonal	..
Övriga (37 st olika yrken)	24

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 14. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Socialt arbete (136)	Andel (%)
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	29
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Undersköterskor	..
Vårdbiträden	..
Övriga (18 st olika yrken)	20

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 53 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 20 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som har läst inriktningarna *fritid och hälsa* eller *pedagogiskt arbete* var barnskötare och elevassistenter med flera där 23 respektive 45 procent av de etablerade ungdomarna från respektive inriktning befann sig. För ungdomar som har läst inriktningen *socialt arbete* var det 29 procent av de etablerade ungdomarna som befann sig inom yrkesgruppen skötare, vårdare och personliga assistenter med flera.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 62 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2011 med ökar igen sedan läsåret 2017/18. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 76 procent, att läsa inriktningen *pedagogiskt arbete* medan männen på programmet i störst utsträckning, 52 procent, läser inriktningen *fritid och hälsa*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 72 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 65 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 28 procent läst utökad program och till 52 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 43 procent som läst utökad program och 43 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 215 skolenheter i 141 skolkommuner. Det är 21 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 17 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har svängt både ner och upp sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har sjunkit något.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 64 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 39 procent av eleverna som har läst utökat program och 50 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 33 procent som har läst utökat program och 48 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 73 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 55 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 32 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 51 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 41 procent som hade läst utökat program och 39 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 40 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 29 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 67 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 37 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 55 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 32 procent som hade läst utökat program och 44 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om barn- och fritidsprogrammet

Efterfrågan på de kompetenser som barn- och fritidsprogrammet utbildar till är fortsatt hög. Detta bekräftas av såväl nationella, regionala som lokala representanter för skola respektive arbetsliv samt av det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet. Den tidigare situationen där det funnits en osäkerhet kring anställningsbarheten för barnskötare har förändrats. Den omfattande bristen på personal inom förskolan och fritidshemmet innebär att allt fler arbetsgivare efterfrågar barnskötare med examen från barn- och fritidsprogrammet och i allt högre utsträckning erbjuder dem tillsvidareanställningar. Detta kan även vara en förklaring till den ökande andelen sökande till barn- och fritidsprogrammet och i synnerhet valet att studera inriktningen *pedagogiskt arbete*.

För yrken som inriktningen *fritid och hälsa* utbildar mot ser branschen ett ökat behov av kompetenser inom framför allt fritidsverksamhet. Vidare fortsätter behoven av bad- och sporthallspersonal att öka. Intresset för yrkesutgången väktare är stabilt och branschen ser ett fortsatt behov av arbetskraft.

Yrkesutgången personlig tränare kräver i flera fall en certifiering som skolor inte kan ge, dock erhåller eleverna kunskaper så att de efter examen kan certifieras genom branschen, alternativt genom utbildning via yrkeshögskolan inom friskvårdssektorn. Flera skolhuvudmän väljer istället att benämna yrkesutgången gyminstruktör alternativt hälsocoach med kompetens inom friskvårdsområdet.

Inriktningen *socialt arbete* ger kompetenser som efterfrågas men inriktningen har lockat få elever. Regeringen har därför under 2019 beslutat om en sammanslagning av inriktningarna *pedagogiskt arbete* respektive *socialt arbete*. Detta kan bland annat medföra en möjlighet för eleven att specialisera sig mot det sociala perspektivet inom ramen för den nya inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete*.

Många elever från barn- och fritidsprogrammet går vidare till yrken som kräver högre studier än gymnasial utbildning. För att underlätta för fler elever på programmet att läsa vidare vid högskolan har Skolverket under året beslutat att kursen engelska 6 ska ingå i programfördjupningen. Omkring hälften av eleverna som studerar på barn- och fritidsprogrammet väljer redan idag att läsa kurser som ger grundläggande behörighet till högskolestudier.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Efter examen från bygg- och anläggningsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom något av bygg- och anläggningsbranschens yrken, till exempel som anläggningsarbetare, anläggningsmaskinförare, betongarbetare, byggnadsmålare eller plåtslagare. Programmet har fem inriktningar: *anläggningsfordon, husbyggnad, mark och anläggning, måleri* samt *plåtslageri*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 4 522 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 13 343 elever som läser på programmet varav 3 103 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 68 procent som läser *husbyggnad*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 73 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har i huvudsak gått till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 81 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 74 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 90 procent som slutförde programmet med examen. Det var 38 procent som läste utökad program och 23 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 15. Elever på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	7 666	6 417	5 568	5 231	5 008	5 508	6 009	6 453	5 828
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	6,4	5,7	5,2	4,9	4,7	5,0	5,2	5,2	4,7
Antal nybörjarelever i år 1	4 792	4 137	3 683	3 530	3 269	3 684	3 769	3 908	3 842
Andel (%) nybörjare	81,0	80,7	81,3	83,0	83,0	84,4	84,0	84,0	85,5
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	175,5	174,3	175,5	178	182,5	183,7	185,1	186,6	185,0
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	4,5	4,1	3,8	3,5	3,2	3,1	3,3	3,4	3,3
på nationella program	5,4	5,0	4,6	4,4	4,1	4,4	4,5	4,4	4,2
på yrkesprogram	14,2	13,9	13,2	12,8	12,4	13,3	13,6	13,1	12,7
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	5 923	5 128	4 532	4 256	3 950	4 375	4 557	4 753	4 522
varav antal elever i år 2	-	5 556	4 931	4 324	4 081	3 887	4 207	4 412	4 587
varav antal elever i år 3	-	-	5 353	4 719	4 136	3 965	3 770	4 047	4 234
Totalt antal elever samtliga år	5 923	10 684	14 816	13 299	12 167	12 227	12 534	13 212	13 343
Antal lärlingar	270	655	1 292	1 912	2 145	2 334	2 502	2 936	3 103
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	9,2	8,9	8,4	8,5	8,5	8,7	8,6	9,0	9,4
Andel (%) män	90,8	91,1	91,6	91,5	91,5	91,3	91,4	91,0	90,6
Andel (%) svensk bakgrund	90,2	89,8	89,1	88,0	87,9	87,6	87,2	86,4	85,3
Andel (%) utländsk bakgrund	9,8	10,2	10,9	12,0	12,1	12,4	12,8	13,6	14,7
Andel (%) offentlig huvudman	79,9	81,3	82,2	83,2	83,7	84,3	84,3	83,5	82,5
Andel (%) enskild huvudman	20,1	18,7	17,8	16,8	16,3	15,7	15,7	16,5	17,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,1	68,9	68,3	67,9	67,4	66,6	65,0	63,3	61,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	30,9	31,1	31,7	32,1	32,6	33,4	35,0	36,7	38,4

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 16. Elever med registrerad inriktning i år 3 på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	5 176	4 717	4 134	3 964	3 769	4 047	4 233
Andel (%) av eleverna i år 3	96,7	100	100	100	100	100	100
Anläggningsfordon antal elever	449	360	416	428	356	454	505
Andel (%) av eleverna	8,7	7,6	10,1	10,8	9,4	11,2	11,9
Andel (%) av kvinnorna	7,7	5,7	6,9	7,9	7,1	10,1	9,5
Andel (%) av männen	8,8	7,8	10,4	11,1	9,7	11,3	12,1
Husbyggnad antal elever	3 429	3 087	2 669	2 553	2 551	2 690	2 871
Andel (%) av eleverna	66,2	65,4	64,6	64,4	67,7	66,5	67,8
Andel (%) av kvinnorna	24,0	25,8	27,0	31,4	36,0	35,9	38,0
Andel (%) av männen	70,0	69,0	68,0	67,4	70,5	69,3	70,4
Mark och anläggning antal elever	321	380	253	249	208	226	222
Andel (%) av eleverna	6,2	8,1	6,1	6,3	5,5	5,6	5,2
Andel (%) av kvinnorna	2,9	7,5	6,0	4,6	2,9	4,9	6,2
Andel (%) av männen	6,5	8,1	6,1	6,4	5,7	5,7	5,2
Måleri antal elever	744	690	635	549	503	511	464
Andel (%) av eleverna	14,4	14,6	15,4	13,8	13,3	12,6	11,0
Andel (%) av kvinnorna	64,3	58,5	58,6	55,2	51,6	46,8	43,9
Andel (%) av männen	10,0	10,7	11,4	10,1	9,9	9,4	8,1
Plåtslageri antal elever	233	200	161	185	151	166	171
Andel (%) av eleverna	4,5	4,2	3,9	4,7	4,0	4,1	4,0
Andel (%) av kvinnorna	1,2	2,6	1,4	0,9	2,3	2,3	2,4
Andel (%) av männen	4,8	4,4	4,1	5,0	4,2	4,3	4,2

Tabell 17. Bygg- och anläggningsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	162	158	152	148	149	150	149	151	147
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	227	213	214	217	220	224	224	227
varav offentlig huvudman	-	151	145	149	156	157	159	157	161
varav enskild huvudman	-	76	68	65	61	63	65	67	66

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 18. Andel (%) elever på bygg- och anläggningsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		4 792	4 137	3 683	3 530	3 269	3 684	3 769	3 908
Efter ett år	Elever kvar på samma program	91,8	91,1	91,5	91,4	92	91,6	92,5	92,5
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,3	4,6	4,5	4,8	4,2	4,2	4,3	4,1
	Bytt till högskoleförberedande program	1,4	2,4	1,3	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5
	Bytt till introduktionsprogram	0,8	0,6	1,4	1,4	0,9	0,9	0,4	0,5
	Ej registrerad i gymnasieskolan	0,8	1,3	1,4	1,0	1,4	1,8	1,3	1,5
Efter två år	Elever kvar på samma program	88,1	87,6	88,6	88,0	89,0	88,3	88,9	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,4	5,6	5,5	5,7	4,9	4,6	5,0	
	Bytt till högskoleförberedande program	1,7	2,8	1,7	1,6	1,9	1,7	1,4	
	Bytt till introduktionsprogram	0,7	0,6	1,0	1,1	0,5	0,7	0,5	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,1	3,4	3,2	3,7	3,7	4,6	4,1	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	70,7	73,0	72,2	73,0	74,6	72,7		

Tabell 19. Genomströmning för nybörjarelever på bygg- och anläggningsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Bygg- och anläggnings- programmet	3 684	80,9	74,0	7,0	79,5	6,2
Kvinnor	302	74,5	71,2	3,3	72,2	10,6
Män	3 382	81,5	74,2	7,3	80,2	5,8
Svensk bakgrund	3 336	82,6	76,3	6,3	81,3	5,8
Utländsk bakgrund	348	65,5	52,0	13,5	62,9	9,8
Offentlig huvudman	3 198	83,4	76,2	7,2	82,2	5,3
Enskild huvudman	486	65,0	59,5	5,6	62,1	11,9
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 288	85,7	80,5	5,2	84,6	6,1
– gymnasial	2 365	78,5	70,6	7,9	76,9	6,2

Tabell 20. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på bygg- och anläggningsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Bygg- och anläggningsprogrammet	3 627	89,7	10,3	38,2	22,5	13,0
Kvinnor	301	93,7	6,3	46,8	30,9	13,7
Män	3 326	89,3	10,7	37,4	21,7	12,9
Svensk bakgrund	3 221	91,1	8,9	37,4	23,1	13,1
Utländsk bakgrund	406	78,3	21,7	44,3	17,7	11,6
Offentlig huvudman	3 106	89,8	10,2	37,9	22,9	13,0
Enskild huvudman	521	89,3	10,7	39,7	20,2	12,5
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 337	93,2	6,8	44,9	29,7	13,3
– gymnasial	2 226	87,9	12,1	34,0	18,5	12,8

Tabell 21. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Bygg och anläggning (BA)	4 007	325	3 682	74,4	58,2	75,9	1,7	2,5	1,7
anläggningsfordon	365	25	340	75,6	60,0	76,8	.	.	.
husbyggnad	2 713	85	2 628	76,2	57,6	76,8	1,9	5,9	1,8
mark och anläggning	235	9	226	71,1	77,8	70,8	3,8	.	4,0
måleri	524	202	322	65,1	57,9	69,6	1,3	1,5	1,2
plåtslageri	170	4	166	78,2	25,0	79,5	1,2	.	1,2

Tabell 22. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Anläggningsfordon (296)	Andel (%)
Maskinförare	44
Snickare, murare och anläggningsarbetare	14
Lastbils- och bussförare	..
Malmförädlingsyrken och brunnsbore m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (24 st olika yrken)	27

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 23. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Husbyggnad (2 145)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	62
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	4
Butikspersonal	4
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Smeder och verktygsmakare m.fl.	2
Övriga (62 st olika yrken)	24

Tabell 24. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Mark och anläggning (184)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	44
Maskinförare	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Butikspersonal	..
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Övriga (25 st olika yrken)	30

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 25. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Måleri (308)	Andel (%)
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	49
Butikspersonal	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Montörer	..
Övriga (37 st olika yrken)	32

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 26. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Plåtslageri (154)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	65
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Brevbärare och postterminalarbetare	..
Hamnarbetare och ramppersonal m.fl.	..
Övriga (15 st olika yrken)	15

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 74 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 2 procent befann sig i studier. Det vanligaste yrket för ungdomar som har läst inriktningen *anläggningsfordon* var maskinförare där 44 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. För ungdomar som hade läst inriktningarna *husbyggnad* eller *mark och anläggning* var snickare, murare och anläggningsarbetare den vanligaste yrkesgruppen där 62 respektive 44 procent av de etablerade ungdomarna återfanns. Av de ungdomar som läst inriktningen *måleri* var 49 procent av de etablerade ungdomarna inom yrkesgruppen målare, lackerare och skorstensfejare med flera och av ungdomar som läst inriktningen *plåtslageri* återfanns 65 procent av de etablerade ungdomarna inom yrkesgruppen gjutare, svetsare och plåtslagare med flera.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 9 procent kvinnor. Andelen sjönk mellan 2011 och 2013 för att sedan öka igen och är nu tillbaka på den ursprungliga nivån.

Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 44 procent, att läsa inriktningen *måleri* medan männen på programmet i störst utsträckning, 70 procent, läser inriktningen *husbyggnad*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 71 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 74 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 47 procent läst utökad program och till 31 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 37 procent som läst utökad program och 22 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 227 skolenheter i 147 skolkommuner. Det är 29 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 18 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman sjönk till 2017 för att sedan öka igen i likhet med andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 60 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 76 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 40 procent av eleverna som har läst utökat program och 20 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 38 procent som har läst utökat program och 23 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 15 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 76 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 52 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 37 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 23 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 44 procent som hade läst utökat program och 18 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 38 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 31 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 45 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 30 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 34 procent som hade läst utökat program och 19 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om bygg- och anläggningsprogrammet

Elever på bygg- och anläggningsprogrammet fortsätter i allt större omfattning att läsa kurser som erbjuds för grundläggande högskolebehörighet vilket flera ledamöter i det nationella programrådet påtalar att branschen sätter stort värde på.

Bygg- och anläggning är en bransch med organiserad utbildningsagenda där frågor om jämställdhet, kompetensförsörjning och kvaliteten på yrkesutbildning är viktiga. Detta speglas i Skolverkets dialog med bland annat programrådet som uttrycker en oro kring kvaliteten och likvärdigheten när det gäller den gymnasiala lärlingsutbildningen som blir allt vanligare inom bygg- och anläggningsprogrammet. Utmaningen ligger i att säkerställa lärarnas möjligheter att följa elevernas kunskapsutveckling på apl och lärarnas kunskaper om hur detta utförs på ett rättvist och likvärdigt sätt.

Skolverket och programrådet har diskuterat utvecklingsbehov av fler tänkbara yrkesutgångar för att lösa kompetensbrister inom vissa yrken. En yrkesutgång som har diskuterats, och som kan införas om Skolverkets förslag att införa kurser från handelsområdet¹⁰ i programfördjupningen genomförs, är ”fackhandel inom bygg”. I diskussionerna har det också framkommit att flera yrkesutgångar kan behöva ses över utifrån den utveckling som i allt snabbare takt sker inom hela samhällsbyggnadssektorn.

---

¹⁰ Skolverket, 2019. Redovisning av uppdrag om handels-och administrationsprogrammet. Dnr: 2018:01352

El- och energiprogrammet

Efter examen från el- och energiprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med automatiserade produktionssystem, system för energi-, miljö- och vattenteknik eller dator- och kommunikationssystem, eller för att arbeta som elektriker inom eldistribution eller installation. Programmet har fyra inriktningar: *automation, dator- och kommunikationsteknik, elteknik* samt *energiteknik*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 5 297 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 15 067 elever som läser på programmet varav 1 198 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 58 procent som läser *elteknik*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 75 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram men det finns även en grupp elever som har bytt till ett högskoleförberedande program. De elever som lämnat programmet efter två år har i huvudsak bytt till ett annat yrkesprogram men det finns även elever som har bytt till ett högskoleförberedande program eller inte är registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 82 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 77 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 92 procent som slutförde programmet med examen. Det var 44 procent som läste utökad program och 34 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 27. Elever på el- och energiprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	6 016	5 729	5 548	5 467	5 408	5 477	5 969	6 787	6 492
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	5,0	5,1	5,2	5,2	5,1	4,9	5,1	5,4	5,2
Antal nybörjarelever i år 1	4 762	4 409	4 207	4 137	4 002	4 162	4 094	4 385	4 496
Andel (%) nybörjare	84,2	84,0	84,8	83,9	83,0	86,1	83,5	85,3	85,3
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	179,1	180,1	185,6	187,7	189,4	193,2	193,2	196,3	196,3
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	4,3	4,2	4,1	4,1	3,9	3,5	3,6	3,8	3,9
på nationella program	5,2	5,1	5,1	5,1	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
på yrkesprogram	13,6	14,3	14,4	14,9	15,2	14,8	15,0	14,6	14,9
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	5 661	5 259	4 966	4 943	4 827	4 849	5 041	5 323	5 297
varav antal elever i år 2	-	5 193	4 974	4 636	4 579	4 597	4 564	4 798	5 076
varav antal elever i år 3	-	-	5 083	4 897	4 534	4 441	4 471	4 501	4 694
Totalt antal elever samtliga år	5 661	10 452	15 023	14 476	13 940	13 887	14 076	14 622	15 067
Antal lärlingar	35	170	368	494	621	693	798	1 059	1 198
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	4,3	4,2	4,0	3,8	3,6	3,3	3,2	3,4	3,5
Andel (%) män	95,7	95,8	96	96,2	96,4	96,7	96,8	96,6	96,5
Andel (%) svensk bakgrund	84,3	83,3	82,9	82,4	82,2	81,9	81,0	78,6	76,6
Andel (%) utländsk bakgrund	15,7	16,7	17,1	17,6	17,8	18,1	19,0	21,4	23,4
Andel (%) offentlig huvudman	66,8	68,0	68,6	69,1	69,0	69,1	67,9	66,5	66,2
Andel (%) enskild huvudman	33,2	32,0	31,4	30,9	31,0	30,9	32,1	33,5	33,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	62,5	61,6	61,4	60,6	59,9	58,8	57,8	56,6	54,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	37,5	38,4	38,6	39,4	40,1	41,2	42,2	43,4	45,1

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 28. Elever med registrerad inriktning i år 3 på el- och energiprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	4 912	4 897	4 534	4 441	4 470	4 500	4 693
Andel (%) av eleverna i år 3	96,6	100	100	100	100	100	100
Automation antal elever	531	504	450	441	495	451	483
Andel (%) av eleverna	10,8	10,3	9,9	9,9	11,1	10,0	10,3
Andel (%) av kvinnorna	7,8	9,6	9,5	11,6	2,8	9,0	11,3
Andel (%) av männen	10,9	10,3	9,9	9,9	11,3	10,1	10,3
Dator- och kommunikationsteknik antal elever	1 574	1 548	1 455	1 445	1 444	1 427	1 415
Andel (%) av eleverna	32,0	31,6	32,1	32,5	32,3	31,7	30,2
Andel (%) av kvinnorna	24,5	17,8	21,3	16,3	31,2	27,6	20,4
Andel (%) av männen	32,4	32,2	32,5	33,1	32,3	31,8	30,5
Elteknik antal elever	2 660	2 729	2 510	2 484	2 470	2 532	2 711
Andel (%) av eleverna	54,2	55,7	55,4	55,9	55,3	56,3	57,8
Andel (%) av kvinnorna	58,3	66,5	66,3	68,7	64,5	59,0	66,9
Andel (%) av männen	54,0	55,3	54,9	55,5	55,0	56,2	57,5
Energiteknik antal elever	147	116	119	71	61	90	84
Andel (%) av eleverna	3,0	2,4	2,6	1,6	1,4	2,0	1,8
Andel (%) av kvinnorna	9,4	6,1	3,0	3,4	1,4	4,5	1,4
Andel (%) av männen	2,7	2,2	2,6	1,5	1,4	1,9	1,8

Tabell 29. EI- och energiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	163	165	154	152	154	151	154	153	152
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	275	250	266	259	248	260	256	255
varav offentlig huvudman	-	156	147	164	162	156	167	160	160
varav enskild huvudman	-	119	103	102	97	92	93	96	95

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 30. Andel (%) elever på el- och energiprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		4 762	4 409	4 207	4 137	4 002	4 162	4 094	4 385
Efter ett år	Elever kvar på samma program	89,4	89,8	90,9	90,5	92,4	90,5	91,4	91,7
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,9	5,1	4,7	5,0	4,1	4,6	4,2	3,8
	Bytt till högskoleförberedande program	3,3	3,3	2,6	3,0	2,2	3,3	2,3	2,6
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,5	0,6	0,3	0,5	0,4	0,5	0,4
	Ej registrerad i gymnasieskolan	0,8	1,3	1,3	1,2	0,7	1,2	1,7	1,5
Efter två år	Elever kvar på samma program	85,7	87	88,1	88,0	89,4	87,8	88,9	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,8	5,8	5,6	5,6	5,0	4,7	4,4	
	Bytt till högskoleförberedande program	3,6	3,7	3,2	2,9	2,5	3,5	2,5	
	Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,4	2,8	2,6	3,1	2,7	3,8	3,9	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	66,5	69,9	73,2	73,1	74,1	75,3		

Tabell 31. Genomströmning för nybörjarelever på el- och energiprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
El- och energi- programmet	4 162	82,4	77,1	5,2	80,2	9,0
Kvinnor	135	71,9	..	..	68,9	17,0
Män	4 027	82,7	..	..	80,6	8,7
Svensk bakgrund	3 550	83,6	79,4	4,2	81,7	8,4
Utländsk bakgrund	610	74,9	63,8	11,1	71,8	12,6
Offentlig huvudman	2 937	85,0	79,5	5,5	83,4	7,7
Enskild huvudman	1 225	76,1	71,5	4,6	72,7	12,1
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 746	83,4	79,3	4,1	81,5	9,1
– gymnasial	2 365	81,7	75,9	5,9	79,4	8,8

Tabell 32. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på el- och energiprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
El- och energiprogrammet	4 048	92,3	7,7	43,5	34,4	12,8
Kvinnor	116	..	..	43,1	41,4	14,0
Män	3 932	..	..	43,5	34,2	12,7
Svensk bakgrund	3 306	94,3	5,7	43,1	35,6	13,0
Utländsk bakgrund	739	83,1	16,9	44,9	28,8	11,9
Offentlig huvudman	2 802	92,7	7,3	41,9	30,3	12,8
Enskild huvudman	1 246	91,3	8,7	47,0	43,5	12,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 698	94,0	6,0	46,3	39,2	13,0
– gymnasial	2 250	91,2	8,8	41,1	31,2	12,6

Tabell 33. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
El och energi (EE)	3 610	122	3 488	68,4	68,9	68,4	5,3	5,7	5,3
automation	410	11	399	67,8	63,6	67,9	7,1	.	7,3
dator- och kommunikationsteknik	1 021	19	1 002	51,4	57,9	51,3	7,3	10,5	7,3
elteknik	2 079	77	2 002	77,0	70,1	77,3	3,8	6,5	3,7
energiteknik	100	15	85	66,0	80,0	63,5	7,0	.	8,2

Tabell 34. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Automation (285)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	36
Montörer	13
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Ingenjörer och tekniker	..
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	..
Övriga (33 st olika yrken)	34

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 35. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Dator- och kommunikationsteknik (497)	Andel (%)
Drift-, support- och nätverkstekniker m.fl.	26
Butikspersonal	8
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	..
Övriga (55 st olika yrken)	51

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 36. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Elteknik (1711)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	64
Montörer	4
Ingenjörer och tekniker	3
Butikspersonal	3
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	2
Övriga (56 st olika yrken)	25

Tabell 37. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Energiteknik (75)	Andel (%)
Drifttekniker och processövervakare	..
Installations- och industrielektriker m.fl.	..
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Ingenjörer och tekniker	..
Övriga (19 st olika yrken)	47

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 68 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 5 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *automation* var installations- och industritekniker med flera där 36 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. För ungdomar som har läst inriktningen *dator- och kommunikationsteknik* återfanns 26 procent av de etablerade ungdomarna inom yrkesgruppen drift-, support- och nätverkstekniker med flera. För ungdomar som läst inriktningen *elteknik* var den vanligaste yrkesgruppen installations- och industrielektriker där 64 procent av de etablerade ungdomarna hade sin anställning och ungdomar som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter att ha läst *energiteknik* återfanns främst inom yrkesgruppen drifttekniker och processövervakare.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 4 procent kvinnor. Andelen kvinnor sjönk mellan 2011 och 2017 för att sedan öka igen. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 67 procent, att läsa inriktningen *elteknik* i likhet med männen på programmet, 58 procent.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 43 procent läst utökat program och till 41 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 44 procent som läst utökat program och 34 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 255 skolenheter i 152 skolkommuner. Det är 37 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 34 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman sjönk mellan åren 2011 och 2016 för att sedan öka igen. Andelen fristående skolenheter sjönk under samma period men har inte ökat igen i takt med den ökande andelen elever.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 72 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 47 procent av eleverna som har läst utökat program och 44 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 42 procent som har läst utökat program och 30 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 79 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 64 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 43 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 36 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 45 procent som hade läst utökat program och 29 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 38 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 79 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 76 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 46 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökad program och 39 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 41 procent som hade läst utökad program och 31 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om el- och energiprogrammet

El- och energiprogrammet är gymnasieskolans största yrkesprogram. Programmet är oförändrat kraftigt mansdominerat. Referensskolor menar att det är svårt att rekrytera kvinnor till ett program där de redan är få och om det saknas förebilder på skolan eller i arbetslivet. Programmet domineras av inriktningen *elteknik* och få skolor anordnar programmets alla inriktningar.

En utmaning är att få ut elever på apl på vissa orter inom inriktningen *dator- och kommunikationsteknik*. Bilden är dock inte entydig; vissa skolor erbjuder med framgång enbart denna inriktning där man profilerar nätverkstekniker som ett möjligt yrke efter examen. Behovet av utbildad arbetskraft inom inriktningarna *automation* och *energiteknik* är stort. Såväl inom referensverksamhet som i samråd med det nationella programrådet och branschorganisationer diskuteras olika möjligheter att öka intresset för och förbättra kompetensförsörjningen inom dessa områden.

Det finns nationellt föreslagna yrkesutgångar¹¹ som Skolverket har tagit fram i samråd med det nationella programrådet. Enligt Skolverkets statistik används dessa i liten utsträckning. Skolorna väljer istället att lokalt utforma yrkesutgångar med en variation. Etableringen på arbetsmarknaden¹² är hög tre år efter utbildningen vilket kan vara ett tecken på att lokala anpassningar eller att kompetensen programmet i sin bredd leder till är eftertraktad på arbetsmarknaden.

---

¹¹ www.skolverket.se > Undervisning > Gymnasieskolan > Läroplan, program och ämnen i gymnasieskolan > Gymnasieprogrammen > El- och energiprogrammet

¹² Skolverket PM dnr 2019:475.

Fordons- och transportprogrammet

Efter examen från fordons- och transportprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som till exempel mekaniker, yrkesförare, lager- eller terminalarbetare. Programmet har fem inriktningar: *godshantering, karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil* samt *transport*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 4 295 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 11 814 elever som läser på programmet varav 1 421 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 48 procent som läser *transport*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 66 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har i huvudsak bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 74 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 67 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 87 procent som slutförde programmet med examen. Det var 27 procent som läste utökad program och 9 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 38. Elever på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	5 461	5 273	5 137	5 138	4 958	4 800	5 294	6 383	6 427
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,6	4,7	4,8	4,9	4,7	4,3	4,6	5,1	5,1
Antal nybörjarelever i år 1	2 993	2 914	2 829	2 850	2 698	2 768	2 830	3 225	3 425
Andel (%) nybörjare	73,1	75,7	75,4	77,4	77,5	79,2	80,3	79,9	80,5
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	156,5	159	163,9	166,9	171,2	171,2	173,9	175,9	177,2
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	3,1	3,1	3,1	3,1	2,8	2,5	2,6	3,0	3,2
på nationella program	3,7	3,8	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,9	3,9
på yrkesprogram	9,8	10,5	10,9	11,1	11,0	10,7	10,7	11,4	12,1
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	4 098	3 860	3 755	3 694	3 488	3 505	3 578	4 156	4 295
varav antal elever i år 2	-	3 887	3 669	3 558	3 606	3 447	3 415	3 501	4 035
varav antal elever i år 3	-	-	3 784	3 603	3 502	3 545	3 375	3 359	3 484
Totalt antal elever samtliga år	4 098	7 747	11 208	10 855	10 596	10 497	10 368	11 016	11 814
Antal lärlingar	118	356	590	722	869	1002	1077	1212	1 421
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	14,1	14,1	14,0	14,3	15,3	16,6	17,0	17,3	17,7
Andel (%) män	85,9	85,9	86,0	85,7	84,7	83,4	83,0	82,7	82,3
Andel (%) svensk bakgrund	85,5	85,4	85,4	85,3	85,0	84,7	83,9	83,0	82,2
Andel (%) utländsk bakgrund	14,5	14,6	14,6	14,7	15,0	15,3	16,1	17,0	17,8
Andel (%) offentlig huvudman	82,0	81,2	80,6	80,9	80,0	78,6	78,4	77,8	77,8
Andel (%) enskild huvudman	18,0	18,8	19,4	19,1	20,0	21,4	21,6	22,2	22,2
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	75,5	75,4	74,5	73,5	72,8	73,3	72,4	69,6	66,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	24,5	24,6	25,5	26,5	27,2	26,7	27,6	30,4	33,1

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 39. Elever med registrerad inriktning i år 3 på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 651	3 557	3 483	3 531	3 373	3 353	3 478
Andel (%) av eleverna i år 3	96,5	98,7	99,5	99,6	99,9	99,9	99,8
Godshantering antal elever	52	12	7	11	15	7	4
Andel (%) av eleverna	1,4	0,3	0,2	0,3	0,4	0,2	0,1
Andel (%) av kvinnorna	2,2	0,4	0,2	0,6	0,7	0,0	0,2
Andel (%) av männen	1,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,1
Karosseri och lackering antal elever	193	197	199	189	179	164	163
Andel (%) av eleverna	5,3	5,5	5,7	5,4	5,3	4,9	4,7
Andel (%) av kvinnorna	6,5	8,0	9,9	8,2	5,5	6,2	5,3
Andel (%) av männen	5,1	5,1	5,1	4,9	5,3	4,6	4,6
Lastbil och mobila maskiner antal elever	378	361	347	348	329	325	359
Andel (%) av eleverna	10,4	10,1	10,0	9,9	9,8	9,7	10,3
Andel (%) av kvinnorna	3,4	5,6	4,2	3,1	3,9	3,4	5,0
Andel (%) av männen	11,4	10,9	10,9	11,0	10,9	11,0	11,4
Personbil antal elever	1 264	1 228	1 256	1 279	1 271	1 267	1 292
Andel (%) av eleverna	34,6	34,5	36,1	36,2	37,7	37,8	37,1
Andel (%) av kvinnorna	19,1	16,0	14,7	17,0	20,3	17,8	17,4
Andel (%) av männen	36,9	37,4	39,4	39,5	41,0	42,0	41,0
Transport antal elever	1 764	1 759	1 674	1 704	1 579	1 590	1 660
Andel (%) av eleverna	48,3	49,5	48,1	48,3	46,8	47,4	47,7
Andel (%) av kvinnorna	68,8	70,0	71,0	71,2	69,6	72,6	72,2
Andel (%) av männen	45,3	46,2	44,4	44,4	42,4	42,1	43,0

Tabell 40. Fordons- och transportprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	154	148	144	147	146	145	143	143	146
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	198	193	201	198	203	200	204	210
varav offentlig huvudman	-	134	133	142	139	145	141	143	149
varav enskild huvudman	-	64	60	59	59	58	59	61	61

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 41. Andel (%) elever på fordons- och transportprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		2 993	2 914	2 829	2 850	2 698	2 768	2 830	3 225
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,6	90,6	91,2	92	91,7	89,9	91,3	92,1
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,7	4,7	4,3	4,5	4,6	5,4	4,7	3,8
	Bytt till högskoleförberedande program	1,4	0,8	0,9	0,8	1,1	0,8	0,7	1,2
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	1,4	1,7	0,9	0,6	1,2	1,1	0,7
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	2,5	1,8	1,8	2,1	2,7	2,1	2,3
Efter två år	Elever kvar på samma program	86,5	87,2	88,4	88,9	88,8	86,2	88,0	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,0	5,3	5,3	5,1	5,0	5,9	5,2	
	Bytt till högskoleförberedande program	1,3	1,5	0,9	0,8	1,1	1,0	0,9	
	Bytt till introduktionsprogram	1,0	1,4	1,5	0,8	0,5	0,9	0,8	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	5,2	4,6	4,0	4,4	4,6	6,0	5,2	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	60,5	64,7	64,4	68,1	69,6	65,8		

Tabell 42. Genomströmning för nybörjarelever på fordons- och transportprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Fordons- och transport- programmet	2 768	74,0	66,7	7,3	72,9	10,0
Kvinnor	477	67,5	63,3	4,2	66,2	15,1
Män	2 291	75,3	67,4	7,9	74,3	8,9
Svensk bakgrund	2 438	75,8	68,7	7,1	74,9	9,3
Utländsk bakgrund	330	60,0	51,8	8,2	58,5	15,5
Offentlig huvudman	2 168	75,3	68,2	7,1	74,4	9,6
Enskild huvudman	600	69,2	61,2	8,0	67,5	11,5
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	731	77,3	71,7	5,6	76,5	10,0
– gymnasial	2 002	73,1	65,2	7,8	71,9	9,8

Tabell 43. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på fordons- och transportprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Fordons- och transportprogrammet	2 806	86,8	13,2	26,9	8,6	12,6
Kvinnor	461	90,2	9,8	29,7	12,1	12,6
Män	2 345	86,1	13,9	26,4	7,9	12,6
Svensk bakgrund	2 379	87,8	12,2	24,5	8,5	12,8
Utländsk bakgrund	427	81,3	18,7	40,3	9,4	11,7
Offentlig huvudman	2 175	87,6	12,4	25,6	7,3	12,6
Enskild huvudman	631	84,2	15,8	31,4	13,3	12,6
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	797	89,3	10,7	31,2	13,0	12,9
– gymnasial	1 933	86,3	13,7	24,8	7,1	12,5

Tabell 44. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Fordon och transport (FT)	2 383	308	2 075	78,9	68,5	80,4	0,5	..	..
godshantering	9	2	7	77,8	100,0	71,4	.	.	.
karosseri och lackering	151	24	127	70,9	62,5	72,4	..	.	..
lastbil och mobila maskiner	253	10	243	81,0	90,0	80,7	..	.	..
personbil	830	55	775	72,7	54,5	73,9	0,6	..	..
transport	1 128	216	912	84,0	71,3	87,1	0,3	.	0,3

Tabell 45. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Karosseri och lackering (110)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	..
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Butikspersonal	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Övriga (25 st olika yrken)	..

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 46. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Lastbil och mobila maskiner (208)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	60
Montörer	..
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	..
Butikspersonal	..
Maskinoperatörer, gummi-, plast- och pappersvaruindustri	..
Övriga (27 st olika yrken)	27

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 47. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Personbil (640)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	43
Montörer	7
Smeder och verktygsmakare m.fl.	6
Butikspersonal	..
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Övriga (47 st olika yrken)	37

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 48. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Transport (945)	Andel (%)
Lastbils- och bussförare	63
Maskinförare	7
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Återvinningsarbetare	..
Övriga (42 st olika yrken)	22

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 79

procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 0,5 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *karosseri och lackering* var gjutare, svetsare och plåtslagare med flera. För ungdomar som hade läst inriktningarna *lastbil och mobila maskiner* samt *personbil* var den vanligaste yrkesgruppen fordonsmekaniker och reparatörer med flera där 60 respektive 43 procent av de etablerade ungdomarna hade sin anställning. Ungdomar som har läst inriktningen *transport* och som tre år senare var etablerade på arbetsmarknaden var till 63 procent anställda inom yrkesgruppen lastbils- och bussförare.¹³

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 18 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2011. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 72 procent, att läsa inriktningen *transport* i likhet med männen på programmet, 43 procent. Männen läser dock i nästan lika stor utsträckning, 41 procent, inriktningen *personbil*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 63 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 67 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 30 procent läst utökat program och till 12 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 26 procent som läst utökat program och 8 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 210 skolenheter i 146 skolkommuner. Det är 29 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 22 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 61 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 68 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 31 procent av eleverna som har läst utökat program och 13 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 26 procent som har läst utökat program och 7 procent som har läst in grundläggande behörighet.

---

¹³ Inriktningen *godshantering* utgår ur redovisningen på grund av det låga antalet ungdomar med examen från den inriktningen.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 18 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 69 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 52 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 25 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökad program och 9 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 40 procent som hade läst utökad program och 9 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 33 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 25 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 72 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 65 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 31 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökad program och 13 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 25 procent som hade läst utökad program och 7 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om fordons- och transportprogrammet

Arbetsförmedlingen har tidigare bedömt att kompetensförsörjningsbehovet är mycket stort inom de yrken som fordons- och transportprogrammet leder till.¹⁴ Bilden bekräftas av det nationella programrådet som menar att arbetsmarknaden för de elever som lämnar programmet har varit mycket god. Fordons- och transportprogrammet är ett av de yrkesprogram som har en lägre andel elever som uppnår gymnasieexamen¹⁵ och är samtidigt det yrkesprogram som har lägst andel elever med grundläggande högskolebehörighet.

För att skapa en modern och flexibel utbildning har Skolverket tagit fram nya ämnesplaner, samt beslutat om en ny programstruktur. Förändringar ska tillämpas på utbildning som påbörjas från och med den 1 juli 2020. Skälet till förändringarna är främst ny teknik inom bland annat el- och hybridfordon, flerbränslefordon samt system- och diagnosteknik. Kunskaper om den nya tekniken efterfrågas av flertalet gymnasieskolor och motorbranschens medlemsföretag. Ledamöterna i det nationella programrådet är medvetna om de utmaningar som ny fordonsteknik för med sig, och kommer därför att erbjuda fortbildning till lärare inom området. Därtill har regeringen under året beslutat att

¹⁴ Arbetsförmedlingen, Yrkeskompassen. www.arbetsformedlingen.se

¹⁵ Se Tabell 3

inriktningen *godshantering* ska utgå från programmet. Möjligheterna att bedriva utbildning mot området kommer dock att finnas kvar inom de kvarvarande inriktningarna, genom kurser i programfördjupningen.

Handels- och administrationsprogrammet

Efter examen från handels- och administrationsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom handelsyrken eller inom administrativa yrken. Programmet har två inriktningar: *administrativ service* samt *handel och service*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 3 419 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 818 elever som läser på programmet varav 1 753 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 94 procent som läser *handel och service*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 90 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 66 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. De elever som lämnat programmet efter två år har i huvudsak bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 77 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 68 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 85 procent som slutförde programmet med examen. Det var 27 procent som läste utökat program och 40 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 49. Elever på handels- och administrationsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	3 740	3 224	3 117	3 179	2 897	3 306	3 757	3 956	4 217
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,1	2,9	2,9	3,0	2,7	3,0	3,2	3,2	3,4
Antal nybörjarelever i år 1	2 499	2 066	2 010	2 031	1 868	2 232	2 348	2 588	2 638
Andel (%) nybörjare	74,9	72,9	75,8	74,4	74,5	77,2	78,3	79,5	77,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	170,0	171,1	176,4	178,3	180,2	184,5	185,3	186,7	185,4
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,5	2,3	2,2	2,3	2,0	2,1	2,2	2,4	2,5
på nationella program	3,1	2,8	2,7	2,8	2,6	2,9	3,0	3,1	3,1
på yrkesprogram	8,0	7,7	7,7	8,3	7,9	8,8	9,1	9,2	9,6
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 340	2 836	2 656	2 746	2 521	2 899	3 048	3 338	3 419
varav antal elever i år 2	-	3 236	2 773	2 632	2 739	2 586	2 880	3 083	3 345
varav antal elever i år 3	-	-	3 197	2 769	2 611	2 660	2 561	2 814	3 054
Totalt antal elever samtliga år	3 340	6 072	8 626	8 147	7 871	8 145	8 489	9 235	9 818
Antal lärlingar	208	450	759	818	921	1 105	1 194	1 531	1 753
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	59,2	59,5	59,4	57,5	54,9	53,3	53,5	53,3	53,1
Andel (%) män	40,8	40,5	40,6	42,5	45,1	46,7	46,5	46,7	46,9
Andel (%) svensk bakgrund	77,5	76,6	75,5	74,5	73,8	73,2	72,6	71,5	70,2
Andel (%) utländsk bakgrund	22,5	23,4	24,5	25,5	26,2	26,8	27,4	28,5	29,8
Andel (%) offentlig huvudman	72,2	72,1	72,3	70,9	70,6	70,3	68,9	68,1	68,3
Andel (%) enskild huvudman	27,8	27,9	27,7	29,1	29,4	29,7	31,1	31,9	31,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,6	68,9	68,6	68,4	68,1	67,4	67,2	65,8	63,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	30,4	31,1	31,4	31,6	31,9	32,6	32,8	34,2	36,6

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 50. Elever med registrerad inriktning i år 3 på handels- och administrationsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 049	2 754	2 606	2 658	2 558	2 814	3 054
Andel (%) av eleverna i år 3	95,4	99,5	99,8	99,9	99,9	100	100
Administrativ service antal elever	316	267	215	237	175	210	179
Andel (%) av eleverna	10,4	9,7	8,3	8,9	6,8	7,5	5,9
Andel (%) av kvinnorna	10,6	10,1	8,1	8,9	6,1	7,1	5,2
Andel (%) av männen	10,1	9,1	8,4	9,0	7,7	7,9	6,6
Handel och service antal elever	2 733	2 487	2 391	2 421	2 383	2 604	2 875
Andel (%) av eleverna	89,6	90,3	91,7	91,1	93,2	92,5	94,1
Andel (%) av kvinnorna	89,4	89,9	91,9	91,1	93,9	92,9	94,8
Andel (%) av männen	89,9	90,9	91,6	91,0	92,3	92,1	93,4

Tabell 51. Handels- och administrationsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	150	137	127	133	127	127	127	127	128
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	200	185	200	192	196	198	208	212
varav offentlig huvudman	-	133	128	144	132	136	135	146	151
varav enskild huvudman	-	67	57	56	60	60	63	62	61

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 52. Andel (%) elever på handels- och administrationsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		2 499	2 066	2 010	2 031	1 868	2 232	2 348	2 588
Efter ett år	Elever kvar på samma program	87,6	87,7	90,0	89,3	89,7	89,2	91,1	89,8
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,6	6,0	5,3	5,6	4,0	5,1	3,9	3,9
	Bytt till högskoleförberedande program	3,5	4,1	2,3	2,6	3,3	2,6	2,2	3,3
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,6	0,8	0,7	1,1	0,5	1,0	0,4
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	1,6	1,5	1,8	2,0	2,7	1,8	2,5
Efter två år	Elever kvar på samma program	84,6	85,8	88,2	86,0	87,5	85,8	88,6	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,9	6,0	4,6	5,9	3,5	5,2	4,1	
	Bytt till högskoleförberedande program	3,4	4,0	2,7	2,7	3,3	2,8	2,3	
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,7	1,2	0,5	0,9	0,6	0,9	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	4,5	3,5	3,2	4,9	4,9	5,6	4,2	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	61,1	65,7	65,5	68,0	66,0	66,4		

Tabell 53. Genomströmning för nybörjarelever på handels- och administrationsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studie- bevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Handels- och administrations- programmet	2 232	76,8	68,1	8,7	74,8	7,8
Kvinnor	1 273	80,9	74,0	6,9	79,1	6,5
Män	959	71,3	60,2	11,2	69,1	9,6
Svensk bakgrund	1 771	79,6	72,6	7,0	77,5	7,6
Utländsk bakgrund	461	66,2	50,8	15,4	64,6	8,7
Offentlig huvudman	1 595	78,7	70,3	8,4	77,2	6,5
Enskild huvudman	637	72,1	62,5	9,6	68,8	11,1
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	715	78,6	70,9	7,7	75,9	7,3
– gymnasial	1 477	76,4	67,0	9,3	74,7	7,9

Tabell 54. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på handels- och administrationsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Handels- och administrationsprogrammet	2 420	85,2	14,8	27,4	39,8	12,9
Kvinnor	1 382	88,1	11,9	25,0	45,5	13,6
Män	1 038	81,4	18,6	30,5	32,2	12,0
Svensk bakgrund	1 774	89,2	10,8	25,0	44,8	13,3
Utländsk bakgrund	646	74,5	25,5	33,9	26,2	11,9
Offentlig huvudman	1 674	86,0	14,0	29,2	36,5	13,0
Enskild huvudman	746	83,5	16,5	23,5	47,2	12,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	767	87,9	12,1	28,8	46,9	13,1
– gymnasial	1 585	83,9	16,1	26,4	37,0	12,9

Tabell 55. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Handel och administration (HA)	2 004	1 358	646	60,1	60,6	59,0	7,9	8,2	7,4
administrativ service	248	175	73	58,1	60,6	52,1	10,9	10,3	12,3
handel och service	1 756	1 183	573	60,4	60,6	59,9	7,5	7,9	6,8

Tabell 56. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Administrativ service (151)	Andel (%)
Butikspersonal	28
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	..
Kontorsassistenter och sekreterare	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Övriga (30 st olika yrken)	47

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 57. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Handel och service (1 075)	Andel (%)
Butikspersonal	46
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	5
Vårdbiträden	4
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	4
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Övriga (68 st olika yrken)	39

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 60 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 8 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst så väl inriktningen *administrativ service* som inriktningen *handel och service* var butikspersonal där 28 respektive 46 procent av de etablerade ungdomarna befann sig.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 53 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2011. Kvinnorna väljer i likhet med männen på programmet att i störst utsträckning läsa inriktningen *handel och service*, 95 procent respektive 94 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 60 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 25 procent läst utökat program och till 46 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 31 procent som läst utökat program och 32 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 212 skolenheter i 128 skolkommuner. Det är 29 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 63 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 24 procent av eleverna som har läst utökat program och 47 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 29 procent som har läst utökat program och 37 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 30 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 73 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 51 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 25 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökad program och 45 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 34 procent som hade läst utökad program och 26 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 37 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 30 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 71 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 67 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 29 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökad program och 47 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 26 procent som hade läst utökad program och 37 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om handels- och administrationsprogrammet

Efter reformen 2011 minskade antalet elever som sökte handels- och administrationsprogrammet fram till 2015. Därefter har intresset för programmet ökat. Mellan år 2018 och 2019 tillhörde programmet ett av de yrkesprogram som hade störst ökning av andel sökande i första hand¹⁶.

I Skolverkets referensverksamhet har det framkommit att eleverna över lag är positiva till sin utbildning. Lärarna uppger att man i allmänhet inte har svårt att hitta apl-platser och att eleverna i stor utsträckning får arbete inom aktuell bransch efter utbildningen. De besökta skolorna identifierar också problemområden. I första hand ser man svårigheter med att etablera och upprätthålla fungerande lokala programråd. Även lärarbristen framhålls generellt som en stor utmaning på kort och lång sikt.

Under 2019 har Skolverket lämnat förslag till regeringen på förändringar i handels- och administrationsprogrammet.¹⁷ Behovet av den minsta av programmets två inriktningar, *administrativ service*, har länge varit ifrågasatt. Även det nationella programrådet har fört en diskussion om att avveckla

¹⁶ Skolverket, 2019. *Sökande och antagna till gymnasieskolan läsåret 2019/20*. Dnr: 2019:00663

¹⁷ Skolverket, 2019. *Redovisning av uppdrag om handels-och administrationsprogrammet*. Dnr: 2018:01352

inriktningen *administrativ service*. Programmet föreslås därför bli inriktningslöst. Skolverket har också föreslagit förändrade examensmål för programmet, dels med anledning av att en inriktning avvecklas, dels utifrån samhälls- och branschförändringar. I förslaget till justerade examensmål förstärks perspektiven hållbar utveckling och digital kompetens, vilka båda är en förutsättning för flera av handelns yrken. Därtill innehåller förslaget en justerad programstruktur.

Hantverksprogrammet

Efter examen från hantverksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom floristryrken, frisörbranschen, snickeribranschen, textilbranschen eller branschen inom det valda hantverket. Programmet har fem inriktningar: *finsnickeri, florist, frisör, textil design* samt *övriga hantverk*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 2 129 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 6 306 elever som läser på programmet varav 968 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 51 procent som läser *övriga hantverk*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 88 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 65 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 74 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 67 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 87 procent som slutförde programmet med examen. Det var 38 procent som läste utökat program och 26 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 58. Elever på hantverksprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	4 459	3 593	3 167	2 852	2 890	2 909	2 951	3 074	2 923
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,7	3,2	3,0	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	2,3
Antal nybörjarelever i år 1	2 938	2 377	2 023	1 905	1 789	1 817	1 831	1 944	1 751
Andel (%) nybörjare	75,1	77,7	77,3	78,7	78,7	79,9	80,6	84,2	82,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	182,9	184,2	186,9	187,6	192,4	193,9	194,8	196,8	193,8
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,9	2,5	2,2	2,0	1,8	1,6	1,6	1,7	1,6
på nationella program	3,6	3,0	2,7	2,5	2,4	2,3	2,2	2,2	2,0
på yrkesprogram	9,4	8,3	7,6	7,3	7,2	6,9	6,8	6,4	6,0
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 917	3 070	2 627	2 426	2 278	2 276	2 293	2 330	2 129
varav antal elever i år 2	-	3 479	2 807	2 417	2 224	2 126	2 080	2 103	2 165
varav antal elever i år 3	-	-	3 337	2 697	2 322	2 147	2 002	1 989	2 012
Totalt antal elever samtliga år	3 917	6 549	8 771	7 540	6 824	6 549	6 375	6 422	6 306
Antal lärlingar	93	309	473	497	562	722	751	938	968
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	91,1	92,1	92,7	93,5	94,1	94,3	94,4	94,1	93,6
Andel (%) män	8,9	7,9	7,3	6,5	5,9	5,7	5,6	5,9	6,4
Andel (%) svensk bakgrund	85,5	85,2	84,6	83,5	83,1	83,1	84	84,3	83,8
Andel (%) utländsk bakgrund	14,5	14,8	15,4	16,5	16,9	16,9	16,0	15,7	16,2
Andel (%) offentlig huvudman	48,9	50,1	50,9	49,8	47,2	45,9	43,8	43,9	43,6
Andel (%) enskild huvudman	51,1	49,9	49,1	50,2	52,8	54,1	56,2	56,1	56,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,9	69,1	69,0	67,9	66,7	65,7	64,4	62,2	61,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	30,1	30,9	31,0	32,1	33,3	34,3	35,6	37,8	39,0

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 59. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hantverksprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 278	2 692	2 322	2 147	2 002	1 989	2 012
Andel (%) av eleverna i år 3	98,2	99,8	100	100	100	100	100
Finsnickeri antal elever	234	150	81	58	47	55	61
Andel (%) av eleverna	7,1	5,6	3,5	2,7	2,3	2,8	3,0
Andel (%) av kvinnorna	2,8	1,4	0,5	0,5	0,3	0,7	0,6
Andel (%) av männen	58,1	56,7	49,6	39,7	33,1	39,6	38,5
Florist antal elever	260	170	133	113	86	62	44
Andel (%) av eleverna	7,9	6,3	5,7	5,3	4,3	3,1	2,2
Andel (%) av kvinnorna	8,3	6,7	6,0	5,5	4,3	3,2	2,3
Andel (%) av männen	3,1	1,0	0,7	0,8	4,0	1,9	0,0
Frisör antal elever	1 260	1 078	964	870	769	837	817
Andel (%) av eleverna	38,4	40,0	41,5	40,5	38,4	42,1	40,6
Andel (%) av kvinnorna	40,9	42,1	43,1	41,6	39,7	43,1	41,7
Andel (%) av männen	10,4	14,9	17,3	23,1	18,5	24,5	25,4
Textil design antal elever	223	196	133	112	97	88	56
Andel (%) av eleverna	6,8	7,3	5,7	5,2	4,8	4,4	2,8
Andel (%) av kvinnorna	7,1	7,3	5,5	4,9	4,6	4,3	2,2
Andel (%) av männen	3,5	6,5	8,6	9,9	8,9	6,6	10,8
Övriga hantverk antal elever	1 301	1 098	1 011	994	1 003	947	1 034
Andel (%) av eleverna	39,7	40,8	43,5	46,3	50,1	47,6	51,4
Andel (%) av kvinnorna	41,0	42,4	44,8	47,5	51,1	48,8	53,2
Andel (%) av männen	25,0	20,9	23,7	26,4	35,5	27,4	25,4

Tabell 60. Hantverksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	113	91	79	75	75	74	67	70	68
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	184	163	154	156	148	144	137	139
varav offentlig huvudman	-	81	73	65	68	64	66	64	63
varav enskild huvudman	-	103	90	89	88	84	78	73	76

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 61. Andel (%) elever på programmet som avbryter, byter från samt slutför hantverksprogrammet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		2 938	2 377	2 023	1 905	1 789	1 817	1 831	1 944
Efter ett år	Elever kvar på samma program	86,9	87,5	88,9	87,1	87,5	87,2	86,1	88,1
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,7	6,3	5,0	6,2	6,1	5,5	6,2	6,2
	Bytt till högskoleförberedande program	4,4	3,4	3,2	3,3	3,3	4,1	3,7	2,7
	Bytt till introduktionsprogram	1,7	0,8	1,3	0,9	1,1	0,9	1,5	0,6
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,4	1,9	1,6	2,6	2	2,3	2,5	2,4
Efter två år	Elever kvar på samma program	83,3	84,2	85,6	83,4	83,6	82,7	82,9	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	7,1	6,9	6,0	6,8	6,0	6,0	6,7	
	Bytt till högskoleförberedande program	4,5	3,4	3,7	2,9	4,1	4,0	4,0	
	Bytt till introduktionsprogram	0,9	1,1	1,1	0,9	0,6	0,9	1,4	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	4,2	4,3	3,6	6,0	5,8	6,3	5,0	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	62,7	65,4	69,6	66,4	67,3	65,4		

Tabell 62. Genomströmning för nybörjarelever på hantverksprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Hantverks- programmet	1 817	73,5	67,4	6,1	71,4	9,9
Kvinnor	1 737	73,9	67,8	6,1	71,7	9,6
Män	80	66,3	60,0	6,3	65,0	16,3
Svensk bakgrund	1 590	73,6	68,3	5,3	71,6	10,0
Utländsk bakgrund	225	72,9	61,8	11,1	70,2	8,9
Offentlig huvudman	834	76,0	69,9	6,1	74,7	8,6
Enskild huvudman	983	71,4	65,3	6,1	68,6	10,9
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	613	78,0	73,9	4,1	76,8	9,0
– gymnasial	1 178	71,3	64,3	7,0	68,6	10,4

Tabell 63. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hantverksprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Hantverksprogrammet	1 731	87,4	12,6	38,4	25,5	13,6
Kvinnor	1 640	88,0	12,0	38,3	26,0	13,6
Män	91	76,9	23,1	39,6	17,6	13,0
Svensk bakgrund	1 443	89,4	10,6	38,3	27,0	13,8
Utländsk bakgrund	287	77,4	22,6	39,0	18,1	12,5
Offentlig huvudman	786	87,5	12,5	43,3	23,4	13,8
Enskild huvudman	945	87,3	12,7	34,3	27,3	13,4
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	620	92,3	7,7	47,6	34,4	14,1
– gymnasial	1 078	85,2	14,8	33,2	21,0	13,3

Tabell 64. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Hantverk (HV)	2 310	2 158	152	54,6	54,4	57,2	6,2	6,2	6,6
finsnickeri	148	57	91	48,0	31,6	58,2	7,4	..	..
florist	203	198	5	52,2	53,0	20,0	7,4	6,6	40,0
frisör	902	885	17	59,9	59,9	58,8	5,0	..	..
textil design	163	160	3	41,1	41,3	33,3	12,9	12,5	33,3
övriga hantverk	894	858	36	53,4	53,0	61,1	5,7	..	..

Tabell 65. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Finsnickeri (71)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Ytbehandlare, trä och möbelsnickare m.fl.	..
Butikspersonal	..
Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	..
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Övriga (21 st olika yrken)	..

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 66. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Florist (110)	Andel (%)
Butikspersonal	..
Vårdbiträden	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Övriga (21 st olika yrken)	..

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 67. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Frisör (538)	Andel (%)
Skönhets- och kroppsterapeuter*	48
Butikspersonal	13
Vårdbiträden	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Övriga (35 st olika yrken)	27

* Frisör är en kategori som ligger inom yrkesgruppen Skönhets- och kroppsterapeuter. Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 68. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Textil design (74)	Andel (%)
Butikspersonal	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	..
Övriga (15 st olika yrken)	..

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 69. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Övriga hantverk (496)	Andel (%)
Butikspersonal	39
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	7
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	7
Vårdbiträden	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Övriga (41 st olika yrken)	37

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 55

procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 6 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som har läst inriktningen *finsnickeri* och var etablerade på arbetsmarknaden var snickare, murare och anläggningsarbetare. Ungdomar som hade läst inriktningen *frisör* och hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden hade till 48 procent sin anställning inom yrkesgruppen skönhets- och kroppsterapeuter, där yrket frisör ingår. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som har läst inriktningarna *florist*, *textil design* samt *övriga hantverk* var butikspersonal.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 94 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2011. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 53 procent, att läsa inriktningen *övriga hantverk* medan männen på programmet i störst utsträckning, 39 procent, läser inriktningen *finsnickeri*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 68 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 60 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 38 procent läst utökat program och till 26 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 40 procent som läst utökat program och 18 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 139 skolenheter i 68 skolkommuner. Det är 55 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 56 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har varit stabil.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 65 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 34 procent av eleverna som har läst utökat program och 27 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 43 procent som har läst utökat program och 23 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 16 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 68 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 62 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen

eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 38 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 27 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 39 procent som hade läst utökat program och 18 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 39 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 30 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 64 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 48 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 34 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 33 procent som hade läst utökat program och 21 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet är speciellt till sin karaktär med fem helt olika inriktningar, varav en – *övriga hantverk* – är profilerad mot arton hantverksyrken. De flesta av dessa yrken är små med enstaka elever som ofta läser en lärlingsförlagd utbildning. Trenden är att små inriktningar minskar ytterligare, medan yrkesutgången hår- och makeupstylist inom *övriga hantverk* tillsammans med inriktningen *frisör*, dominerar programmet.

Inom ämnet hantverk finns 46 kurser. Förutom en introduktionskurs kan eleverna läsa nio kurser inom varje inriktning. Inom inriktningarna *finsnickeri*, *frisör*, *florist* samt *textil design* läser eleverna kurser med specificerat innehåll. Inom inriktningen *övriga hantverk* gäller kurserna hantverksteknik 1, hantverksteknik 2, osv, för alla 18 hantverksyrken. En konsekvens är att Skolverket har en begränsad kunskap om vad som ingår i utbildningen i praktiken. Skolverkets information om utbildningen till hår- och makeupstylist inom *övriga hantverk* har däremot ökat genom arbetet med regeringsuppdraget att se över programmet. Eftersom yrket hår- och makeupstylist inte är väldefinierat genom tradition, tydlig bransch eller standarder är bedömningen att kunskapsinnehållet snarare breddas i högre kurser, än fördjupas genom progression. Det finns också tecken på att delar av undervisningen inte kan kopplas till hantverk och därmed till programmets examensmål. Regeringen har under 2019 beslutat att hår- och makeupstylist kommer att slås samman med frisörutbildningen. Efter önskemål från branschen och det nationella programrådet har även barberare lagts till i den nya inriktningen. En följd av beslutet är att Skolverket kan utveckla innehållsspecifika kurser för hår- och makeupstylist och med det skriva fram progression mellan kurserna och tillse att innehållet stöder programmets examensmål. Under 2019

har Skolverket tagit beslut om att utbildningen hudvård ska utgå bland *övriga hantverk* då branschen önskar att utbildningen ska ligga inom yrkeshögskolan.

Såväl det nationella programrådet som enskilda lärare Skolverket har kommit i kontakt med uttrycker en oro över kompetensförsörjningen inom små traditionella hantverksyrken liksom för utbildningen inom de mindre inriktningarna. Det har även förts en diskussion om utbildningarna till vissa yrken bör ligga inom hantverksprogrammet. För låssmed, ett yrke som mer och mer utvecklas bort från hantverksområdet mot digitala och elektroniska lösningar, har Skolverket och branschen tillsammans inlett en översyn för att eventuellt överföra utbildningen till det industritekniska programmet.

Hotell- och turismprogrammet

Efter examen från hotell- och turismprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom hotell-, konferens- och turismnäringen.

Programmet har två inriktningar: *hotell och konferens* respektive *turism och resor*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 902 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 2 643 elever som läser på programmet varav 475 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 59 procent som läser *hotell och konferens*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 86 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 68 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 78 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 71 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 89 procent som slutförde programmet med examen. Det var 35 procent som läste utökat program och 44 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 70. Elever på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	1 779	1 551	1 484	1 427	1 385	1 240	1 099	1 166	1 097
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,1	0,9	0,9	0,9
Antal nybörjarelever i år 1	1 215	1 064	1 037	1 015	979	870	732	817	706
Andel (%) nybörjare	77,7	79,0	80,8	84,2	81,5	81,8	79,7	80,3	79,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	179,7	183,3	186,9	190,7	193,8	196,2	191,9	194,8	192,4
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	1,2	1,1	1,1	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	0,7
på nationella program	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,1	0,9	1,0	0,8
på yrkesprogram	3,8	3,7	3,8	3,7	3,8	3,3	2,8	2,9	2,5
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	1 566	1 352	1 292	1 213	1 215	1 077	932	1 044	902
varav antal elever i år 2	-	1 463	1 234	1 205	1 124	1 058	1 021	831	924
varav antal elever i år 3	-	-	1 393	1 227	1 136	1 089	1 010	959	817
Totalt antal elever samtliga år	1 566	2 815	3 919	3 645	3 475	3 224	2 963	2 834	2 643
Antal lärlingar	53	70	167	210	357	319	347	385	475
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	79,4	79,5	80,1	80,4	79,9	78,8	76,8	75,8	74,1
Andel (%) män	20,6	20,5	19,9	19,6	20,1	21,2	23,2	24,2	25,9
Andel (%) svensk bakgrund	83,1	82,3	81,6	79,9	80,3	79,4	78,4	76,9	74,0
Andel (%) utländsk bakgrund	16,9	17,7	18,4	20,1	19,7	20,6	21,6	23,1	26,0
Andel (%) offentlig huvudman	72,7	72,6	74,0	75,3	76,1	75,6	74,8	75,4	74,1
Andel (%) enskild huvudman	27,3	27,4	26,0	24,7	23,9	24,4	25,2	24,6	25,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,5	66,1	65,4	64,6	62,8	61,6	60,5	59,9	58,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	33,5	33,9	34,6	35,4	37,2	38,4	39,5	40,1	41,4

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 71. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1270	1212	1136	1088	1010	959	816
Andel (%) av eleverna i år 3	91,2	98,8	100	99,9	100	100	99,9
Hotell och konferens antal elever	529	533	464	534	503	475	477
Andel (%) av eleverna	41,7	44,0	40,8	49,1	49,8	49,5	58,5
Andel (%) av kvinnorna	43,4	45,1	42,2	50,7	51,9	51,0	60,7
Andel (%) av männen	34,0	39,2	34,9	42,0	41,6	44,1	51,3
Turism och resor antal elever	741	679	672	554	507	484	339
Andel (%) av eleverna	58,3	56,0	59,2	50,9	50,2	50,5	41,5
Andel (%) av kvinnorna	56,6	54,9	57,8	49,3	48,1	49,0	39,3
Andel (%) av männen	66,0	60,8	65,1	58,0	58,4	55,9	48,7

Tabell 72. Hotell- och turismprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	85	80	75	67	67	65	64	65	64
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	102	94	86	86	84	85	87	85
varav offentlig huvudman	-	71	65	58	61	59	61	62	56
varav enskild huvudman	-	31	29	28	25	25	24	25	29

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 73. Andel (%) elever på hotell- och turismprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		1 215	1 064	1 037	1 015	979	870	732	817
Efter ett år	Elever kvar på samma program	86,1	86,2	87,8	86,8	82,5	87,2	85,0	85,7
	Bytt till (annat) yrkesprogram	8,2	7,9	6,2	6,7	9,4	7,5	8,1	8,6
	Bytt till högskoleförberedande program	3,6	3,8	3,8	3,3	4,8	3,3	3,4	3,2
	Bytt till introduktionsprogram	0,8	0,4	0,8	0,9	..	0,6	1,1	..
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,2	1,8	1,4	2,4	2,3	1,4	2,5	2,1
Efter två år	Elever kvar på samma program	83,1	84	84,7	83,6	80,5	83,9	82,9	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	8,9	7,9	6,7	6,5	9,2	6,8	8,9	
	Bytt till högskoleförberedande program	3,9	3,8	3,9	3,0	5,0	3,1	3,1	
	Bytt till introduktionsprogram	0,8	0,3	0,7	0,9	1,0	0,7	..	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,3	4,0	4,1	6,0	4,3	5,5	4,8	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	65,3	68,4	69,3	67,2	66,4	68,2		

Tabell 74. Genomströmning för nybörjarelever på hotell- och turismprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Hotell- och turism- programmet	870	77,6	70,5	7,1	74,9	8,5
Kvinnor	693	79,4	73,0	6,3	76,6	7,4
Män	177	70,6	60,5	10,2	68,4	13,0
Svensk bakgrund	721	78,6	72,4	6,2	76,3	7,9
Utländsk bakgrund	149	72,5	61,1	11,4	68,5	11,4
Offentlig huvudman	659	78,0	71,2	6,8	76,2	9,3
Enskild huvudman	211	76,3	68,2	8,1	71,1	6,2
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	353	78,5	72,2	6,2	76,2	9,1
– gymnasial	500	76,6	69,2	7,4	73,6	8,2

Tabell 75. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hotell- och turismprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Hotell- och turismprogrammet	836	89,0	11,0	35,3	43,5	13,8
Kvinnor	661	89,9	10,1	34,6	45,5	14,0
Män	175	85,7	14,3	37,7	36,0	12,8
Svensk bakgrund	664	91,4	8,6	32,4	45,8	14,0
Utländsk bakgrund	171	79,5	20,5	46,2	34,5	12,9
Offentlig huvudman	630	90,2	9,8	36,2	44,8	13,9
Enskild huvudman	206	85,4	14,6	32,5	39,8	13,4
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	338	90,2	9,8	40,8	52,1	14,1
– gymnasial	470	88,5	11,5	30,4	37,4	13,5

Tabell 76. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Hotell och turism (HT)	999	835	164	57,9	58,9	52,4	7,7	7,5	8,5
hotell och konferens	421	368	53	56,8	56,3	60,4	7,1	7,1	7,5
turism och resor	578	467	111	58,7	61,0	48,6	8,1	7,9	9,0

Tabell 77. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Hotell och konferens (254)	Andel (%)
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	24
Butikspersonal	12
Hovmästare, servitörer och bartendrar	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Övriga (30 st olika yrken)	38

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 78. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Turism och resor (343)	Andel (%)
Butikspersonal	19
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	18
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Hovmästare, servitörer och bartendrar	..
Övriga (41 st olika yrken)	43

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 58 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 8 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *hotell och konferens* är resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister med flera där 24 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *turism och resor* var butikspersonal där 19 procent av de etablerade ungdomarna återfanns.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 74 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen *hotell och konferens*, 61 respektive 51 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 73 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 61 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 35 procent läst utökat program och till 46 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 38 procent som läst utökat program och 36 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 85 skolenheter i 64 skolkommuner. Det är 34 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 26 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har rört sig mellan 27 och 24 procent sedan 2011. Andelen fristående skolenheter har också varierat och ligger just nu på den högsta andelen sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 68 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 71 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 33 procent av eleverna som har läst utökat program och 40 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 36 procent som har läst utökat program och 45 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 26 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 72 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 61 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 32 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökad program och 46 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 46 procent som hade läst utökad program och 35 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 41 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 34 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 72 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 69 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 41 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökad program och 52 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 30 procent som hade läst utökad program och 37 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om hotell- och turismprogrammet

Det föreligger ett stort behov av framtida arbetskraft inom hela besöksnäringen. Det nationella programrådet för hotell- och turismprogrammet anser dock inte att det är ett problem att det är ett relativt lågt antal elever som examineras varje år från programmet. Rådet ser även andra gymnasieprogram som rekryteringsbas, främst då elever från samhällsvetenskapsprogrammet och humanistiska programmet som ofta har breda språkkunskaper. Det är också vanligt med apl utomlands för elever på programmet. En relativt hög andel av de elever som avslutar gymnasieskolan på hotell- och turismprogrammet erhåller yrkesexamen. Dessutom läser en förhållandevis hög andel av eleverna in grundläggande högskolebehörighet, jämfört med elever på övriga yrkesprogram. Skolverket bedömer att en förklaring kan vara att engelska 6 är en programgemensam kurs, vilket underlättar för eleverna att nå grundläggande högskolebehörighet.

Regeringen har under 2019 beslutat att hotell- och turismprogrammet ska vara inriktningslöst. Diskussioner har tidigare förts om att ett program utan inriktningar vore att föredra. Programrådet anser att genom en mer flexibel programstruktur, utan inriktningar, och nära samverkan med arbetslivet skapas bättre förutsättningar för elever att bli anställningsbara direkt efter utbildningen. Flera företrädare för arbetslivet och gymnasieskolor menar att det kommer att

vara mer fördelaktigt för eleverna när de olika innehållsliga delarna ryms inom en och samma inriktning.

Industri tekniska programmet

Efter examen från industri tekniska programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom områden som processinriktad eller maskinell materialbearbetning och produktframställning, driftsäkerhet och underhåll samt svetsning och annan sammanfogning. Programmet har fyra inriktningar: *driftsäkerhet och underhåll, processteknik, produkt- och maskinteknik samt svetsteknik.*

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 1 545 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 554 elever som läser på programmet varav 533 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 47 procent som läser *produkt- och maskinteknik*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 91 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 70 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 82 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 78 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 91 procent som slutförde programmet med examen. Det var 59 procent som läste utökat program och 31 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 79. Elever på industritekniska programmet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	2 369	2 234	1 925	1 813	1 687	1 645	1 798	2 008	1 881
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,0	2,0	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5
Antal nybörjarelever i år 1	1 553	1 557	1 336	1 260	1 164	1 088	1 156	1 252	1 232
Andel (%) nybörjare	75,9	79,2	80,9	82,6	82,1	81,5	83,5	82,4	80,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	171,7	176,4	182,9	188,1	193,6	191	194	192,3	189,6
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	1,5	1,6	1,4	1,3	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1
på nationella program	1,9	1,9	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4	1,5	1,4
på yrkesprogram	4,9	5,3	4,8	4,6	4,5	4,1	4,2	4,4	4,4
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	2 051	1 968	1 654	1 529	1 422	1 344	1 421	1 608	1 545
varav antal elever i år 2	-	1 998	1 916	1 601	1 508	1 419	1 335	1 438	1 567
varav antal elever i år 3	-	-	1 956	1 832	1 554	1 494	1 388	1 298	1 442
Totalt antal elever samtliga år	2 051	3 966	5 526	4 962	4 484	4 257	4 144	4 344	4 554
Antal lärlingar	63	129	231	299	327	333	441	500	533
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	9,8	10,2	10,7	11,3	11,2	11,6	11,5	11,4	10,8
Andel (%) män	90,2	89,8	89,3	88,7	88,8	88,4	88,5	88,6	89,2
Andel (%) svensk bakgrund	87,4	87,1	87,2	87,7	87,6	87,2	85,4	83,2	79,9
Andel (%) utländsk bakgrund	12,6	12,9	12,8	12,3	12,4	12,8	14,6	16,8	20,1
Andel (%) offentlig huvudman	70,3	68,0	66,7	65,5	64,2	65,0	66,6	70,2	71,2
Andel (%) enskild huvudman	29,7	32,0	33,3	34,5	35,8	35,0	33,4	29,8	28,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,2	64,7	63,8	62,0	59,8	58,4	57,5	56,3	55,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,8	35,3	36,2	38,0	40,2	41,6	42,5	43,7	44,6

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 80. Elever med registrerad inriktning i år 3 på industritekniska programmet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 801	1 829	1 554	1 492	1 388	1 298	1 441
Andel (%) av eleverna i år 3	92,1	99,8	100	99,9	100	100,0	99,9
Driftsäkerhet och underhåll antal elever	162	141	127	148	128	103	127
Andel (%) av eleverna	9,0	7,7	8,2	9,9	9,2	7,9	8,8
Andel (%) av kvinnorna	5,4	5,8	6,4	7,0	7,3	1,3	3,4
Andel (%) av männen	9,4	7,9	8,4	10,3	9,5	8,8	9,4
Processteknik antal elever	52	66	53	45	61	64	63
Andel (%) av eleverna	2,9	3,6	3,4	3,0	4,4	4,9	4,4
Andel (%) av kvinnorna	11,4	8,9	7,6	5,8	8,0	10,3	10,1
Andel (%) av männen	2,0	3,0	2,9	2,7	4,0	4,2	3,7
Produkt- och maskinteknik antal elever	839	831	683	735	651	614	678
Andel (%) av eleverna	46,6	45,4	44,0	49,3	46,9	47,3	47,1
Andel (%) av kvinnorna	60,5	63,7	52,9	64,5	62,0	61,3	63,5
Andel (%) av männen	45,2	43,3	42,8	47,3	45,1	45,4	45,2
Svetsteknik antal elever	748	791	691	564	548	517	573
Andel (%) av eleverna	41,5	43,2	44,5	37,8	39,5	39,8	39,8
Andel (%) av kvinnorna	22,8	21,6	33,1	22,7	22,7	27,1	23,0
Andel (%) av männen	43,5	45,8	45,9	39,8	41,5	41,6	41,7

Tabell 81. Industritekniska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	141	134	124	126	117	120	120	121	116
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	159	142	152	138	140	147	150	144
varav offentlig huvudman	-	123	109	118	106	112	115	119	113
varav enskild huvudman	-	36	33	34	32	28	32	31	31

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 82. Andel (%) elever på programmet som avbryter, byter från samt slutför industritekniska programmet

		Nyborjare 2011	Nyborjare 2012	Nyborjare 2013	Nyborjare 2014	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018
Antal nyborjare		1 553	1 557	1 336	1 260	1 164	1 088	1 156	1 252
Efter ett år	Elever kvar på samma program	88,6	88,7	90,4	92,5	92,2	92,0	92,0	91,0
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,2	5,7	3,6	4,3	3,6	5,2	4,2	4,2
	Bytt till högskoleförberedande program	2,6	2,9	2,8	1,3	1,7	1,3	1,5	2,0
	Bytt till introduktionsprogram	1,4	1,2	1,9	0,8	..	0,6	..	0,7
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,2	1,6	1,3	1,1	1,9	0,9	2,2	2,1
Efter två år	Elever kvar på samma program	85,4	82,6	85,9	89,3	88,4	88,8	91,1	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	7,0	5,9	4,3	4,4	4,6	5,1	4,1	
	Bytt till högskoleförberedande program	2,9	5,8	6,7	2,0	2,1	1,4	1,6	
	Bytt till introduktionsprogram	1,4	2,4	0,3	1,0	0,7	0,6	..	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,4	3,3	2,8	3,3	4,2	4,2	3,0	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	68,3	67,8	73,7	70,9	73,6	69,9		

Tabell 83. Genomströmning för nybörjarelever på industritekniska programmet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Industritekniska programmet	1 088	82,3	77,7	4,6	74,3	6,0
Kvinnor	143	84,6	..	..	72,7	5,6
Män	945	81,9	..	..	74,5	6,0
Svensk bakgrund	988	82,8	78,5	4,3	75,3	5,8
Utländsk bakgrund	100	77,0	69,0	8,0	64,0	8,0
Offentlig huvudman	692	76,6	70,7	5,9	75,0	8,1
Enskild huvudman	396	92,2	89,9	2,3	73,0	2,3
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	463	89,4	86,0	3,5	75,4	4,1
– gymnasial	610	77,2	71,6	5,6	73,8	7,2

Tabell 84. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på industritekniska programmet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Industritekniska programmet	1 078	90,8	9,2	59,1	31,4	13,5
Kvinnor	122	..	..	70,5	61,5	15,0
Män	956	..	..	57,6	27,6	13,3
Svensk bakgrund	921	92,3	7,7	59,0	33,1	13,6
Utländsk bakgrund	156	82,1	17,9	59,6	21,8	12,5
Offentlig huvudman	741	88,9	11,1	50,2	17,0	13,0
Enskild huvudman	337	95,0	5,0	78,6	63,2	14,5
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	430	94,4	5,6	66,3	44,4	14,1
– gymnasial	608	88,3	11,7	53,8	23,4	13,1

Tabell 85. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Industriteknik (IN)	1336	141	1195	62,8	52,5	64,0	12,6	26,2	11,0
driftsäkerhet och underhåll	128	7	121	71,1	71,4	71,1	1,6	.	1,7
processteknik	48	18	30	35,4	22,2	43,3	43,8	66,7	30,0
produkt och maskinteknik	679	90	589	59,6	55,6	60,3	20,6	27,8	19,5
svetsteknik	481	26	455	67,8	57,7	68,4	1,0	.	1,1

Tabell 86. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Driftsäkerhet och underhåll (84)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Montörer	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Övriga (19 st olika yrken)	..

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 87. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Processteknik (21)	Andel (%)
Drifttekniker och processövervakare	..
Kontorsassistenter och sekreterare	..
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Drift-, support- och nätverkstekniker m.fl.	..
Övriga (6 st olika yrken)	..

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 88. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Produkt och maskinteknik (421)	Andel (%)
Smeder och verktygsmakare m.fl.*	29
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	10
Montörer	10
Ingenjörer och tekniker	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Övriga (46 st olika yrken)	43

* Maskinställare och maskinoperatörer ingår i yrkesgruppen Smeder och verktygsmakare m.fl.. CNC-operatörer är ett yrke som kan förväntas efter inriktningen men den specifika yrkesbenämningen förekommer inte i SCB:s yrkesklassificering (SSYK) som används för denna statistik. Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 89. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Svetsteknik (307)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	28
Smeder och verktygsmakare m.fl.	14
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Montörer	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Övriga (39 st olika yrken)	38

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 63 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 13 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *produkt- och maskinteknik* var smeder och verktygsmakare med flera där 29 procent av de etablerade ungdomarna befann sig.¹⁸ För ungdomar som hade läst inriktningen *svetsteknik* var det 28 procent av de etablerade ungdomarna som återfanns inom yrkesgruppen gjutare, svetsare och plåtslagare med flera. Ungdomar som hade läst inriktningarna *driftsäkerhet och underhåll* samt *processsteknik* befann sig till störst andel inom yrkesgrupperna fordonsmekaniker och reparatör med flera respektive drifttekniker och processövervakare.

¹⁸ Maskinställare och maskinoperatörer ingår i yrkesgruppen Smeder och verktygsmakare m. fl. CNC-operatörer är ett yrke som kan förväntas efter inriktningen men den specifika yrkesbenämningen förekommer inte i SCB:s yrkesklassificering (SSYK) som används för denna statistik.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 11 procent kvinnor. Andelen har ökat mellan 2011 och 2016 för att sedan sjunka igen. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning, att läsa inriktningen *produkt och maskinteknik*, 64 respektive 45 procent.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 71 procent läst utökat program och till 62 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 58 procent som läst utökat program och 31 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 144 skolenheter i 116 skolkommuner. Det är 22 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 29 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat mellan 2011 och 2015 för att sedan sjunka igen medan andelen fristående skolenheter har varit förhållandevis stabil.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 90 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 71 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 79 procent av eleverna som har läst utökat program och 63 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 50 procent som har läst utökat program och 17 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 20 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 79 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 69 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 59 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 33 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 60 procent som hade läst utökat program och 22 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 45 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 33 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 86 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 66 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökad program och 44 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 54 procent som hade läst utökad program och 23 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om industritekniska programmet

Inom det industritekniska området går teknikutvecklingen snabbt och den industriella digitaliseringen ställer ökade krav på både utbildningens innehåll och på lärarnas kompetens. Efterfrågan på arbetskraft inom områden som det industritekniska programmet utbildar för, som automation och industriell digitalisering, är och bedöms vara fortsatt stor. I programrådet har man också belyst ämnen som är i behov av att moderniseras. Några justeringar har gjorts på programmet för att anpassas till arbetsmarknadens behov. Ett exempel på fortsatt modernisering är att Skolverket och låsbranschen tillsammans under 2019 har inlett en översyn för att eventuellt överföra utbildningen till låsmed från hantverksprogrammet till det industritekniska programmet.

Under 2019 har det nationella programrådet vid flera tillfällen diskuterat kvalitet i yrkesutbildning och vilka faktorer som bidrar till god kvalitet. Flera av industrins branschorganisationer har egna modeller för att mäta kvalitet och inom ramen för programrådsarbetet pågår ett erfarenhetsutbyte i och mellan de olika nationella råden. Ett mål i arbetet är att identifiera gemensamma kvalitetsmarkörer, men också att ringa in vad som är branschspecifikt. Några av de markörer som diskuterats i industritekniska programrådet är vikten av behöriga lärare, gott samarbete mellan skola och arbetsplats och väl förberedda elever. Därför är bristen på yrkeslärare något som oroar industribranschen. Dessutom har rådet noterat att många branscher inom industrin attraherar fler och fler kvinnor, men att det finns få kvinnor på chefsnivå. För att förbereda eleverna för arbetslivet finns exempel bland referensskolorna där man aktivt arbetar med jämställdhet. Ett exempel är en skola som har fokuserat på en jämställd arbetsmiljö. Samtidigt som skolan för en dialog med apl-företagen om miljön på arbetsplatserna tar man ett grepp om skolmiljön.

Naturbruksprogrammet

Efter examen från naturbruksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom naturbrukssektorn med växter, djur, mark, vatten eller skog. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom naturvetenskap, främst med koppling till naturbruk. Programmet har fyra inriktningar: *djur*, *lantbruk*, *skog* samt *trädgård*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 3 276 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 150 elever som läser på programmet varav 328 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 59 procent som läser *djur*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 73 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har i första hand bytt till ett annat yrkesprogram och i andra hand bytt till ett högskoleförberedande program. De elever som lämnat programmet efter två år är i störst utsträckning inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 79 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 74 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 91 procent som slutförde programmet med examen. Det var 51 procent som läste utökat program och 47 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 90. Elever på naturbruksprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	3 646	3 074	2 771	2 813	3 079	3 199	3 295	3 542	3 644
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,0	2,8	2,6	2,7	2,9	2,9	2,8	2,8	2,9
Antal nybörjarelever i år 1	2 710	2 453	2 361	2 404	2 440	2 609	2 619	2 847	2 923
Andel (%) nybörjare	82,8	84,1	84,6	87,5	86,5	87,9	87,3	88,4	89,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	192	193,5	197,5	199,8	203,9	208,5	210,4	211,1	210,5
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,5	2,3	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2	2,3	2,4
på nationella program	3,0	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
på yrkesprogram	7,9	8,0	8,1	8,3	8,9	9,1	9,0	8,9	9,2
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 280	2 930	2 807	2 765	2 845	2 998	3 027	3 240	3 276
varav antal elever i år 2	-	3 064	2 706	2 600	2 560	2 652	2 803	2 846	3 080
varav antal elever i år 3	-	-	3 034	2 673	2 562	2 534	2 584	2 749	2 794
Totalt antal elever samtliga år	3 280	5 994	8 547	8 038	7 967	8 184	8 414	8 835	9 150
Antal lärlingar	42	110	199	195	220	315	315	298	328
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	68,9	68,2	67,8	67,1	66,7	67,5	68,2	68,5	67,6
Andel (%) män	31,1	31,8	32,2	32,9	33,3	32,5	31,8	31,5	32,4
Andel (%) svensk bakgrund	96,4	95,7	95,2	94,6	94,4	94,0	94,1	94,1	93,9
Andel (%) utländsk bakgrund	3,6	4,3	4,8	5,4	5,6	6,0	5,9	5,9	6,1
Andel (%) offentlig huvudman	55,9	54,8	53,5	51,1	47,4	45,4	43,8	43,1	42,2
Andel (%) enskild huvudman	44,1	45,2	46,5	48,9	52,6	54,6	56,2	56,9	57,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	62,7	61,1	60,2	59,0	57,5	56,2	54,7	52,9	49,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	37,3	38,9	39,8	41,0	42,5	43,8	45,3	47,1	50,2

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 91. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturbruksprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 900	2 562	2 448	2 429	2 474	2 628	2 671
Andel (%) av eleverna i år 3	95,6	95,8	95,6	95,9	95,7	95,6	95,6
Djur antal elever	1 866	1 628	1 502	1 505	1 470	1 605	1 573
Andel (%) av eleverna	64,3	63,5	61,4	62,0	59,4	61,1	58,9
Andel (%) av kvinnorna	86,9	86,2	82,8	81,7	78,7	78,2	76,6
Andel (%) av männen	15,1	13,9	17,1	19,9	20,3	20,6	18,7
Lantbruk antal elever	468	419	453	458	511	517	582
Andel (%) av eleverna	16,1	16,4	18,5	18,9	20,7	19,7	21,8
Andel (%) av kvinnorna	8,4	9,7	12,3	12,6	15,4	15,5	16,9
Andel (%) av männen	33,0	30,8	31,4	32,2	31,2	29,4	32,8
Skog antal elever	487	460	451	439	453	463	455
Andel (%) av eleverna	16,8	18,0	18,4	18,1	18,3	17,6	17,0
Andel (%) av kvinnorna	2,4	2,7	3,7	4,9	4,8	4,9	5,2
Andel (%) av männen	48,2	51,4	48,8	46,1	45,8	47,6	43,8
Trädgård antal elever	79	55	42	27	40	43	61
Andel (%) av eleverna	2,7	2,1	1,7	1,1	1,6	1,6	2,3
Andel (%) av kvinnorna	2,3	1,4	1,2	0,8	1,1	1,4	1,2
Andel (%) av männen	3,6	3,9	2,8	1,8	2,7	2,3	4,8

Tabell 92. Naturbruksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	86	80	78	73	72	77	72	74	73
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	107	101	98	97	102	96	98	100
varav offentlig huvudman	-	50	45	43	41	42	38	39	39
varav enskild huvudman	-	57	56	55	56	60	58	59	61

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 93. Andel (%) elever på naturbruksprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		2 710	2 453	2 361	2 404	2 440	2 609	2 619	2 847
Efter ett år	Elever kvar på samma program	89,9	89,2	90,4	89,9	91	90,9	91,1	92,2
	Bytt till (annat) yrkesprogram	4,5	4,2	3,6	4,0	3,4	3,1	3,4	2,6
	Bytt till högskoleförberedande program	3,5	3,3	3,1	2,6	2,4	2,8	2,0	2,2
	Bytt till introduktionsprogram	1,4	1,7	1,3	1,2	1,5	1,4	1,1	1,1
	Ej registrerad i gymnasieskolan	0,7	1,6	1,5	2,2	1,6	1,8	2,4	1,8
Efter två år	Elever kvar på samma program	86,6	87,1	87,5	86,4	88,4	88,3	88,5	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	4,8	4,5	4,0	4,7	3,6	3,5	3,4	
	Bytt till högskoleförberedande program	4,3	3,5	3,6	3,0	2,9	3,0	2,3	
	Bytt till introduktionsprogram	1,6	1,5	1,4	1,5	1,3	1,2	1,3	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,7	3,4	3,5	4,4	3,9	4,0	4,5	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	64	69,2	70,9	70,3	71,6	72,9		

Tabell 94. Genomströmning för nybörjarelever på naturbruksprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Naturbruks- programmet	2 609	79,4	73,6	5,8	78,6	9,1
Kvinnor	1 800	78,2	72,5	5,7	77,4	10,3
Män	809	82,1	75,9	6,2	81,3	6,3
Svensk bakgrund	2 463	79,9	74,0	5,8	79,0	8,7
Utländsk bakgrund	146	71,2	65,8	5,5	71,2	15,8
Offentlig huvudman	1 103	78,2	71,7	6,4	77,2	8,4
Enskild huvudman	1 506	80,3	74,9	5,4	79,6	9,6
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 176	80,3	75,9	4,4	79,4	10,8
– gymnasial	1 393	78,8	71,9	6,8	78,0	7,8

Tabell 95. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturbruksprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Naturbruksprogrammet	2 442	91,0	9,0	50,6	46,7	14,1
Kvinnor	1 664	91,0	9,0	53,7	53,4	14,3
Män	778	90,9	9,1	44,1	32,5	13,5
Svensk bakgrund	2 300	91,2	8,8	50,4	46,7	14,1
Utländsk bakgrund	141	87,9	12,1	54,6	46,8	13,5
Offentlig huvudman	1 044	89,7	10,3	43,4	34,0	14,0
Enskild huvudman	1 398	92,0	8,0	56,0	56,2	14,1
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	1 105	93,8	6,2	59,3	56,0	14,5
– gymnasial	1 291	88,8	11,2	43,1	38,7	13,7

Tabell 96. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Naturbruk (NB)	2 084	1 455	629	52,5	47,5	64,1	13,1	15,0	8,6
djur	1 298	1 227	71	48,2	47,8	53,5	13,9	13,8	15,5
lantbruk	305	121	184	61,0	48,8	69,0	11,5	16,5	8,2
skog	362	40	322	67,7	65,0	68,0	4,4	12,5	3,4
trädgård	45	34	11	35,6	32,4	45,5	11,1	11,8	9,1

Tabell 97. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Djur (613)	Andel (%)
Butikspersonal	15
Djuruppfödare och djurskötare	11
Vårdbiträden	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Djursjukskötare m.fl.	..
Övriga (55 st olika yrken)	53

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 98. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Lantbruk (165)	Andel (%)
Maskinförare	19
Djuruppfödare och djurskötare	..
Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	..
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Övriga (24 st olika yrken)	40

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 99. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Skog (289)	Andel (%)
Maskinförare	32
Skogsarbetare	..
Butikspersonal	..
Montörer	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Övriga (45 st olika yrken)	43

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 100. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Trädgård (17)	Andel (%)
Maskinförare	..
Bärplockare och plantörer m.fl.	..
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Övriga (5 st olika yrken)	..

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 53 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 13 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningarna *skog* eller *lantbruk* är maskinförare där 32 respektive 19 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. De ungdomar som hade läst inriktningen *djur* och efter tre år hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden återfanns till 15 procent inom yrkesgruppen butikspersonal. Ungdomar som hade läst inriktningen *trädgård* hade även de till störst andel etablerat sig inom yrkesgruppen maskinförare.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 68 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 77 procent, att läsa inriktningen *djur* medan männen på programmet i störst utsträckning, 44 procent, läser inriktningen *skog*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 73 procent av kvinnorna som tre år senare erhölet en examen och 76 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 54 procent läst utökat program och till 53 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 44 procent som läst utökat program och 33 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 100 skolenheter i 73 skolkommuner. Det är 61 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 58 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 i likhet med andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 75 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 56 procent av eleverna som har läst utökat program och 56 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 43 procent som har läst utökat program och 34 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 6 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 74 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 66 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 50 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 47 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 55 procent som hade läst utökat program och 47 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 50 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 37 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 59 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 56 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som

högst har en gymnasial utbildning var det 43 procent som hade läst utökad program och 39 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammets fyra inriktningar, *djur*, *lantbruk*, *skog* samt *trädgård* är sinsemellan väldigt olika till både innehåll, antal utbildningsanordnare, elevantal och elevernas bakgrund.

Omkring två tredjedelar av eleverna går inriktningen *djur*, och det är också den inriktning som är representerad på flest skolor. Inriktningen innehåller en stor bredd av variationer inom djurområdet, allt från sällskapsdjur, till hästhållning eller djursjukvård. Detta får till följd att det är närmast omöjligt att uttala sig om till exempel arbetsmarknadsetablering på inriktningsnivå, då det inom inriktningens hägn ryms både bristyrken och yrken till vilka det sker en överutbildning. Inriktningen dras också med vissa svårigheter att hitta relevanta apl-platser. Inriktningen har även varit föremål för den översyn av vissa program som initierats av regeringen. Under 2019 har regeringen fattat beslut att inriktningen *djur* i framtiden delas i inriktningarna *djurvård* respektive *hästhållning*.

Inriktningen *skog* har omkring en femtedel av eleverna. Arbetsmarknadens behov av utbildade elever inom inriktningen *skog* som utbildat sig till skogsmaskinförare är större än antalet som utbildas. Ett antal elever på inriktningen har utbildat sig inom viltvård, sportfiske och naturguidning. Under 2019 har dock regeringen fattat beslut att inriktningen i framtiden delas i inriktningarna *naturturism* respektive *skogsbruk*.

Till skillnad från de övriga nationella programmen ger alla naturbruksprogrammets inriktningar olika ersättning enligt den så kallade riksprislistan.¹⁹ Med de nya inriktningarna bedöms programmet få en ökad tydlighet och till viss del jämna ut kostnader för utbildningar mot väsentligt olika yrkesutgångar inom samma inriktning. Med nuvarande inriktningar kan vissa skolor inte få full kostnadsersättning för en utbildning, medan andra skolor överkompenseras och får en icke avsedd konkurrensfördel.

---

¹⁹ Riksprislistan, se <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/om-skolverkets-statistik/riksprislistan#h-Gymnasieskolan>

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter examen från restaurang- och livsmedelsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom restaurang- och livsmedelssektorn, till exempel inom restaurang, bageri och med färskvaror. Programmet har tre inriktningar: *bageri och konditori*, *färskvaror*, *delikatesser och catering* samt *kök och servering*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 1 538 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 556 elever som läser på programmet varav 519 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 80 procent som läser *kök och servering*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 89 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 64 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har antingen bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 72 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 65 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 88 procent som slutförde programmet med examen. Det var 39 procent som läste utökat program och 23 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 101. Elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	3 433	2 909	2 683	2 559	2 293	2 125	1 955	1 967	1 856
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,9	2,6	2,5	2,4	2,2	1,9	1,7	1,6	1,5
Antal nybörjarelever i år 1	2 343	1 973	1 831	1 813	1 513	1 483	1 325	1 380	1 320
Andel (%) nybörjare	79,8	79,4	80,6	81,7	82,6	82,4	82,9	83,1	86,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	176,3	179,1	185	188,8	192,9	192,8	193,8	193,9	198,0
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,2	2,0	1,9	1,8	1,5	1,3	1,2	1,2	1,1
på nationella program	2,7	2,4	2,3	2,3	1,9	1,8	1,6	1,6	1,4
på yrkesprogram	7,0	6,7	6,6	6,7	5,8	5,5	4,8	4,6	4,3
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	2 940	2 486	2 275	2 224	1 834	1 803	1 611	1 679	1 538
varav antal elever i år 2	-	2 702	2 261	2 096	2 054	1 730	1 613	1 476	1 568
varav antal elever i år 3	-	-	2 582	2 178	2 029	1 985	1 637	1 533	1 450
Totalt antal elever samtliga år	2 940	5 188	7 118	6 498	5 917	5 518	4 861	4 688	4 556
Antal lärlingar	119	228	335	453	478	446	430	457	519
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	54,1	56,6	57,0	57,9	57,7	56,4	53,7	51,0	49,6
Andel (%) män	45,9	43,4	43,0	42,1	42,3	43,6	46,3	49,0	50,4
Andel (%) svensk bakgrund	91,1	91,1	90,6	89,4	89,3	88,8	88,1	86,4	85,7
Andel (%) utländsk bakgrund	8,9	8,9	9,4	10,6	10,7	11,2	11,9	13,6	14,3
Andel (%) offentlig huvudman	82,9	83,8	85,6	86,2	85,9	86,0	84,0	84,2	83,9
Andel (%) enskild huvudman	17,1	16,2	14,4	13,8	14,1	14,0	16,0	15,8	16,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	68,4	67,1	66,2	65,1	63,1	61,9	60,1	58,9	56,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	31,6	32,9	33,8	34,9	36,9	38,1	39,9	41,1	43,4

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 102. Elever med registrerad inriktning i år 3 på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 472	2 169	2 017	1 976	1 634	1 526	1 444
Andel (%) av eleverna i år 3	95,7	99,6	99,4	99,5	99,8	99,5	99,6
Bageri och konditori antal elever	437	483	442	442	376	302	282
Andel (%) av eleverna	17,7	22,3	21,9	22,4	23,0	19,8	19,5
Andel (%) av kvinnorna	24,7	32,2	29,8	32	31,9	29,7	28,6
Andel (%) av männen	8,5	8,3	10,6	8,2	11,1	8,4	9,1
Färskvaror, delikatesser och catering antal elever	46	12	35	19	16	4	2
Andel (%) av eleverna	1,9	0,6	1,7	1,0	1,0	0,3	0,1
Andel (%) av kvinnorna	2,1	0,7	2,1	1,3	1,4	0,2	0,3
Andel (%) av männen	1,6	0,3	1,2	0,5	0,4	0,3	0,0
Kök och servering antal elever	1 989	1 674	1 540	1 515	1 242	1 220	1 160
Andel (%) av eleverna	80,5	77,2	76,4	76,7	76	79,9	80,3
Andel (%) av kvinnorna	73,2	67,1	68,1	66,8	66,7	70,0	71,1
Andel (%) av männen	89,9	91,4	88,2	91,3	88,5	91,3	90,9

Tabell 103. Restaurang- och livsmedelsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	132	115	107	110	102	102	99	97	95
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	145	131	141	133	124	127	123	124
varav offentlig huvudman	-	110	103	112	107	105	104	102	103
varav enskild huvudman	-	35	28	29	26	19	23	21	21

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 104. Andel (%) elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		2 343	1 973	1 831	1 813	1 513	1 483	1 325	1 380
Efter ett år	Elever kvar på samma program	88,2	86,9	89,9	90,7	89,6	87,3	88,6	89,4
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,7	5,9	5,0	4,2	5,6	5,6	4,0	5,2
	Bytt till högskoleförberedande program	2,7	3,0	2,4	2,4	2,6	2,2	3,0	1,9
	Bytt till introduktionsprogram	0,9	2,3	0,9	1,3	0,7	1,8	1,1	1,3
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,5	1,9	1,8	1,5	1,7	3,2	3,3	2,2
Efter två år	Elever kvar på samma program	84,6	82,7	85,9	87,8	84,1	82,7	84,7	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,8	7,7	5,4	5,4	5,9	6,3	5,4	
	Bytt till högskoleförberedande program	2,7	3,0	2,9	2,6	3,2	2,7	3,2	
	Bytt till introduktionsprogram	0,9	1,9	0,9	0,9	0,7	1,6	0,9	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	5,0	4,7	4,9	3,3	6,1	6,8	5,7	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	61,2	64,6	68,0	69,9	65,9	63,8		

Tabell 105. Genomströmning för nybörjarelever på restaurang- och livsmedelsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Restaurang- och livsmedels- programmet	1 483	71,7	65,1	6,5	70,3	10,0
Kvinnor	793	73,4	68,3	5,0	71,9	9,5
Män	690	69,7	61,4	8,3	68,4	10,6
Svensk bakgrund	1 329	72,1	65,8	6,3	70,6	10,2
Utländsk bakgrund	153	68,0	59,5	8,5	67,3	7,8
Offentlig huvudman	1 264	72,0	65,2	6,8	70,7	9,5
Enskild huvudman	219	69,9	64,8	5,0	67,6	12,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	579	76,5	71,7	4,8	75,5	8,5
– gymnasial	865	68,9	61,3	7,6	67,2	11,1

Tabell 106. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på restaurang- och livsmedelsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	1 313	88,1	11,9	39,0	22,5	14,0
Kvinnor	709	91,1	8,9	40,9	25,2	14,6
Män	604	84,6	15,4	36,8	19,4	13,2
Svensk bakgrund	1 149	88,7	11,3	39,3	23,1	14,1
Utländsk bakgrund	164	84,1	15,9	36,6	18,9	13,4
Offentlig huvudman	1 122	88,1	11,9	38,2	20,7	13,9
Enskild huvudman	191	88,0	12,0	43,5	33,5	14,5
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	549	91,3	8,7	46,4	32,2	14,4
– gymnasial	732	86,2	13,8	33,6	15,3	13,7

Tabell 107. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Restaurang och livsmedel (RL)	1 726	1 028	698	59,1	57,4	61,6	5,9	7,1	4,0
bageri och konditori	362	301	61	53,3	52,8	55,7	8,3	9,0	4,9
färskvaror, delikatesser o. catering	25	17	8	44,0	47,1	37,5	12,0	11,8	12,5
kök och servering	1 325	707	618	60,9	59,5	62,5	5,1	6,2	3,9

Tabell 108. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Bageri och konditori (194)	Andel (%)
Butikspersonal	20
Slaktare, bagare och livsmedelsförädlare m.fl.	17
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Kockar och kallskänkor	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Övriga (30 st olika yrken)	40

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 109. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Färskvaror, delikatesser och catering (11)	Andel (%)
Butikspersonal	..
Hovmästare, servitörer och bartendrar	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Andra process- och maskinoperatörer	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Övriga (2 st olika yrken)	..

Dubbelprikk (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 110. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Kök och servering (824)	Andel (%)
Kockar och kallskänkor	35
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	11
Butikspersonal	10
Hovmästare, servitörer och bartendrar	10
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	4
Övriga (54 st olika yrken)	31

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 59 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 6 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen *kök och servering* var kockar och kallskänkor där 35 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. För ungdomar som läst inriktningarna *bageri och konditori* samt inriktningen *färskvaror, delikatesser och catering* var yrkesgruppen butikspersonal den vanligaste bland ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 50 procent kvinnor. Andelen ökade mellan 2011 och 2014 för att sedan minska igen. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen i störst utsträckning att läsa inriktningen *kök och servering*, 71 respektive 91 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 68 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 61 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 41 procent läst utökad program och till 25 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 37 procent som läst utökad program och 19 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 124 skolenheter i 95 skolkommuner. Det är 17 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 16 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har varierat mellan 14 och 17 procent sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har sjunkit.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 65 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhölet en examen och 65 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 44 procent av eleverna som har läst utökat program och 34 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 38 procent som har läst utökat program och 21 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 66 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 60 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 39 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 23 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 37 procent som hade läst utökat program och 19 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 43 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 72 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 61 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 46 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 32 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 34 procent som hade läst utökat program och 15 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter en nedåtgående trend har antalet elever som söker restaurang- och livsmedelsprogrammet planat ut och stabiliserats. Arbetsförmedlingens prognoser pekar ut programmets yrkesområden som utpräglade bristyrken. I kontakter med programråd, branschorganisationer och referensskolor möts Skolverket av ett engagemang som verkar bottna i en medvetenhet om situationens allvar. Engagemanget har lokalt på flera ställen burit frukt och skolan tillsammans med arbetslivet har lyckats vända den negativa utvecklingen. Skolverket har sett exempel där huvudmannen tillsammans med branschen tagit mer kraftfulla

initiativ för att öka attraktiviteten för programmet med lyckat resultat. Exempel på det är matlagningstävlingar i anknytning till ämnet hem- och konsumentkunskap på grundskolan.

Många skolor har ett elevintag som är för litet för att bedriva undervisningen traditionellt. De fasta kostnaderna för att driva utbildningen är höga och Skolverket har sett exempel på skolor som försöker minska kostnader för lokaler och utrustning genom att lärlingsförlägga utbildningen eller genom att bedriva gemensam undervisning inom ett yrkesområde i samma lokal och med samma lärare för elever i olika kurser under de tre åren eller med elever ur olika skolformer. Antalet nedlagda utbildningar på programmet är förhållandevis få jämfört med den totala minskningen av elever.²⁰

Regeringen har under 2019 beslutat att inriktningen *färskvaror, delikatesser och catering* ska utgå från programmet. Skälet är att inriktningen endast har ett fåtal elever och att engagemanget från arbetslivet på nationell nivå saknas. De få skolor som bedriver utbildningen vittnar dock om ett lokalt arbetsliv som både medverkar i utbildningen och anställer eleverna efter examen. Möjligheterna att bedriva utbildning mot området för dessa skolor kommer att finnas kvar inom de kvarvarande inriktningarna, genom kurser i programfördjupningen.

---

²⁰ <https://siris.skolverket.se/siris/f?p=101:238:0::NO:>

VVS- och fastighetsprogrammet

Efter examen från VVS- och fastighetsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom sektorerna fastighet, kyl- och värmepump, ventilation samt VVS. Programmet har fyra inriktningar: *fastighet, kyl- och värmepumpsteknik, ventilationsteknik* samt *VVS*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 1 256 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 3 593 elever som läser på programmet varav 951 är lärlingar. Av eleverna i år 3 är det 88 procent som läser VVS, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 78 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har antingen bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 84 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 80 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 92 procent som slutförde programmet med examen. Det var 32 procent som läste utökat program och 20 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 111. Elever på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	1 795	1 628	1 504	1 441	1 298	1 414	1 525	1 538	1 634
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,5	1,5	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3
Antal nybörjarelever i år 1	1 233	1 149	1 061	984	904	1 012	1 015	1 030	1 063
Andel (%) nybörjare	81,5	82,7	85,4	83,6	82,5	87,6	85,5	85,5	85,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	174,1	171,5	177,3	178,4	181,0	187,6	182,9	187,1	186,2
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
på nationella program	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
på yrkesprogram	3,6	3,8	3,6	3,6	3,4	3,5	3,6	3,4	3,5
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	1 513	1 390	1 242	1 180	1 097	1 156	1 207	1 243	1 256
varav antal elever i år 2	-	1 412	1 268	1 158	1 103	1 025	1 108	1 162	1 202
varav antal elever i år 3	-	-	1 364	1 244	1 129	1 043	1 007	1 086	1 135
Totalt antal elever samtliga år	1 513	2 802	3 874	3 582	3 329	3 224	3 322	3 491	3 593
Antal lärlingar	75	271	531	576	599	630	686	833	951
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	2,0	2,3	2,5	2,5	2,9	3,0	3,1	2,7	3,0
Andel (%) män	98,0	97,7	97,5	97,5	97,1	97,0	96,9	97,3	97,0
Andel (%) svensk bakgrund	88,4	86,5	86,0	85,0	83,8	84,6	83,9	82,4	79,9
Andel (%) utländsk bakgrund	11,6	13,5	14,0	15,0	16,2	15,4	16,1	17,6	20,1
Andel (%) offentlig huvudman	69,4	70,6	70,3	69,9	70,7	72,1	70,8	71,0	70,2
Andel (%) enskild huvudman	30,6	29,4	29,7	30,1	29,3	27,9	29,2	29,0	29,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,7	68,1	67,8	67,0	66,4	65,4	65,1	63,6	60,5
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,3	31,9	32,2	33,0	33,6	34,6	34,9	36,4	39,5

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 112. Elever med registrerad inriktning i år 3 på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 276	1 244	1 129	1 033	1 007	1 086	1 135
Andel (%) av eleverna i år 3	93,5	100	100	99	100	100	100
Fastighet antal elever	88	102	68	66	66	55	58
Andel (%) av eleverna	6,9	8,2	6,0	6,4	6,6	5,1	5,1
Andel (%) av kvinnorna	4,2	6,1	10,7	12,0	5,4	4,8	6,7
Andel (%) av männen	6,9	8,3	5,9	6,3	6,6	5,1	5,1
Kyl- och värmepumpsteknik antal elever	112	94	103	83	61	71	65
Andel (%) av eleverna	8,8	7,6	9,1	8,0	6,1	6,5	5,7
Andel (%) av kvinnorna	8,3	15,2	10,7	4,0	13,5	0,0	0,0
Andel (%) av männen	8,8	7,3	9,1	8,1	5,8	6,7	5,9
Ventilationsteknik antal elever	32	19	18	12	15	18	19
Andel (%) av eleverna	2,5	1,5	1,6	1,2	1,5	1,7	1,7
Andel (%) av kvinnorna	12,5	3,0	0,0	0,0	2,7	9,5	0,0
Andel (%) av männen	2,3	1,5	1,6	1,2	1,4	1,5	1,7
VVS antal elever	1 044	1 029	940	872	865	942	993
Andel (%) av eleverna	81,8	82,7	83,3	84,4	85,9	86,7	87,5
Andel (%) av kvinnorna	75,0	75,8	78,6	84,0	78,4	85,7	93,3
Andel (%) av männen	81,9	82,9	83,4	84,4	86,2	86,8	87,3

Tabell 113. VVS- och fastighetsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	87	79	72	69	73	71	73	71	72
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	110	102	102	105	103	105	107	105
varav offentlig huvudman	-	69	64	61	67	65	66	67	66
varav enskild huvudman	-	41	38	41	38	38	39	40	39

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 114. Andel (%) elever på VVS- och fastighetsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		1 233	1 149	1 061	984	904	1 012	1 015	1 030
Efter ett år	Elever kvar på samma program	91,2	87,3	89,6	88,7	88,1	90,8	90,2	91,5
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,4	8,4	7,2	6,9	6,4	6,0	5,6	5,3
	Bytt till högskoleförberedande program	1,1	2,3	0,7	0,9	1,9	1,5	1,0	1,2
	Bytt till introduktionsprogram	0,4	1,0	1,0	1,2	..	0,6	1,0	0,7
	Ej registrerad i gymnasieskolan	0,9	1,0	1,5	2,2	2,8	1,1	2,2	1,4
Efter två år	Elever kvar på samma program	88,2	83,7	85,7	84,2	85,1	88,0	86,6	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	6,4	9,1	8,1	8,2	7,0	6,1	7,4	
	Bytt till högskoleförberedande program	1,5	2,0	1,3	1,5	2,3	1,3	1,2	
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,9	1,8	1,5	0,6	0,5	0,8	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,4	4,3	3,1	4,5	5,1	4,1	4,0	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	69,8	66,0	72,2	70,9	69,8	78,0		

Tabell 115. Genomströmning för nybörjarelever på VVS- och fastighetsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
VVS- och fastighets- programmet	1 012	84,0	79,6	4,3	82,2	6,5
Kvinnor	26	61,5	..	..	57,7	..
Män	986	84,6	..	..	82,9	..
Svensk bakgrund	888	86,3	82,2	4,1	84,5	5,4
Utländsk bakgrund	124	67,7	61,3	6,5	66,1	14,5
Offentlig huvudman	763	89,0	84,9	4,1	87,7	5,0
Enskild huvudman	249	68,7	63,5	5,2	65,5	11,2
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	351	84,9	81,5	3,4	83,8	6,6
– gymnasial	650	83,5	78,8	4,8	81,4	6,6

Tabell 116. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på VVS- och fastighetsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
VVS- och fastighetsprogrammet	998	92,0	8,0	32,3	19,7	12,6
Kvinnor	18	..	..	27,8	..	12,7
Män	980	..	..	32,3	..	12,6
Svensk bakgrund	854	93,7	6,3	30,8	19,8	12,8
Utländsk bakgrund	143	81,8	18,2	41,3	19,6	11,7
Offentlig huvudman	757	94,2	5,8	32,8	20,7	12,7
Enskild huvudman	241	85,1	14,9	30,7	16,6	12,2
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	342	93,6	6,4	37,7	26,0	12,8
– gymnasial	633	91,9	8,1	29,7	16,6	12,6

Tabell 117. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
VVS och fastighet (VF)	1 018	17	1 001	75,9	70,6	76,0	1,4	.	1,4
fastighet	55	1	54	65,5	100,0	64,8	.	.	.
kyl- och värmepumps-teknik	88	1	87	69,3	.	70,1	1,1	.	1,1
ventilationsteknik	20	3	17	75,0	100,0	70,6	5,0	.	5,9
VVS	855	12	843	77,3	66,7	77,5	1,4	.	1,4

Tabell 118. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Fastighet (31)	Andel (%)
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Montörer	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Övriga (8 st olika yrken)	..

Dubbelpriek (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 119. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Kyl- och värmepumpsteknik (60)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.*	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Andra process- och maskinoperatörer	..
Övriga (14 st olika yrken)	..

* Kyl- och värmepumpstekniker m.fl. är en kategori som ligger inom yrkesgruppen Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl. Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 120. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

Ventilationsteknik (18)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	..
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	..
Ingenjörer och tekniker	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Övriga (2 st olika yrken)	..

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Tabell 121. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från respektive inriktning 2014. (Antal ungdomar)

VVS (666)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	59
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Butikspersonal	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Övriga (47 st olika yrken)	28

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 76

procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 1 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst inriktningen VVS var takmontörer, golvläggare och VVS-montörer där 59 procent av de etablerade ungdomarna befann sig. Ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter examen som hade läst inriktningarna *fastighet, kyl- och värmepumpsteknik* samt *ventilationsteknik* återfanns i störst andel inom yrkesgrupperna lagerpersonal och transportledare med flera, takmontörer, golvläggare och VVS-montörer²¹ med flera respektive gjutare, svetsare och plåtslagare med flera.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 3 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen VVS, 93 respektive 87 procent.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 28 procent läst utökat program. Bland männen var det 32 procent som läst utökat program.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 105 skolenheter i 72 skolkommuner. Det är 37 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 30 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har varit stabil sedan 2011 i likhet med andelen fristående skolenheter. Programmet är litet och elevunderlaget på respektive skolenhet likaså. Hos enskild huvudman är elevunderlaget mindre än hos offentlig huvudman.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 64 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 85 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 31 procent av eleverna som har läst utökat program och 17 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 33 procent som har läst utökat program och 21 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 20 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 82 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 61 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen

---

²¹ Kyl- och värmepumpstekniker m.fl. är en kategori som ligger inom yrkesgruppen Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.

eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 31 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 20 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 41 procent som hade läst utökat program och 20 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 40 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 82 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 79 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 38 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 26 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 30 procent som hade läst utökat program och 17 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om VVS- och fastighetsprogrammet

Obalansen mellan inriktningarna är ett problem för VVS- och fastighetsprogrammet. De flesta yrkeslärare på programmet har kompetens från VVS-området vilket gör att de flesta skolor har få eller inga lärare med kompetens för de övriga inriktningarna. Det uppfattas även att den starka dominansen av inriktningen VVS har lett till att skolor som har få sökande till andra inriktningar också lägger ner dessa, trots att det nationella programrådet ser ett stort kompetensförsörjningsbehov inom dessa områden. Det nationella programrådet diskuterar hur attraktiviteten för programmet kan öka.

Enligt Skolverkets statistik över i vilken utsträckning enskilda skolor väljer att erbjuda utbildning i överensstämmelse med de förslag till yrkeutgångar som Skolverket har tagit fram i samråd med det nationella programrådet framgår det under fem läsår fram till 2017/18 att 28 procent av eleverna gick en nationellt föreslagen yrkesutgång. Skolorna väljer istället att lokalt utforma yrkesutgångar med en variation. Etableringen på arbetsmarknaden²² är hög tre år efter utbildningen vilket kan vara ett tecken på att lokala anpassningar eller att kompetensen programmet i sin bredd leder till är eftertraktad på arbetsmarknaden.

Som en följd av den tekniska utvecklingen, nya föreskrifter inom elsäkerhet och brandskydd samt förändrade kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden har en översyn av programmet genomförts i samråd med det nationella programrådet och olika branschorganisationer. Under 2019 har en översyn av programmet skett. Bland annat har det medfört att regeringen har fattat beslut om

---

²² Skolverket PM dnr 2019:475.

att inriktningen *ventilation* ersätter *ventilationsteknik* och att den programgemensamma kursen *elkraftteknik* ersätter kursen *praktisk ellära*.

Vård- och omsorgsprogrammet

Efter examen från vård- och omsorgsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Programmet har inga inriktningar.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 3 228 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 10 268 elever som läser på programmet varav 1 247 är lärlingar.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 91 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 67 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat yrkesprogram. De elever som lämnat programmet efter två år har antingen bytt till ett annat yrkesprogram eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 75 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 69 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 88 procent som slutförde programmet med examen. Det var 38 procent som läste utökat program och 56 procent som läste in grundläggande behörighet.

Tabell 122. Elever på vård- och omsorgsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	3 924	3 772	4 117	3 905	4 216	4 512	4 850	5 591	4 769
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,3	3,4	3,9	3,7	4,0	4,1	4,2	4,5	3,8
Antal nybörjarelever i år 1	2 546	2 300	2 435	2 344	2 399	2 516	2 343	2 417	2 277
Andel (%) nybörjare	76,3	73,6	75,3	75,4	75,0	75,8	73,7	71,9	72,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	180,9	178,4	183,5	187,5	190,3	190,5	190,3	189,9	188,6
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,5	2,5	2,7	2,6	2,6	2,4	2,4	2,6	2,4
på nationella program	3,1	3,1	3,3	3,2	3,4	3,4	3,3	3,4	3,0
på yrkesprogram	8,0	8,5	9,4	9,4	10,1	10,3	10,0	10,1	9,1
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 345	3 142	3 250	3 132	3 218	3 362	3 341	3 660	3 228
varav antal elever i år 2	-	3 078	2 967	3 063	3 010	3 118	3 236	3 362	3 644
varav antal elever i år 3	-	-	3 062	2 969	3 040	2 981	3 158	3 184	3 396
Totalt antal elever samtliga år	3 345	6 220	9 279	9 164	9 268	9 461	9 735	10 206	10 268
Antal lärlingar	134	356	575	715	729	877	983	1253	1 247
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	82,2	82,3	82,4	81,4	81,1	80,4	79,3	75,6	75,0
Andel (%) män	17,8	17,7	17,6	18,6	18,9	19,6	20,7	24,4	25,0
Andel (%) svensk bakgrund	75,8	73,1	71,9	68,1	66,2	62,9	59,3	54,2	50,8
Andel (%) utländsk bakgrund	24,2	26,9	28,1	31,9	33,8	37,1	40,7	45,8	49,2
Andel (%) offentlig huvudman	80,7	79,4	78,3	75,4	77,0	76,0	75,5	75,9	76,1
Andel (%) enskild huvudman	19,3	20,6	21,7	24,6	23,0	24,0	24,5	24,1	23,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	68,1	67,9	68,5	69,1	68,7	68,0	67,6	67,2	66,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	31,9	32,1	31,5	30,9	31,3	32,0	32,4	32,8	34,0

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 123. Vård- och omsorgsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	142	136	138	132	143	147	148	149	149
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	180	186	191	205	214	210	220	220
varav offentlig huvudman	-	133	138	144	160	166	160	171	171
varav enskild huvudman	-	47	48	47	45	48	50	49	49

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 124. Andel (%) elever på vård- och omsorgsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		2 546	2 300	2 435	2 344	2 399	2 516	2 343	2 417
Efter ett år	Elever kvar på samma program	89,6	90,2	90,3	91,2	90,9	89,3	91,0	90,8
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,4	4,9	5,2	4,4	4,3	5,7	3,8	4,1
	Bytt till högskoleförberedande program	2,8	2,7	2,1	2,0	2,0	1,9	2,7	2,3
	Bytt till introduktionsprogram	1,1	1,1	1,3	1,1	0,8	1,0	0,9	0,8
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,1	1,2	1,1	1,3	2,0	2,1	1,6	2,0
Efter två år	Elever kvar på samma program	87,1	86,9	87,1	87,6	88,7	85,5	88,0	
	Bytt till (annat) yrkesprogram	5,7	5,7	5,5	5	4,1	5,6	4,2	
	Bytt till högskoleförberedande program	2,7	2,8	2,3	2,2	2,1	2,1	2,5	
	Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,7	1,0	0,9	0,5	1,1	1,0	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,8	3,9	4,0	4,3	4,6	5,7	4,2	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	63,9	66,9	67,0	68,8	70,0	67,3		

Tabell 125. Genomströmning för nybörjarelever på vård- och omsorgsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Yrkesprogram totalt	26 747	78,1	71,6	6,4	76,2	8,5
Vård- och omsorgs- programmet	2 516	75,0	68,8	6,2	73,3	9,0
Kvinnor	2 102	76,0	70,2	5,9	74,3	8,4
Män	414	69,6	61,6	8,0	68,6	11,8
Svensk bakgrund	1 746	76,2	71,8	4,4	74,2	8,8
Utländsk bakgrund	769	72,3	61,9	10,4	71,5	9,4
Offentlig huvudman	1 898	75,3	68,6	6,7	74,1	8,9
Enskild huvudman	618	73,8	69,3	4,5	70,9	9,2
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	790	77,8	73,0	4,8	76,1	9,2
– gymnasial	1 644	73,8	66,8	6,9	72,1	9,0

Tabell 126. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på vård- och omsorgsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	73,4	14,4
Yrkesprogram totalt	26 599	89,0	11,0	38,3	33,8	13,2
Vård- och omsorgsprogrammet	2 726	87,9	12,1	37,9	56,1	13,5
Kvinnor	2 237	88,6	11,4	36,4	57,1	13,7
Män	489	84,5	15,5	45,0	51,5	12,5
Svensk bakgrund	1 566	92,5	7,5	29,9	61,2	13,9
Utländsk bakgrund	1 158	81,7	18,3	48,7	49,3	12,8
Offentlig huvudman	2 034	86,7	13,3	36,4	53,5	13,4
Enskild huvudman	692	91,3	8,7	42,5	63,7	13,7
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	820	91,7	8,3	37,2	66,2	14,0
– gymnasial	1 744	86,8	13,2	36,6	52,6	13,3

Tabell 127. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Yrkesprogram	25 953	11 057	14 896	63,9	55,1	70,5	8,2	13,0	4,6
Vård och omsorg (VO)	2 036	1 727	309	57,9	56,3	66,3	21,8	23,7	11,3

Tabell 128. De vanligaste yrkesgrupperna 2017 för ungdomar med examen från programmet 2014. (Antal ungdomar)

Vård och omsorg (1 190)	Andel (%)
Undersköterskor	60
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	16
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	3
Butikspersonal	3
Sjuksköterskor	..
Övriga (50 st olika yrken)	16

Dubbelprick (..) innebär att andelen baseras på färre än 30 individer eller att det totala antalet individer för inriktningen understiger 120 individer.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning hade 58 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 22 procent befann sig i studier. Den vanligaste yrkesgruppen för ungdomar som hade läst programmet var undersköterskor där 60 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 75 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 70 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 62 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2019 med antingen examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng hade till 36 procent läst utökad program och till 57 procent läst in grundläggande behörighet. Bland männen var det 45 procent som läst utökad program och 52 procent som läst in grundläggande behörighet.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 220 skolenheter i 149 skolkommuner. Det är 22 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 24 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har sjunkit.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 69 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

För elever som har lämnat gymnasieskolan från programmet hos enskild huvudman 2019 med antingen examen eller studiebevis om 2 500 poäng är det 43 procent av eleverna som har läst utökat program och 64 procent som har läst in grundläggande behörighet. För elever som slutfört programmet hos offentlig huvudman är det 36 procent som har läst utökat program och 54 procent som har läst in grundläggande behörighet.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 49 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 72 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 62 procent av eleverna med utländsk bakgrund. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 30 procent av eleverna med svensk bakgrund som hade läst utökat program och 61 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever med utländsk bakgrund var det 49 procent som hade läst utökat program och 49 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 34 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 73 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 67 procent. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 37 procent av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som hade läst utökat program och 66 procent som hade läst in grundläggande behörighet. För elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning var det 37 procent som hade läst utökat program och 53 procent som hade läst in grundläggande behörighet.

Kommentar om vård- och omsorgsprogrammet

Vård- och omsorgsprogrammet har sedan länge haft ett ganska stabilt elevunderlag, visserligen med en stor andel av de sökande som är obehöriga till nationellt program. Andelen avgångselever med examen som uppnått grundläggande och ofta även särskild behörighet är hög i jämförelse med övriga yrkesprogram. Svårigheten att få meritpoäng inom ramen för vård- och omsorgsprogrammet har dock diskuterats. Samtidigt visar Skolverkets statistik att andelen elever som läser vidare inom tre år efter avslutade gymnasiestudier minskar från omkring en tredjedel till en fjärdedel av eleverna.

Referensverksamheten visar att de vanligaste högskoleutbildningarna efter programmet är sjuksköterska, sjukgymnast, socionom och lärare. Även utbildningar inom Yrkeshögskolan förekommer.

Andelen elever med utländsk bakgrund är hög på programmet och på vissa skolor har en majoritet av eleverna inte gått hela grundskolan i Sverige. Många har dessutom en mycket kort skolbakgrund från sina ursprungsländer. Detta skapar ofta ett stort behov av stöd i flertalet ämnen och påverkar i viss grad även andelen elever som får ut sin examen. Även det faktum att många elever antas med dispens i engelska påverkar andelen som får ut sin examen då svårigheterna med att både lära sig svenska, alla ingående ämnen i programmet samt ytterligare ett språk är svårt för eleverna att klara av under tre år. Bristen på arbetskraft inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet ger eleverna goda möjligheter till arbete. Även efter avslutat introduktionsprogram är de flesta elever som har ett arbete fem år efter avslutat program, sysselsatta inom vård och omsorg, oavsett vilket introduktionsprogram eleven började på.

Skolverket har under 2019 arbetat för en mer sammanhållen utbildning för yrket undersköterska. Regeringen har i december 2019 beslutat att införa en ändrad programstruktur för vård- och omsorgsprogrammet där i stort sett hela utbildningen blir sammanhållen med 1 400 poäng i den programgemensamma delen. Under arbetets gång har det funnits en mycket positiv inställning till att införa en sammanhållen utbildning bland arbetsgivare, lärare och elever. Även i den nya programstrukturen finns det utrymme för både den grundläggande och vanligaste särskilda behörigheten. Det sker dock på bekostnad av att man i stor omfattning måste välja mellan yrkeskurser och behörighetsgivande kurser inom de 200 poängen som finns kvar i programfördjupningen.

**Redovisning per program –
Högskoleförberedande program**

Ekonomiprogrammet

Efter examen från ekonomiprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden. Programmet har två inriktningar: *ekonomi* och *juridik*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 16 943 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 47 376 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 67 procent som läser *ekonomi*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 80 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat högskoleförberedande program. Mönstret är detsamma för de elever som har lämnat programmet efter två år.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 89 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 83 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 92 procent som slutförde programmet med examen. Det var 21 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökat program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 50 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 32 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 129. Elever på ekonomiprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	10 143	10 690	11 731	12 719	13 823	15 281	16 231	17 592	18 275
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	8,5	9,6	11,0	12,0	13,0	13,8	14,0	14,1	14,6
Antal nybörjarelever i år 1	9 503	9 872	10 764	11 655	12 502	13 465	14 325	15 496	16 346
Andel (%) nybörjare	96,2	95,3	95,7	95,9	96,1	96,1	96,1	96,4	96,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	237,2	236,8	237,8	239,8	243,2	248,3	249,3	252,0	252,7
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	7,4	8,3	9,4	10,1	10,5	10,0	10,8	11,6	12,5
på nationella program	9,1	10,1	11,5	12,6	13,6	14,1	14,7	15,0	15,6
på högskoleförberedande program	14,6	15,8	17,8	19,1	20,3	21,0	21,9	22,6	23,1
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	9 893	10 377	11 263	12 180	13 044	14 048	14 974	16 177	16 943
varav antal elever i år 2	-	9 580	10 189	10 996	11 794	12 707	13 675	14 638	15 726
varav antal elever i år 3	-	-	9 455	10 217	10 976	11 888	12 787	13 719	14 707
Totalt antal elever samtliga år	9 893	19 957	30 907	33 393	35 814	38 643	41 436	44 534	47 376
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	50,7	50,4	51,1	51,8	51,9	51,7	51,4	51,0	50,9
Andel (%) män	49,3	49,6	48,9	48,2	48,1	48,3	48,6	49,0	49,1
Andel (%) svensk bakgrund	78,5	79,3	78,5	78,1	78,1	78,0	77,6	77,4	77,3
Andel (%) utländsk bakgrund	21,5	20,7	21,5	21,9	21,9	22,0	22,4	22,6	22,7
Andel (%) offentlig huvudman	67,9	67,5	68,8	69,6	69,7	68,8	68,7	68,5	68,2
Andel (%) enskild huvudman	32,1	32,5	31,2	30,4	30,3	31,2	31,3	31,5	31,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	41,6	41,5	41,2	40,6	40,1	39,1	38,1	36,8	35,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	58,4	58,5	58,8	59,4	59,9	60,9	61,9	63,2	64,8

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 130. Elever med registrerad inriktning i år 3 på ekonomiprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	9 242	9 968	10 919	11 816	12 709	13 656	14 643
Andel (%) av eleverna i år 3	97,7	97,6	99,5	99,4	99,4	99,5	99,6
Ekonomi antal elever	6 983	7 183	7 608	8 159	8 683	9 421	9 835
Andel (%) av eleverna	75,6	72,1	69,7	69,1	68,3	69,0	67,2
Andel (%) av kvinnorna	70,0	66,9	63,7	64,2	62,5	61,8	59,0
Andel (%) av männen	81,3	77,6	76,2	74,4	74,6	76,6	75,6
Juridik antal elever	2 259	2 785	3 311	3 657	4 026	4 235	4 808
Andel (%) av eleverna	24,4	27,9	30,3	30,9	31,7	31,0	32,8
Andel (%) av kvinnorna	30,0	33,1	36,3	35,8	37,5	38,2	41,0
Andel (%) av männen	18,7	22,4	23,8	25,6	25,4	23,4	24,4

Tabell 131. Ekonomiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	168	159	156	158	163	168	165	172	171
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	293	295	333	336	347	344	362	377
varav offentlig huvudman	-	181	178	212	214	223	216	227	240
varav enskild huvudman	-	112	117	121	122	124	128	135	137

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 132. Andel (%) elever på ekonomiprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		9 503	9 872	10 764	11 655	12 502	13 465	14 325	15 496
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,5	91,5	92,7	92,2	93,1	93,6	94,2	93,9
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,9	4,0	3,1	3,2	3,0	2,5	2,4	2,4
	Bytt till yrkesprogram	2,7	2,5	1,9	2,3	2,1	2,0	1,6	2,0
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0	0,1	0,1	..	0,0	0,0	0,0
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	2,0	2,2	2,2	1,8	1,8	1,8	1,6
Efter två år	Elever kvar på samma program	89,1	91,2	92	92	92,8	93,5	94,1	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,3	4,3	3,9	3,6	3,2	2,8	2,7	
	Bytt till yrkesprogram	3,3	2,7	2,3	2,7	2,2	2,1	1,7	
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0,0	0,0	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	1,8	1,8	1,7	1,8	1,6	1,5	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	73,2	75,9	75,6	77	78,4	80,4		

Tabell 133. Genomströmning för nybörjarelever på ekonomiprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskoleförberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Ekonomi- programmet	13 465	89,0	82,6	6,5	86,6	4,9
Kvinnor	6 985	90,6	86,0	4,6	87,8	4,6
Män	6 480	87,4	78,9	8,5	85,2	5,3
Svensk bakgrund	10 634	90,3	85,7	4,6	87,9	4,8
Utländsk bakgrund	2 828	84,2	70,8	13,4	81,8	5,4
Offentlig huvudman	9 204	89,3	83,0	6,2	87,3	4,8
Enskild huvudman	4 261	88,6	81,5	7,0	85,1	5,1
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	8 256	90,5	85,4	5,1	88,1	4,9
– gymnasial	5 041	86,9	78,3	8,7	84,4	5,0

Tabell 134. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på ekonomiprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Ekonomiprogrammet	12 816	91,8	8,2	20,7	14,7
Kvinnor	6 654	94,5	5,5	17,5	15,3
Män	6 162	89,0	11,0	24,2	14,1
Svensk bakgrund	10 069	94,4	5,6	19,0	15,0
Utländsk bakgrund	2 745	82,6	17,4	27,0	13,7
Offentlig huvudman	8 776	92,1	7,9	21,0	14,6
Enskild huvudman	4 040	91,3	8,7	20,1	15,0
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	8 022	93,7	6,3	20,6	15,1
– gymnasial	4 623	88,8	11,2	20,6	14,1

Tabell 135. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Ekonomi (EK)	7 572	4 034	3 538	31,6	29,0	34,6	50,3	54,4	45,5
ekonomi	5 559	2 728	2 831	32,9	30,3	35,5	49,9	54,4	45,6
juridik	1 976	1 282	694	28,0	26,0	31,7	51,2	54,7	44,7

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 51 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen *ekonomi*, 59 respektive 76 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 86 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 79 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 54 (*ekonomi*) respektive 55 (*juridik*) procent i högskolestudier medan 30 (*ekonomi*) respektive 26 (*juridik*) procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 46 (*ekonomi*) respektive 45 (*juridik*) procent i högskolestudier medan 36 (*ekonomi*) respektive 32 (*juridik*) procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 377 skolenheter i 171 skolkommuner. Det är 36 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har varit stabil sedan 2011 liksom andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 82 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 83 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2011. Det är 86 procent av eleverna med svensk

bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 71 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 65 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 58 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 85 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 78 procent.

Kommentar om ekonomiprogrammet

Det har med tiden skett en successiv ökning på den mindre inriktningen *juridik*. Enligt företrädare för Skolverkets referensskolor speglar inriktningsvalen elevernas intresse för antingen ekonomiska eller juridiska frågor, men det förekommer att elever väljer bort inriktningen *ekonomi* på grund av kursen matematik 3b, som anses krävande. Det finns även exempel på skolor som enbart väljer att erbjuda inriktningen *juridik* eftersom man upplever att matematik 3b är en stor utmaning för eleverna. Samtidigt finns det tecken på att många skolor erbjuder inriktningskurser från inriktningen *ekonomi* till elever vid inriktningen *juridik* inom ramen för programfördjupningen, och omvänt. Detta har även bekräftats vid referensbesök och av Skolverkets statistikunderlag. Möjliga förklaringar är att det kan finnas ekonomiska skäl för skolorna att eleverna samläser kurser vilket möjliggör för fler skolor att erbjuda inriktningen *juridik*. Ytterligare en förklaring är att elever önskar läsa dessa kurser som en breddning inom ramen för programmet. Genom information från referensskolorna framkommer också att det i vissa ämnen är bristande tillgång till behöriga lärare. Framförallt är bristen på legitimerade lärare stor inom ämnet *juridik*.

Ungefär trettio procent av alla elever har etablerat sig på arbetsmarknaden ett år efter examen vilken är den högsta andelen bland högskoleförberedande program och programmet kan i viss mån ses som både förberedande för studier och arbete. Ekonomiprogrammet har vissa beröringspunkter med handelsområdet och Skolverket har, på regeringens uppdrag, utrett och under 2019 lämnat förslag²³ till en försöksverksamhet med en inriktning mot handelsområdet inom programmet. Förslaget utgår från en bedömning att handelsbranschen för sin kompetensförsörjning behöver anställa elever med kompetens från ekonomiprogrammet.

---

²³ Skolverket, 2019. Redovisning av uppdrag om att föreslå en försöksverksamhet med en inriktning mot handelsområdet på ekonomiprogrammet inom gymnasieskolan. Dnr: 2018:01576

Estetiska programmet

Efter examen från estetiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst de konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områdena. Programmet har fem inriktningar: *bild och formgivning, dans, estetik och media, musik* samt *teater*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 7 218 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 20 473 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 35 procent som läser *musik*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 71 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat högskoleförberedande program. De elever som lämnat programmet efter två år har antingen bytt till ett annat högskoleförberedande program eller är inte registrerade i gymnasieskolan vid den tidpunkten.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 78 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 72 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 91 procent som slutförde programmet med examen. Det var 33 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökad program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 33 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 28 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 136. Elever på estetiska programmet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	10 986	9 868	8 699	8 063	7 704	7 534	7 283	7 568	7 857
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	9,2	8,8	8,1	7,6	7,2	6,8	6,3	6,1	6,3
Antal nybörjarelever i år 1	9 046	8 203	7 275	6 774	6 359	6 380	6 109	6 402	6 476
Andel (%) nybörjare	89,8	89,3	89,1	89,3	89,6	90,7	90,3	90,1	90,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	218,1	219,8	221,4	224,6	228,8	230,8	232,2	233,6	233,9
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	7,6	7,4	6,8	6,3	6,8	5,1	4,9	5,1	5,3
på nationella program	9,3	9,0	8,4	7,9	7,9	7,1	6,7	6,6	6,6
på högskoleförberedande program	15,0	14,0	13,0	12,0	11,9	10,6	10,0	10,0	9,9
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	10 120	9 217	8 202	7 640	7 146	7 085	6 838	7 163	7 218
varav antal elever i år 2	-	9 512	8 687	7 823	7 268	6 818	6 741	6 544	6 811
varav antal elever i år 3	-	-	9 343	8 620	7 713	7 162	6 746	6 576	6 444
Totalt antal elever samtliga år	10 120	18 729	26 232	24 083	22 127	21 065	20 325	20 283	20 473
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	64,6	65,4	65,6	65,5	65,3	65,2	64,8	63,7	63,7
Andel (%) män	35,4	34,6	34,4	34,5	34,7	34,8	35,2	36,3	36,3
Andel (%) svensk bakgrund	90,8	90,8	90,2	89,2	88,2	87,4	86,6	85,8	85,7
Andel (%) utländsk bakgrund	9,2	9,2	9,8	10,8	11,8	12,6	13,4	14,2	14,3
Andel (%) offentlig huvudman	61,2	62,0	61,4	60,1	58,3	57,2	55,6	54,2	52,9
Andel (%) enskild huvudman	38,8	38,0	38,6	39,9	41,7	42,8	44,4	45,8	47,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	43,8	42,6	41,5	40,0	38,1	37,3	35,7	34,6	32,5
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	56,2	57,4	58,5	60,0	61,9	62,7	64,3	65,4	67,5

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 137. Elever med registrerad inriktning i år 3 på estetiska programmet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	9 115	8 430	7 538	6 976	6 575	6 433	6 321
Andel (%) av eleverna i år 3	97,6	97,8	97,7	97,4	97,5	97,8	98,1
Bild- och formgivning antal elever	1 578	1 536	1 353	1 303	1 322	1 350	1 353
Andel (%) av eleverna	17,3	18,2	17,9	18,7	20,1	21,0	21,4
Andel (%) av kvinnorna	20,1	20	19,5	20,5	22,3	23,3	24,6
Andel (%) av männen	12,1	14,8	15,0	15,3	16,0	16,7	15,7
Dans antal elever	491	449	387	428	384	349	373
Andel (%) av eleverna	5,4	5,3	5,1	6,1	5,8	5,4	5,9
Andel (%) av kvinnorna	7,7	7,7	7,4	8,9	8,3	7,7	8,7
Andel (%) av männen	1,1	0,9	0,8	1,0	1,1	1,1	1,0
Estetik och media antal elever	2 749	2 596	2 252	1 938	1 821	1 836	1 874
Andel (%) av eleverna	30,2	30,8	29,9	27,8	27,7	28,5	29,6
Andel (%) av kvinnorna	31,8	32,2	29,3	25,8	24,2	24,5	25,2
Andel (%) av männen	27,1	28,0	31,0	31,4	34,4	36,0	37,6
Musik antal elever	3 614	3 213	2 948	2 730	2 491	2 401	2 212
Andel (%) av eleverna	39,6	38,1	39,1	39,1	37,9	37,3	35,0
Andel (%) av kvinnorna	31,6	31,4	34,4	35,5	35,2	35,3	31,6
Andel (%) av männen	54,7	51,0	48,2	45,9	42,9	41,0	41,1
Teater antal elever	683	636	598	577	557	497	509
Andel (%) av eleverna	7,5	7,5	7,9	8,3	8,5	7,7	8,1
Andel (%) av kvinnorna	8,8	8,7	9,5	9,3	10,0	9,1	10,0
Andel (%) av männen	5,0	5,3	5,0	6,4	5,6	5,2	4,6

Tabell 138. Estetiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	140	132	126	113	114	109	113	103	102
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	274	265	257	245	224	230	224	216
varav offentlig huvudman	-	147	146	140	135	125	127	121	113
varav enskild huvudman	-	127	119	117	110	99	103	103	103

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 139. Andel (%) elever på estetiska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		9 046	8 203	7 275	6 774	6 359	6 380	6 109	6 402
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,9	91,4	92,0	91,6	92,7	92,1	92,8	92,8
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,7	3,6	3,2	3,2	2,7	2,7	2,7	2,7
	Bytt till yrkesprogram	3,7	3,2	3,0	3,2	2,6	2,8	2,4	2,2
	Bytt till introduktionsprogram	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,2	1,3	1,5	1,7	1,5	1,9	2,0	2,1
Efter två år	Elever kvar på samma program	88,2	89,0	89,3	88,8	89,7	89,4	90,5	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,2	3,9	3,4	3,6	3,3	3,0	3,0	
	Bytt till yrkesprogram	4,0	3,7	3,6	3,3	2,7	3,0	2,5	
	Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,2	3,1	3,3	3,9	3,8	4,2	3,6	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	66,2	69,6	70,3	70,3	71,1	71,0		

Tabell 140. Genomströmning för nybörjarelever på estetiska programmet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	<i>Därav</i> Andel (%) med examen	Andel (%) med studie- bevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskoleförberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Estetiska programmet	6 380	78,4	72,4	6,0	76,9	8,5
Kvinnor	4 232	78,8	74,0	4,8	77,1	8,0
Män	2 148	77,5	69,1	8,4	76,4	9,4
Svensk bakgrund	5 569	78,7	73,1	5,6	77,3	8,3
Utländsk bakgrund	806	75,9	67,2	8,7	74,4	9,8
Offentlig huvudman	3 564	79,3	72,6	6,7	77,9	8,0
Enskild huvudman	2 816	77,2	72,1	5,2	75,7	9,1
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	3 964	81,0	76,4	4,5	79,5	7,5
– gymnasial	2 255	74,1	65,5	8,6	72,6	10,2

Tabell 141. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på estetiska programmet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökad program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Estetiska programmet	5 688	91,0	9,0	33,3	14,9
Kvinnor	3 696	92,9	7,1	33,6	15,3
Män	1 992	87,6	12,4	32,6	14,1
Svensk bakgrund	4 934	91,7	8,3	32,4	15,0
Utländsk bakgrund	750	86,7	13,3	38,8	14,1
Offentlig huvudman	3 196	90,4	9,6	33,6	14,9
Enskild huvudman	2 492	91,9	8,1	32,9	14,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	3 652	93,5	6,5	37,8	15,4
– gymnasial	1 903	86,4	13,6	24,3	14,0

Tabell 142. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Estetiska (ES)	6 634	4 468	2 166	27,8	27,8	27,7	32,5	34,9	27,5
bild och formgivning	1 088	835	253	22,2	22,2	22,5	35,2	37,1	28,9
dans	383	366	17	31,1	31,7	17,6	35,2	36,1	17,6
estetik och media	1 928	1 396	532	35,5	35,5	35,5	26,3	29,2	18,8
musik	2 672	1 459	1 213	25,0	24,3	25,9	35,7	39,1	31,7
teater	461	357	104	21,5	20,2	26,0	33,6	36,7	23,1

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 64 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen *musik*, 32 respektive 41 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 35 procent i högskolestudier medan 28 procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 28 procent i högskolestudier medan lika många, 28 procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 216 skolenheter i 102 skolkommuner. Det är 48 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 47 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har ökat först det senaste läsåret.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 72 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 73 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 73 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 67 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 68 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 56 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 66 procent.

Kommentar om estetiska programmet

Elever och lärare på estetiska programmet är i allmänhet nöjda med examensmål och programstruktur. Enligt flera skolor är det dock en utmaning att skapa en kursammansättning som ger eleverna både specialisering och breddning inom det estetiska området samtidigt som utbildningen ska förbereda för högskolestudier. Ett exempel är de referensskolor med inriktningen *estetik och media* som har prioriterat bredd för eleven framför specialisering med anledning av ändrade arbetsförhållanden inom medievärlden, vilket även får implikationer för lärarförsörjningen.

Skolverkets statistik visar att det är vanligare att elever på estetiska programmet får godkänt på gymnasiearbetet än på de flesta andra högskoleförberedande program. Förklaringen kan vara att målen för gymnasiearbetet på estetiska programmet delvis har en annan karaktär där arbetet ska redovisas på ett sätt som efterliknar de redovisningsformer som förekommer inom för arbetet relevanta högskoleutbildningar. De är därför mer praktiskt inriktade mot till exempel bildframställning eller scenisk gestaltning. Dessutom visar statistiken att andelen elever på estetiska programmet med ett godkänt betyg i matematik 1b stadigt ökat sedan gymnasiereformens första år. Samtidigt får en större andel elever på estetiska programmet betyget F i gymnasiegemensamma och programgemensamma kurser än på andra högskoleförberedande program vilket leder till att en hög andel elever inte får examen²⁴.

Elevtillströmning och elevgruppens måluppfyllelse är områden som fortsätter att uppfattas som viktiga utmaningar enligt vad som framkommer i Skolverkets referensverksamhet. För att förbättra programmets attraktivitet lokalt arbetar flera skolor kontinuerligt med att skapa ett utbud som tilltalar fler elever, bland annat med hjälp av namngivna programfördjupningspaket.

---

²⁴ Skolverket, 2017, *Nära examen*, rapport 461.

Humanistiska programmet

Efter examen från humanistiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst humaniora och samhällsvetenskap. Programmet har två inriktningar: *kultur* samt *språk*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 729 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 2 099 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 52 procent som läser kultur, programmets nu största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 87 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 66 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat högskoleförberedande program. Mönstret är detsamma för de elever som har lämnat programmet efter två år.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 75 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 72 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 94 procent som slutförde programmet med examen. Det var 22 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökat program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 56 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 18 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 143. Elever på humanistiska programmet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	1 160	973	852	816	906	832	729	723	688
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,0	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,6	0,6	0,6
Antal nybörjarelever i år 1	1 095	953	743	741	810	789	623	665	662
Andel (%) nybörjare	93,3	92,2	90,1	91,4	91,0	91,4	91,5	88,3	91,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	248	243,5	243,7	246,8	249,9	251,3	253,0	250,7	252,8
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
på nationella program	1,1	1,0	0,8	0,8	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7
på högskoleförberedande program	1,7	1,6	1,3	1,3	1,4	1,3	1,0	1,1	1,0
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	1 181	1 036	827	814	891	868	688	760	729
varav antal elever i år 2	-	1 112	946	766	765	838	805	664	697
varav antal elever i år 3	-	-	1 102	958	758	748	826	794	673
Totalt antal elever samtliga år	1 181	2 148	2 875	2 538	2 414	2 454	2 319	2 218	2 099
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	81,2	80,1	82,1	82,9	82,9	82,3	81,7	81,6	81,0
Andel (%) män	18,8	19,9	17,9	17,1	17,1	17,7	18,3	18,4	19,0
Andel (%) svensk bakgrund	85,5	85,1	85,5	84,2	83,8	81,9	80,2	78,2	77,1
Andel (%) utländsk bakgrund	14,5	14,9	14,5	15,8	16,2	18,1	19,8	21,8	22,9
Andel (%) offentlig huvudman	85,9	85,8	85,8	85,8	86,0	87,3	87,0	86,4	87,8
Andel (%) enskild huvudman	14,1	14,2	14,2	14,2	14,0	12,7	13,0	13,6	12,2
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	36,8	34,2	33,9	33,6	33,1	33,2	32,4	32,1	31,1
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	63,2	65,8	66,1	66,4	66,9	66,8	67,6	67,9	68,9

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 144. Elever med registrerad inriktning i år 3 på humanistiska programmet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 039	946	749	733	814	783	666
Andel (%) av eleverna i år 3	94,3	98,7	98,8	98	98,5	98,6	99,0
Kultur antal elever	367	362	294	291	369	372	343
Andel (%) av eleverna	35,3	38,3	39,3	39,7	45,3	47,5	51,5
Andel (%) av kvinnorna	33,5	37,0	38,1	39,9	44,0	46,9	50,5
Andel (%) av männen	42,7	43,7	45,9	38,5	51,4	50,0	56,8
Språk antal elever	672	584	455	442	445	411	323
Andel (%) av eleverna	64,7	61,7	60,7	60,3	54,7	52,5	48,5
Andel (%) av kvinnorna	66,5	63,0	61,9	60,1	56,0	53,1	49,5
Andel (%) av männen	57,3	56,3	54,1	61,5	48,6	50,0	43,2

Tabell 145. Humanistiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	67	51	41	37	39	36	30	28	27
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	69	54	54	54	49	44	40	37
varav offentlig huvudman	-	54	40	39	41	39	35	31	28
varav enskild huvudman	-	15	14	15	13	10	9	9	9

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 146. Andel (%) elever på humanistiska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		1 095	953	743	741	810	789	623	665
Efter ett år	Elever kvar på samma program	81,4	82,1	84,9	87,3	86,5	85,0	88,3	86,8
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	13,2	12,4	10,0	9,0	7,9	9,3	7,9	8,4
	Bytt till yrkesprogram	2,3	2,6	2,2	2,4	2,3	2,8	1,4	1,7
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	.	.	.	..	..	..	..
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,0	2,9	3,0	1,2	2,8	2,8	2,2	2,9
Efter två år	Elever kvar på samma program	79,4	79,6	82,0	83,9	84,4	83,9	84,4	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	14,6	13,4	12,1	9,0	9,0	9,8	9,3	
	Bytt till yrkesprogram	2,6	2,6	2,2	2,7	2,5	3,0	1,9	
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,3	0,3	.	0,4	..	.	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	3,3	4,0	3,5	4,3	3,7	3,2	4,3	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	63,9	64,8	68,0	67,7	69,8	66,3		

Tabell 147. Genomströmning för nybörjarelever på humanistiska programmet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskoleförberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Humanistiska programmet	789	75,3	71,9	3,4	69,3	12,5
Kvinnor	660	76,5	73,2	3,3	70,0	11,8
Män	129	69,0	65,1	3,9	65,9	16,3
Svensk bakgrund	628	77,4	..	..	72,0	11,6
Utländsk bakgrund	160	67,5	..	..	59,4	16,3
Offentlig huvudman	691	75,7	..	..	70,3	12,0
Enskild huvudman	98	72,4	..	..	62,2	16,3
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	501	77,4	74,7	2,8	71,5	11,4
– gymnasial	267	72,7	68,2	4,5	66,7	14,2

Tabell 148. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på humanistiska programmet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Humanistiska programmet	653	94,2	5,8	21,7	15,5
Kvinnor	544	94,7	5,3	21,3	15,7
Män	109	91,7	8,3	23,9	14,7
Svensk bakgrund	532	94,7	5,3	21,2	15,8
Utländsk bakgrund	121	91,7	8,3	24,0	14,7
Offentlig huvudman	576	..	..	20,5	15,6
Enskild huvudman	77	..	..	31,2	15,4
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	434	95,2	4,8	22,6	15,9
– gymnasial	208	92,3	7,7	20,2	14,8

Tabell 149. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Humanistiska (HU)	821	668	153	18,1	16,5	25,5	56,0	58,1	47,1
kultur	257	201	56	19,8	18,4	25,0	55,3	59,2	41,1
språk	562	465	97	17,4	15,7	25,8	56,2	57,4	50,5

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 81 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Männen på programmet väljer i störst utsträckning, 57 procent, att läsa inriktningen kultur medan kvinnorna till lika stor del, 50 procent, läser inriktningen *kultur* som *språk*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 73 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 65 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 59 (*kultur*) respektive 57 (*språk*) procent i högskolestudier medan 18 (*kultur*) respektive 16 (*språk*) procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 41 (*kultur*) respektive 51 (*språk*) procent i högskolestudier medan 25 (*kultur*) respektive 26 (*språk*) procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 37 skolenheter i 27 skolkommuner. Det är 24 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 12 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har minskat med två procentenheter sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter har varierat mellan 20 och 28 procent.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. För de elever som slutförde sin gymnasieutbildning på programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 95 procent av eleverna med svensk bakgrund som slutförde med examen. För elever med utländsk bakgrund var det 92 procent som hade slutfört med examen.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 69 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 63 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 68 procent.

Kommentar om humanistiska programmet

Humanistiska programmet är det minsta nationella programmet. Skolorna är överlag nöjda med programstrukturen och examensmålen för programmet. Av statistiken framgår att det har blivit vanligare att starta inriktningen *kultur*. Enligt vissa referensskolor svarar det mot ett behov av en mindre språkintensiv humanistisk inriktning.

I Skolverkets referensverksamhet framkommer en oro över elevtillströmningen och huvudmännens möjlighet att erbjuda programmet. Informationsinsatser riktade mot grundskolor genomförs men lokala förutsättningar för kommunikation mellan grund- och gymnasieskolor skiljer sig kraftigt åt. Från skolorna efterfrågas nationellt stöd som ett komplement. Skolverket föreslog 2018 i en redovisning till regeringen att en nationell språkstrategi där ett nationellt centrum för språk ingår²⁵ ska tas fram. Ett sådant centrum skulle bland annat kunna komplettera Skolverket i att möta det behov av informationsinsatser om språk och humaniora som efterfrågas. I redovisningen föreslog Skolverket även att humanistiska programmets två inriktningar ska kvarstå samt att programfördjupningskurserna utvidgas med några yrkesämnen med koppling till turism skulle kunna bidra till att göra programmet mer attraktivt. Skolverket inväntar regeringens behandling av dessa förslag kring språk och humaniora.

---

²⁵ Skolverket, 2018. *Redovisning av uppdrag om förändringar av nationella program i gymnasieskolan samt av förslag utifrån propositionen Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program*. Dnr: 2018:00570

Naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett högskoleförberedande program. Efter examen från programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom naturvetenskap, matematik och teknik men även inom andra områden. Programmet har två inriktningar: *naturvetenskap* och *naturvetenskap och samhälle*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 15 805 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 45 420 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 82 procent som läser *naturvetenskap*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 79 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat högskoleförberedande program. Mönstret är detsamma för de elever som har lämnat programmet efter två år.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 86 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 82 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 94 procent som slutförde programmet med examen. Det var 28 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökat program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 73 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 12 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 150. Elever på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	15 974	15 166	14 615	14 805	15 068	15 911	17 120	16 975	16 869
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	13,4	13,6	13,7	14,0	14,1	14,3	14,7	13,6	13,5
Antal nybörjarelever i år 1	14 791	13 930	13 428	13 360	13 630	13 940	14 639	14 690	14 918
Andel (%) nybörjare	96,7	96,0	95,4	95,3	95,5	94,9	94,7	94,3	95,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	266,9	266,9	264	267,1	270,3	274,5	276,4	276,9	276,8
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	11,5	11,6	11,7	11,6	11,5	10,5	11,2	11,3	11,6
på nationella program	14,0	14,2	14,4	14,5	14,9	14,8	15,4	14,6	14,5
på högskoleförberedande program	22,7	22,2	22,3	22,0	22,3	22,1	22,9	22,0	21,6
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	15 344	14 559	14 096	14 055	14 318	14 771	15 667	15 736	15 805
varav antal elever i år 2	-	13 944	13 318	13 061	13 005	13 375	13 883	14 728	14 778
varav antal elever i år 3	-	-	13 895	13 576	13 126	13 150	13 478	13 971	14 837
Totalt antal elever samtliga år	15 344	28 503	41 309	40 692	40 449	41 296	43 028	44 435	45 420
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	51,5	52,0	52,0	52,7	53,1	53,7	54,2	54,4	54,7
Andel (%) män	48,5	48,0	48,0	47,3	46,9	46,3	45,8	45,6	45,3
Andel (%) svensk bakgrund	72,9	71,9	71,1	69,4	68,2	67,7	66,9	65,5	65,0
Andel (%) utländsk bakgrund	27,1	28,1	28,9	30,6	31,8	32,3	33,1	34,5	35,0
Andel (%) offentlig huvudman	77,5	78,3	77,9	78,1	77,3	76,7	75,8	75,3	74,7
Andel (%) enskild huvudman	22,5	21,7	22,1	21,9	22,7	23,3	24,2	24,7	25,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	27,0	26,2	25,7	25,5	25,0	24,4	23,4	22,6	21,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	73,0	73,8	74,3	74,5	75,0	75,6	76,6	77,4	78,3

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 151. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	13 088	12 952	12 693	12 749	13 032	13 528	14 317
Andel (%) av eleverna i år 3	94,2	95,4	96,7	97,0	96,7	96,8	96,5
Naturvetenskap antal elever	10 648	10 579	10 494	10 515	10 832	11 165	11 797
Andel (%) av eleverna	81,4	81,7	82,7	82,5	83,1	82,5	82,4
Andel (%) av kvinnorna	78,7	79,0	81,1	80,9	80,9	80,6	79,7
Andel (%) av männen	84,1	84,7	84,4	84,3	85,7	84,8	85,7
Naturvetenskap och samhälle antal elever	2 440	2 373	2 199	2 234	2 200	2 363	2 520
Andel (%) av eleverna	18,6	18,3	17,3	17,5	16,9	17,5	17,6
Andel (%) av kvinnorna	21,3	21,0	18,9	19,1	19,1	19,4	20,3
Andel (%) av männen	15,9	15,3	15,6	15,7	14,3	15,2	14,3

Tabell 152. Naturvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	196	193	189	188	182	183	183	185	185
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	363	370	401	392	391	388	404	408
varav offentlig huvudman	-	246	251	284	274	274	269	280	279
varav enskild huvudman	-	117	119	117	118	117	119	124	129

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 153. Andel (%) elever på naturvetenskapsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		14 791	13 930	13 428	13 360	13 630	13 940	14 639	14 690
Efter ett år	Elever kvar på samma program	88,3	88,7	89,9	89,5	90,6	91,3	91,7	92,0
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	7,5	7,4	6,4	6,8	5,9	5,2	5,3	5,2
	Bytt till yrkesprogram	2,0	1,4	1,2	1,3	1,2	1,2	1,0	1,0
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,0	1,8
Efter två år	Elever kvar på samma program	87,0	88,2	89,1	89,0	90,1	90,9	91,4	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	8,7	8,3	7,6	7,7	6,7	6,1	5,8	
	Bytt till yrkesprogram	2,2	1,7	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,0	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	73,8	75,0	74,9	76,0	77,3	78,6		

Tabell 154. Genomströmning för nybörjarelever på naturvetenskapsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studie- bevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskole- förberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Naturvetenskaps- programmet	13 940	86,3	81,9	4,4	82,7	8,3
Kvinnor	7 655	86,1	82,4	3,8	81,8	8,4
Män	6 285	86,6	81,4	5,2	83,9	8,1
Svensk bakgrund	9 611	87,6	85,5	2,1	84,5	8,3
Utländsk bakgrund	4 321	83,6	74,1	9,5	78,8	8,3
Offentlig huvudman	10 571	86,4	82,4	4,0	83,2	8,4
Enskild huvudman	3 369	86,2	80,5	5,7	81,1	7,8
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	10 439	87,7	84,5	3,3	84,6	7,8
– gymnasial	3 248	82,8	74,8	8,0	77,6	9,6

Tabell 155. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturvetenskapsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Naturvetenskapsprogrammet	12 862	94,2	5,8	27,6	16,0
Kvinnor	6 966	95,0	5,0	27,1	16,2
Män	5 896	93,3	6,7	28,2	15,8
Svensk bakgrund	8 779	97,3	2,7	24,9	16,5
Utländsk bakgrund	4 073	87,6	12,4	33,5	14,8
Offentlig huvudman	9 685	94,6	5,4	26,5	16,0
Enskild huvudman	3 177	93,0	7,0	30,9	16,0
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	9 793	95,8	4,2	28,0	16,4
– gymnasial	2 837	89,4	10,6	25,9	14,8

Tabell 156. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Naturvetenskap (NA)	11 419	5 968	5 451	11,9	11,1	12,7	72,8	75,5	69,7
naturvetenskap	9 032	4 541	4 491	10,5	9,8	11,1	74,6	77,2	71,9
naturvetenskap och samhälle	2 007	1 221	786	18,4	16,2	21,9	65,3	69,9	58,0

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 55 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen *naturvetenskap*, 78 respektive 86 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 82 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 77 (*naturvetenskap*) respektive 70 (*naturvetenskap och samhälle*) procent i högskolestudier medan 10 (*naturvetenskap*) respektive 16 (*naturvetenskap och samhälle*) procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 72 (*naturvetenskap*) respektive 58 (*naturvetenskap och samhälle*) procent i högskolestudier medan 11 (*naturvetenskap*) respektive 22 (*naturvetenskap och samhälle*) procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 408 skolenheter i 185 skolkommuner. Det är 32 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 25 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter initialt sjönk för att sedan återgå till den ursprungliga nivån.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 81 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 82 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 35 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 86 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 74 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 78 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 73 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 85 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 75 procent.

Kommentar om naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett fortsatt populärt program. Många elever väljer programmet för den bredd av behörigheter det ger efter gymnasieexamen. Vid kontakter med skolor i referensverksamheten framför både lärare och elever ett behov av tät kontakt med högskolor och universitet. Dock är det ofta svårt att forma kontinuerliga kontakter med högre utbildning, då flertalet skolor har stort geografiskt avstånd till närmaste högskola.

Lärare inom referensverksamheten berättar att de naturvetenskapliga ämnesplanerna är bra men de upplever att det centrala innehållet ofta är för detaljerat och disciplincentrerat, särskilt i den första kursen inom varje ämne. Av tradition är respektive ämne prioriterat framför en naturvetenskaplig helhet. Det gör att lärare i referensverksamheten har uttryckt en önskan om att det bör finnas tydligare hänvisningar för ämnessamverkan i styrdokumentet. Lärare och elever berättar också att gymnasiearbetet ofta prioriteras ner i förhållande till andra kurser i slutet av utbildningen.

Matematiken har en avgörande roll inom naturvetenskap. Ämnet spelar i sig en framträdande roll men matematiska kunskaper är också centrala inom andra naturvetenskapliga ämnen som ingår i programmet. Ämnesplanen för matematik har under 2019 genomgått en översyn för att underlätta för djupinläring, för att få en bättre progression mellan kurserna samt för att göra kunskapskraven mer rättvisande och lättanvända. Skolverket avvaktar regeringens behandling av myndighetens förslag till reviderad ämnesplan i matematik.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Efter examen från samhällsvetenskapsprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom ett brett samhällsvetenskapligt område. Programmet har tre inriktningar: *beteendevetenskap*, *samhällsvetenskap* samt *medier, information och kommunikation*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 20 892 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 59 089 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 60 procent som läser *beteendevetenskap*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år 94 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 76 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat nationellt program, jämnt fördelat mellan yrkes- och högskoleförberedande program. Mönstret är detsamma för de elever som har lämnat programmet efter två år.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 84 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 78 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 91 procent som slutförde programmet med examen. Det var 17 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökat program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 48 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 30 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 157. Elever på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	21 648	20 821	19 353	19 246	18 903	19 083	19 508	20 841	22 156
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	18,1	18,6	18,1	18,2	17,7	17,2	16,8	16,7	17,8
Antal nybörjarelever i år 1	19 822	18 859	17 491	17 746	17 130	17 424	17 632	18 519	19 709
Andel (%) nybörjare	94,8	93,2	92,9	93,6	93,5	93,7	93,4	94,4	94,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	230,9	230,8	230,3	232,8	236,5	240,3	240,5	244,0	244,6
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	15,8	16,2	15,7	15,7	14,8	13,3	13,6	14,1	15,4
på nationella program	19,2	19,8	19,3	19,6	19,1	18,8	18,6	18,3	19,2
på högskoleförberedande program	31,0	30,9	29,9	29,8	28,6	28,8	27,7	27,6	28,5
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	20 949	20 283	18 861	19 010	18 370	18 673	18 973	19 722	20 892
varav antal elever i år 2	-	20 275	19 900	18 476	18 595	18 086	18 137	18 677	19 354
varav antal elever i år 3	-	-	20 606	20 228	18 806	18 833	18 328	18 311	18 843
Totalt antal elever samtliga år	20 949	40 558	59 367	57 714	55 769	55 592	55 438	56 710	59 089
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	62,6	63,0	62,9	63,2	62,7	63,1	63,6	64,2	64,4
Andel (%) män	37,4	37,0	37,1	36,8	37,3	36,9	36,4	35,8	35,6
Andel (%) svensk bakgrund	81,0	80,2	79,6	78,4	77,3	76,1	75,4	75,2	75,1
Andel (%) utländsk bakgrund	19,0	19,8	20,4	21,6	22,7	23,9	24,6	24,8	24,9
Andel (%) offentlig huvudman	70,5	71,1	72,1	72,8	72,6	72,0	71,3	71,0	70,6
Andel (%) enskild huvudman	29,5	28,9	27,9	27,2	27,4	28,0	28,7	29,0	29,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	41,9	41,8	41,1	40,8	40,0	39,5	38,6	37,5	36,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	58,1	58,2	58,9	59,2	60,0	60,5	61,4	62,5	63,6

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 158. Elever med registrerad inriktning i år 3 på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	19 845	19 975	18 735	18 750	18 256	18 202	18 714
Andel (%) av eleverna i år 3	96,3	98,7	99,6	99,6	99,6	99,4	99,3
Beteendevetenskap antal elever	8 644	9 752	9 816	10 465	10 316	10 714	11 145
Andel (%) av eleverna	43,6	48,8	52,4	55,8	56,5	58,9	59,6
Andel (%) av kvinnorna	45,8	51,3	55,4	58,1	60,6	62,1	63,7
Andel (%) av männen	39,8	44,4	47,3	52,0	49,5	53,0	52,3
Medier, information och kommunikation antal elever	2 919	2 684	2 293	1 781	1 514	1 297	1 174
Andel (%) av eleverna	14,7	13,4	12,2	9,5	8,3	7,1	6,3
Andel (%) av kvinnorna	16,5	14,3	12,8	9,8	7,9	7,2	6,0
Andel (%) av männen	11,8	11,9	11,4	9,1	9,0	7,0	6,8
Samhällsvetenskap antal elever	8 282	7 539	6 626	6 504	6 426	6 191	6 395
Andel (%) av eleverna	41,7	37,7	35,4	34,7	35,2	34,0	34,2
Andel (%) av kvinnorna	37,8	34,4	31,8	32,2	31,5	30,7	30,4
Andel (%) av männen	48,4	43,7	41,4	39,0	41,5	40,0	40,9

Tabell 159. Samhällsvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	201	202	196	196	194	191	194	188	189
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	471	462	496	495	480	483	472	476
varav offentlig huvudman	-	279	279	314	317	305	305	298	298
varav enskild huvudman	-	192	183	182	178	175	178	174	178

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 160. Andel (%) elever på samhällsvetenskapsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		19 822	18 859	17 491	17 746	17 130	17 424	17 632	18 519
Efter ett år	Elever kvar på samma program	90,1	91,1	91,8	91,5	92,2	92,4	93,3	93,6
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,9	3,4	2,8	2,9	2,6	2,6	2,4	2,2
	Bytt till yrkesprogram	3,8	3,6	3,2	3,4	3,2	2,8	2,4	2,3
	Bytt till introduktionsprogram	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
	Ej registrerad i gymnasieskolan	1,9	1,8	1,9	2,0	1,9	2,1	1,7	1,6
Efter två år	Elever kvar på samma program	89,0	90,2	91,1	90,7	91,5	91,9	92,7	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,0	3,5	3,0	3,0	2,7	2,7	2,5	
	Bytt till yrkesprogram	4,2	3,9	3,6	3,6	3,4	3,0	2,5	
	Bytt till introduktionsprogram	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,5	2,2	2,1	2,5	2,1	2,3	2,1	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	70,7	72,0	73,1	73,5	74,6	75,7		

Tabell 161. Genomströmning för nybörjarelever på samhällsvetenskapsprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångs- elever	<i>Därav</i> Andel (%) med examen	Andel (%) med studie- bevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskoleförberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Samhällsvetenskaps- programmet	17 424	84,3	77,8	6,5	81,9	7,0
Kvinnor	11 245	86,2	81,0	5,2	84,0	6,2
Män	6 179	80,8	71,8	9,0	78,1	8,4
Svensk bakgrund	13 452	85,9	81,0	4,9	83,5	6,6
Utländsk bakgrund	3 961	79,1	66,9	12,2	76,7	8,2
Offentlig huvudman	12 448	84,8	78,5	6,3	82,7	6,9
Enskild huvudman	4 976	83,1	75,9	7,2	80,0	7,2
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	10 548	86,5	81,9	4,7	84,3	6,2
– gymnasial	6 562	81,1	71,6	9,5	78,6	7,9

Tabell 162. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på samhällsvetenskapsprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Samhällsvetenskapsprogrammet	16 313	91,3	8,7	16,8	14,5
Kvinnor	10 719	93,3	6,7	15,4	15,0
Män	5 594	87,4	12,6	19,6	13,5
Svensk bakgrund	12 525	93,7	6,3	15,0	14,8
Utländsk bakgrund	3 778	83,2	16,8	23,1	13,6
Offentlig huvudman	11 620	91,7	8,3	16,3	14,5
Enskild huvudman	4 693	90,2	9,8	18,2	14,6
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	10 183	93,8	6,2	17,1	15,0
– gymnasial	5 841	87,1	12,9	16,0	13,7

Tabell 163. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Samhällsvetenskap (SA)	15 451	10 252	5 199	29,9	27,4	34,9	48,1	52,9	38,5
beteendevetenskap	6 940	4 837	2 103	33,4	30,5	40,1	45,4	51,0	32,7
medier, info o. kommunikation	2 469	1 809	660	31,4	29,8	35,8	44,0	46,6	36,8
samhällsvetenskap	5 990	3 577	2 413	25,5	22,1	30,5	52,6	58,5	43,7

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 64 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i likhet med männen att i störst utsträckning läsa inriktningen *beteendevetenskap*, 64 respektive 52 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 81 procent av kvinnorna som tre år senare erhölet en examen och 72 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 53 procent i högskolestudier medan 27 procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 39 procent i högskolestudier medan 35 procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 476 skolenheter i 189 skolkommuner. Det är 37 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 29 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har varit stabil sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter är något lägre idag än 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 76 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhölet en examen och 79 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 81 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 67 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 64 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 58 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 82 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent.

Kommentar om samhällsvetenskapsprogrammet

Det samhällsvetenskapliga programmet är gymnasieskolans största program. Det har en jämn och relativt stabil elevtillströmning sedan programmets start 2011. Minst antal elever finns inom inriktningen *medier, information och kommunikation* där elevantalet successivt har minskat sedan 2011. Skolor har hört av sig med funderingar om varför denna inriktning minskar. En möjlig förklaring är att inriktningen konkurrerar med inriktningen *estetik och media* inom det estetiska programmet.

I en analys²⁶ över vilka kurser som en stor andel elever har svårt att få godkänt betyg i och som förklarar varför eleverna fått studiebevis i stället för examen framkommer det att fler än hälften av eleverna med studiebevis nära examen på samhällsvetenskapsprogrammet har fått underkänt i kursen matematik 2b. Ämnesplanen för matematik har under 2019 genomgått en översyn för att underlätta för djupinläring, för att få en bättre progression mellan kurserna samt för att göra kunskapskraven mer rättvisande och lättanvända. Skolverket avvaktar regeringens behandling av myndighetens förslag till reviderad ämnesplan i matematik.

Vid sidan av matematik 2b är underkänt betyg i kursen svenska 3 och gymnasiearbetet en starkt bidragande orsak till att elever fått studiebevis i stället för examen. I Skolverkets referensarbete har det framkommit att elever upplever att kraven på ett godkänt betyg i gymnasiearbetet skiljer sig mellan skolor. Eleverna uppfattar det som orättvist. Gymnasiearbetet ska redovisas antingen i en skriftlig rapport, eller i relevanta fall i en medieproduktion eller på annat lämpligt sätt utifrån arbetets innehåll kompletterat med en kortare skriftlig redogörelse. På så sätt finns det en möjlighet att gymnasiearbetets karaktär kan variera för elever inom programmets inriktningar. Dock anses gymnasiearbetet ge en bra förberedelse inför högskolestudier.

---

²⁶ Skolverket, 2017, *Nära examen*, rapport 461.

Teknikprogrammet

Efter examen från teknikprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst teknik- och naturvetenskap men även inom andra områden. Programmet har fem inriktningar: *design och produktutveckling*, *informations- och medieteknik*, *produktionsteknik*, *samhällsbyggande och miljö* samt *teknikvetenskap*.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 10 624 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 30 264 elever som läser på programmet. Av eleverna i år 3 är det 38 procent som läser *informations- och medieteknik*, programmets största inriktning.

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen från samma program efter tre år är 74 procent. De flesta elever som lämnat programmet efter ett år har bytt till ett annat högskoleförberedande program. De elever som lämnat programmet efter två år har bytt till ett yrkes- eller högskoleförberedande program.

Av de elever som påbörjade programmet 2016 är det 84 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng tre år senare. Av dessa är det 77 procentenheter som har fullföljt med examen. Av de elever som lämnade programmet 2019 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, var det 90 procent som slutförde programmet med examen. Det var 41 procent av de avgångna eleverna som hade läst utökat program.

Den första elevkullen, som lämnade programmet 2014, hade 2017 befunnit sig i studier eller på arbetsmarknaden i tre års tid. Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befann sig 55 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 25 procent hade etablerat sig på arbetsmarknaden.

Tabell 164. Elever på teknikprogrammet

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal förstahandssökande	9 393	9 426	9 335	9 299	9 788	10 713	11 113	11 883	11 426
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	7,9	8,4	8,7	8,8	9,2	9,7	9,6	9,5	9,2
Antal nybörjarelever i år 1	8 620	8 558	8 391	8 502	8 809	9 708	9 655	10 154	10 037
Andel (%) nybörjare	96,5	95,2	95,4	95,7	95,2	95,6	95,1	94,6	94,9
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	227,3	228	232,3	233,7	238,1	242,7	244,6	247,4	248,9
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	6,7	7,2	7,3	7,4	7,9	7,3	7,4	7,8	7,8
på nationella program	8,2	8,8	9,0	9,2	9,7	10,2	10,1	10,1	9,8
på högskoleförberedande program	13,2	13,7	13,9	14,0	14,5	15,3	15,0	15,2	14,5
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	8 949	9 013	8 802	8 900	9 279	10 203	10 270	10 873	10 624
varav antal elever i år 2	-	8 007	8 114	8 134	8 139	8 540	9 394	9 552	10 136
varav antal elever i år 3	-	-	7 769	8 084	8 027	8 105	8 447	9 330	9 504
Totalt antal elever samtliga år	8 949	17 020	24 685	25 118	25 445	26 848	28 111	29 755	30 264
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	15,9	16,3	16,3	16,1	16,3	16,4	16,7	17,4	18,3
Andel (%) män	84,1	83,7	83,7	83,9	83,7	83,6	83,3	82,6	81,7
Andel (%) svensk bakgrund	85,4	85,4	84,9	83,8	82,8	81,7	80,6	79,2	78,3
Andel (%) utländsk bakgrund	14,6	14,6	15,1	16,2	17,2	18,3	19,4	20,8	21,7
Andel (%) offentlig huvudman	71,4	72,1	73,3	73,5	73,2	72,6	71,8	70,9	70,7
Andel (%) enskild huvudman	28,6	27,9	26,7	26,5	26,8	27,4	28,2	29,1	29,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	36,5	35,1	34,2	33,2	32,6	31,7	30,2	28,7	27,3
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	63,5	64,9	65,8	66,8	67,4	68,3	69,8	71,3	72,7

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 165. Elever med registrerad inriktning i år 3 på teknikprogrammet

	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	7 641	7 999	8 017	8 088	8 434	9 330	9 501
Andel (%) av eleverna i år 3	98,4	98,9	99,9	99,8	99,8	100	100
Design och produkt utveckling antal elever	1 891	2 104	1 908	1 865	1 938	2 082	2 208
Andel (%) av eleverna	24,7	26,3	23,8	23,1	23,0	22,3	23,2
Andel (%) av kvinnorna	41,2	40,2	38,2	37,2	36,3	32,8	32,5
Andel (%) av männen	21,4	23,5	21,1	20,3	20,3	20,3	21,3
Informations- och medieteknik antal elever	3 042	3 163	3 193	3 413	3 293	3 756	3 631
Andel (%) av eleverna	39,8	39,5	39,8	42,2	39,0	40,3	38,2
Andel (%) av kvinnorna	17,1	15,6	17,3	18,7	19,0	18,9	18,2
Andel (%) av männen	44,4	44,3	44,1	46,8	43,1	44,4	42,3
Produktionsteknik antal elever	464	484	523	535	506	635	641
Andel (%) av eleverna	6,1	6,1	6,5	6,6	6,0	6,8	6,7
Andel (%) av kvinnorna	4,6	4,7	6,8	6,8	5,6	7,5	7,2
Andel (%) av männen	6,4	6,3	6,5	6,6	6,1	6,7	6,7
Samhällsbyggande och miljö antal elever	820	822	787	785	978	955	1 086
Andel (%) av eleverna	10,7	10,3	9,8	9,7	11,6	10,2	11,4
Andel (%) av kvinnorna	22,4	24,2	20,1	19,5	22,0	20,1	22,8
Andel (%) av männen	8,4	7,5	7,8	7,8	9,5	8,3	9,1
Teknikvetenskap antal elever	1 424	1 426	1 606	1 490	1 719	1 902	1 935
Andel (%) av eleverna	18,6	17,8	20,0	18,4	20,4	20,4	20,4
Andel (%) av kvinnorna	14,8	15,3	17,6	17,9	17,0	20,7	19,2
Andel (%) av männen	19,4	18,3	20,5	18,5	21,1	20,3	20,6

Tabell 166. Teknikprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	164	166	165	163	162	160	160	161	160
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	266	259	292	283	282	285	303	299
varav offentlig huvudman	-	171	172	199	192	192	194	204	198
varav enskild huvudman	-	95	87	93	91	90	91	99	101

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 167. Andel (%) elever på teknikprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

		Nybörjare 2011	Nybörjare 2012	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjare		8 620	8 558	8 391	8 502	8 809	9 708	9 655	10 154
Efter ett år	Elever kvar på samma program	88,1	88,1	90,7	89,6	90,7	90,9	91,5	92,2
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,8	5,5	4,4	4,9	4,6	4,3	4,1	3,9
	Bytt till yrkesprogram	5,3	5,3	3,8	4,5	3,8	3,7	3,2	2,9
	Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,2	0,2	0,1	..	0,1	0,1	0,1
	Ej registrerad i gymnasieskolan	0,7	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	1,1	0,9
Efter två år	Elever kvar på samma program	85,1	85,4	88,2	87,5	88,5	89,3	89,8	
	Bytt till (annat) högskoleförberedande program	6,7	6,5	5,3	5,5	5,2	4,7	4,7	
	Bytt till yrkesprogram	6,0	6,2	4,8	5,1	4,4	4,2	3,6	
	Bytt till introduktionsprogram	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	
	Ej registrerad i gymnasieskolan	2,0	1,7	1,5	1,7	1,6	1,7	1,8	
Efter tre år	Andel (%) med examen från samma program	66,4	68,1	71,8	72,6	73,4	74,4		

Tabell 168. Genomströmning för nybörjarelever på teknikprogrammet ht 2016, resultat efter tre års studier

	Antal nybörjare ht 2016	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	89 414	82,7	76,6	6,1	80,2	7,8
Högskole- förberedande program totalt	62 667	84,7	78,7	6,0	82,0	7,5
Teknik- programmet	9 708	84,3	77,0	7,3	81,4	9,1
Kvinnor	1 569	86,7	82,2	4,5	83,0	8,0
Män	8 139	83,9	76,0	7,9	81,1	9,3
Svensk bakgrund	8 013	85,7	79,5	6,2	83,1	8,3
Utländsk bakgrund	1 694	77,6	65,0	12,6	73,2	12,9
Offentlig huvudman	7 007	85,5	78,2	7,3	82,7	8,6
Enskild huvudman	2 701	81,3	73,8	7,4	78,0	10,3
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå						
– eftergymnasial	6 569	86,5	80,4	6,1	84,0	8,0
– gymnasial	2 995	79,9	70,1	9,8	76,0	11,2

Tabell 169. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på teknikprogrammet vt 2019

	Antal elever	Därav: Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) med utökat program	Genomsnittlig betygspoäng
Nationella program totalt	84 360	91,0	9,0	29,5	14,4
Högskoleförberedande program totalt	57 761	91,9	8,1	25,4	14,9
Teknikprogrammet	8 591	90,3	9,7	40,6	14,4
Kvinnor	1 429	94,3	5,7	46,7	15,5
Män	7 162	89,5	10,5	39,3	14,1
Svensk bakgrund	7 048	92,4	7,6	38,9	14,6
Utländsk bakgrund	1 542	80,5	19,5	48,2	13,2
Offentlig huvudman	6 208	90,5	9,5	38,2	14,4
Enskild huvudman	2 383	89,7	10,3	46,7	14,4
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	6 002	92,4	7,6	41,5	14,7
– gymnasial	2 446	85,7	14,3	37,7	13,6

Tabell 170. Antal och andel (%) ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller högskolestuderande tre år efter examen (2017).

Ungdomar med examen 2014	Totalt antal			Etablerad ställning 2017 (%)			Högskolestudier 2017 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	74 129	37 864	36 265	38,4	32,6	44,4	37,4	43,3	31,1
Högskoleförberedande program	48 176	26 807	21 369	24,6	23,3	26,2	53,1	55,8	49,7
Teknik (TE)	5 684	1 047	4 637	25,2	21,1	26,2	54,5	64,7	52,3
design och produktutveckling	1 419	420	999	27,1	21,9	29,2	53,5	65,5	48,4
informations- och medieteknik	2 067	161	1 906	26,2	26,1	26,2	48,9	53,4	48,5
produktionsteknik	353	51	302	38,2	29,4	39,7	45,3	60,8	42,7
samhällsbyggande och miljö	641	242	399	23,7	20,7	25,6	56,0	62,8	51,9
teknikvetenskap	1 204	173	1 031	18,4	12,7	19,3	67,4	76,9	65,9

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 18 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2011. Kvinnorna på programmet väljer i störst utsträckning, 32 procent, att läsa inriktningen *design och produktutveckling* medan männen på programmet i störst utsträckning, 42 procent, läser inriktningen *informations- och medieteknik*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 82 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 76 procent av männen.

Kvinnor som slutförde sina studier på programmet med examen 2014 befann sig tre år senare till 65 procent i högskolestudier medan 21 procent var etablerade på arbetsmarknaden. Män som slutförde utbildningen med examen 2014 befann sig tre år senare till 52 procent i högskolestudier medan 26 procent var etablerade på arbetsmarknaden.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 299 skolenheter i 160 skolkommuner. Det är 34 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 29 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har varit stabil sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter sjönk för att sedan stiga igen.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 74 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 78 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 22 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 80 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet jämfört med 65 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 73 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 64 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 80 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent.

Kommentar om teknikprogrammet

Den snabba teknikutvecklingen och digitaliseringen ställer ökade krav på både innehållet i teknikprogrammet och på lärarnas kompetens. I samband med revideringar av styrdokument som följde på den nationella IT-strategin gjordes en genomlysning av teknikprogrammet och kurser med digitalt innehåll. Denna ledde till nya ämnen och kurser, där implementerings- och fortbildningsinsatser pågick fram till och med 2019. Många lärare har efterlyst ytterligare fortbildning, både inom specifika tekniker och för generellt nätverkande och erfarenhetsutbyte kring teknikundervisning.

För att utveckla teknikprogrammet ytterligare menar flera referensskolor att både programmering och naturkunskap bör vara programgemensamma ämnen. Fler och fler skolor lägger nu in programmering i programfördjupningen. Många elever läser matematik 4 och 5 även om de inte ingår i alla inriktningar. Även engelska 7 är en kurs som många elever väljer och förklaringen som eleverna ger är meritpoängen. Många elever presterar mycket väl i engelska och intressant att notera är att prestationerna i svenska inte är lika starka. Särskilt tydligt är detta bland elever på inriktningen *informations- och medieteknik*. En förklaring som lyfts från en av referensskolorna är att dessa elever sedan lång tid tillbaka är så vana att kommunicera i datorvärlden på engelska att det nästan blir deras förstaspråk.

Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år

Det fjärde tekniska året är en riksrekryterande vidareutbildning som bygger på teknikprogrammet. Utbildningen leder till gymnasieingenjörsexamen och till arbete inom valt teknikområde. Sedan 2011 har vidareutbildningen genomförts som en försöksutbildning på ett antal skolor. Utbildningen har då getts i tre olika profiler: *informationsteknik*, *innovation och produktion*, samt *samhällsbyggande*. Sedan läsåret 2015/16 har profilen *innovation och produktion* avskaffats, istället har profilerna *design- och produktutveckling* samt *produktionsteknik* tillkommit.

Hösten 2019 var det 403 elever som påbörjade ett fjärde tekniskt år. Den av profilerna som läses av flest elever är *informationsteknik*. Det är övervägande män på utbildningen och dessa väljer i störst utsträckning, 45 procent, att läsa denna profil. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 32 procent, att läsa profilen *samhällsbyggande*.

Utbildningarna ges av 34 olika huvudmän, varav 26 är offentliga, och finns i 32 olika skolkommuner i landet. Sedan läsåret 2016/17 har både antalet skolkommuner och antalet skolenheter som ger utbildningen minskat. Minskningen har skett bland de offentliga huvudmännen och har påverkat samtliga profiler.

Tabell 171. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter profil

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Totalt	166	273	233	275	471	527	449	378	403
därav profil:									
Innovation och produktion	52	149	112	151					
Informationsteknik	27	66	67	66	190	216	164	169	167
Samhällsbyggande	87	58	54	58	75	84	96	78	80
Design och produktutveckling					116	107	89	59	72
Produktionsteknik					90	120	100	72	84

Tabell 172. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter kön och profil

	2011/12		2012/13		2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	39	127	53	220	35	198	53	222	60	411	75	452	60	389	46	332	56	347
därav profil:																		
Innovation och produktion	14	38	30	119	20	92	33	118										
Informationsteknik	1	26	8	58	3	64	9	57	12	178	20	196	10	154	11	158	12	155
Samhällsbyggande	24	63	15	43	12	42	11	47	18	57	20	64	25	71	20	58	18	62
Design och produktutveckling									26	90	28	79	13	76	13	46	15	57
Produktionsteknik									4	86	7	113	12	88	2	70	11	73

Tabell 173. Antal skolenheter med elever på fjärde tekniskt år

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Totalt	10	18	16	18	48	50	49	37	34
Offentlig huvudman	9	16	14	16	41	44	40	28	26
därav profil:									
Innovation och produktion	5	9	8	10					
Informationsteknik	3	6	6	6	20	19	22	16	13
Samhällsbyggande	1	3	2	2	8	5	6	5	4
Design och produktutveckling					18	14	12	10	9
Produktionsteknik					14	16	14	11	10
Enskild huvudman	1	2	2	2	7	6	9	9	8
därav profil:									
Innovation och produktion	-	1	1	1					
Informationsteknik	-	-	-	-	5	4	4	4	5
Samhällsbyggande	1	1	1	1	1	1	3	3	2
Design och produktutveckling					1	1	2	2	1
Produktionsteknik					1	1	1	1	1

Tabell 174. Antal skolkommuner med elever på fjärde tekniskt år

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Totalt	10	18	16	18	42	48	42	33	32
därav profil:									
Innovation och produktion	5	10	9	11					
Informationsteknik	3	6	6	6	22	23	25	20	18
Samhällsbyggande	2	4	3	3	9	6	9	8	6
Design och produktutveckling					19	15	14	12	10
Produktionsteknik					15	17	15	12	11

Tabell 175. Fjärde tekniskt år. Andel elever med examen redovisade efter profil

	Läsåret 2013/14	Läsåret 2014/15	Läsåret 2015/16	Läsåret 2016/17	Läsåret 2017/18	Läsåret 2018/19
Antal inskrivna elever	233	275	471	527	449	378
Andel som uppnår examen	85,0	85,8	86,0	85,2	84,9	87,8
andel av kvinnorna	94,3	96,2	92,3	82,7	78,3	82,6
andel av männen	83,3	83,3	85,1	85,6	85,9	88,6
Andel med examen från...						
Innovation och produktion	85,7	86,1				
Informationsteknik	76,1	75,8	77,0	79,2	83,5	87,6
Samhällsbyggande	94,4	96,6	91,0	89,3	86,5	87,2
Design och produktutveckling			90,7	86,9	77,5	81,4
Produktionsteknik			92,0	91,7	92,0	94,4

Det är 88 procent av eleverna som erhåller en examen från utbildningen efter ett år. Andelen kvinnor som erhåller examen har minskat kraftigt från 96 procent läsåret 2014/15 till 78 procent läsåret 2017/18 men ökat igen till 83 procent det senaste läsåret. Andelen män som erhåller examen har däremot kontinuerligt ökat. Den profil som har den högsta genomströmningen är produktionsteknik, 94 procent. Profilen design och produktutveckling har den lägsta genomströmningen, 81 procent.

Kommentar om vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år.

År 2014 togs beslutet att permanenta vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år. Försöksverksamheten hade pågått i fyra år, på tjugo skolor, och omfattat ungefär 150 elever per år. Den politiska visionen var att vidareutbildningen skulle växa till 1 200 elever per år under en 5-årsperiod. Skolverket konstaterar att målet inte är uppnått. Elevantalet 2019 var omkring 500 – ett antal som har varit relativt stabilt. Antalet skolhuvudmän ökade däremot efter det att utbildningen permanentades, men har därefter minskat. Varje år beviljar Skolverket statsbidrag för fler skolor än de som startar vidareutbildningen. Ungefär en tredjedel av skolorna gör ett uppehåll på grund av för litet elevunderlag eller för att huvudmännen av olika skäl beslutar att inte erbjuda det fjärde tekniska året.

Elevantalet och hur det kan ökas diskuteras både bland referensskolorna och på de nationella programrådsmötena. Samtliga uttrycker ett brådskande behov av åtgärder. Det nationella programrådet har identifierat tre förslag på stödinsatser. Ett av förslagen är att slopa 22-årsgränsen vilket skulle öppna vidareutbildningen för alla som genomgått teknikprogrammet samt för nyanlända elever som studerat motsvarande gymnasieutbildning i sina hemländer. Ett annat förslag är att ge elever som är under 20 år möjlighet att finansiera studierna med studielån och därmed kunna välja skola oavsett geografiskt läge. Idag har elever som går direkt från gymnasieskolan till vidareutbildningen svårt att finansiera studier på annan ort eftersom enbart studiebidrag utgår. I samband med permanentandet av vidareutbildningen infördes behörighetskravet att eleven, för att kunna antas till den valda profilen till det fjärde året, ska ha studerat motsvarande inriktning under de första tre åren. De elever som vill byta till annan profil, eller elever som läst inriktningen teknikvetenskap, behöver därför komplettera med ytterligare två kurser för att bli behöriga till vidareutbildningen. För att öka elevernas möjligheter att läsa in de behörighetsgivande kurserna föreslås därför att skolor som erbjuder vidareutbildningen ges möjlighet att erbjuda preparandutbildningar med finansiellt stöd av statsbidraget. Skolverket ställer sig bakom förslagen och har lyfts dessa i en hemställan till regeringen.

De elever som tar en gymnasieingenjörsexamen etablerar sig väl på arbetsmarknaden. Skolverkets statistik visar att 62 procent är etablerade efter fem år och drygt hälften av dessa återfinns inom byggindustrin och tillverkningsindustrin. Därtill läser 20 procent vidare på högskola fem år efter examen. Kvinnor väljer fortsatta studier i högre grad än män.

Redovisning per program – Introduktionsprogram

Introduktionsprogrammen saknar nationell programstruktur. Det är huvudmannen som i sin plan för utbildning på introduktionsprogrammen ska beskriva programmets syfte, huvudsakliga innehåll och längd.²⁷ Under 2019 trädde ändringar i skollagen och gymnasieförordningen i kraft som påverkar huvudmännens planering och programmets utformning. De flesta av dessa ändringar har mottagits positivt medan den programändring som rör utformning av programinriktat val har väckt frågor.

Skolverket har också under 2019 inrättat ett råd för introduktionsprogrammen. Rådet är inrättat på eget initiativ av myndigheten och mot bakgrund av det förslag om att inrätta ett utvecklingsråd för introduktionsprogrammen som fanns med i gymnasieutredningen.²⁸ Rådet har som syfte att vara rådgivande till myndigheten i uppdrag som på olika sätt rör introduktionsprogrammen. Ett första möte har hållits under hösten 2019.

Skolverket har följt elever som började introduktionsprogrammen²⁹ 2012, exklusive språkinträdning, för att undersöka deras sysselsättning fem år senare.³⁰ Studien har undersökt sysselsättningen fem år efter gymnasiestarten hos samtliga de 9 540 elever. En majoritet, 74 procent, är sysselsatta efter sina gymnasiestudier – antingen i förvärvsarbete eller i fortsatta studier. Men andelen sysselsatta varierar för de olika introduktionsprogrammen. Högst sysselsättning har elever som började på programinriktat individuellt val, 84 procent. Lägst har elever som började på individuellt alternativ, 65 procent. De flesta av eleverna som arbetar efter avslutat introduktionsprogram är sysselsatta inom vård och omsorg, oavsett vilket introduktionsprogram eleven började på.

---

²⁷ Skollagen kap. 17 § 7

²⁸ SOU 2016:77, s.765.

²⁹ programinriktat individuellt val, preparandutbildning, yrkesintroduktion samt individuellt alternativ

³⁰ Rapport Skolverket 2019:484

Individuellt alternativ

Individuellt alternativ syftar till att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller arbetsmarknaden. Elever som läser individuellt alternativ ska erbjudas att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnen om eleven har förutsättningar för det.³¹ Med anledning av att preparandutbildningen upphör har Skolverket bedömt att målgruppen för detta program kommer att förändras så att elever som inte längre ska läsa på språkintrouktion och önskar bli behöriga till högskoleförberedande program har övergått och kommer att övergå till individuellt alternativ. Rapporter visar att elever som läser vid individuellt alternativ är den grupp på introduktionsprogrammen som står längst ifrån behörighet och längst ifrån arbetsmarknaden.³²

Eleverna på programmet

Programmet har ökat i storlek sedan 2011. Hösten 2019 var det 5 929 nybörjarelever på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 12 014 elever som läser på programmet. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

Av de elever som påbörjade programmet 2014 är det 19 procent som har slutfört en ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng fem år senare. Av dessa är det 14 procentenheter som har fullföljt med examen.

---

³¹ Gymnasieförordningen kap 6 § 6

³² Skolverket rapport 2019:484

Tabell 176. Elever på individuellt alternativ

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal nybörjarelever i år 1	3 160	3 404	3 452	3 446	3 538	3 789	4 416	4 717	5 929
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	71,3	73,9	78,3	79,2	80,1	77,2	76,9	74,8	79,1
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	4,2	4,7	4,6	4,4	4,3	4,1	4,8	5,0	6,1
på introduktionsprogram	23,5	25,7	24,1	22,1	19,0	14,3	17,8	21,8	30,6
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	5 524	5 847	5 507	5 331	5 335	5 811	6 626	6 951	8 287
varav antal elever i år 2	-	1 775	1 707	1 852	1 759	1 939	2 178	2 301	2 406
varav antal elever i år 3	-	-	1 213	1 136	1 191	1 168	1 272	1 262	1 321
Totalt antal elever samtliga år	5 524	7 622	8 427	8 319	8 285	8 918	10 076	10 514	12 014
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	41,8	41,4	40,6	40,0	40,0	40,5	39,6	40,3	42,1
Andel (%) män	58,2	58,6	59,4	60,0	60,0	59,5	60,4	59,7	57,9
Andel (%) svensk bakgrund	69,3	67,6	67,1	64,1	63,6	61,1	59,1	58,4	55,0
Andel (%) utländsk bakgrund	30,7	32,4	32,9	35,9	36,4	38,9	40,9	41,6	45,0
Andel (%) offentlig huvudman	95,8	97,1	96,7	95,4	95,2	95,4	94,9	94,0	93,7
Andel (%) enskild huvudman	4,2	2,9	3,3	4,6	4,8	4,6	5,1	6,0	6,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	74,7	74,3	72,0	72,0	71,3	70,3	69,4	69,3	68,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	25,3	25,7	28,0	28,0	28,7	29,7	30,6	30,7	31,8
<i>Uppgift saknas (antal)</i>	406	631	756	835	639	1214	1813	1695	1 537

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 177. Individuellt alternativs spridning i landet, år 1

	Läsår 11/12	Läsår 12/13	Läsår 13/14	Läsår 14/15	Läsår 15/16	Läsår 16/17	Läsår 17/18	Läsår 18/19	Läsår 19/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	225	233	224	217	228	224	222	221	229
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	308	313	315	337	332	340	334	379
varav offentlig huvudman	-	292	295	294	316	307	312	304	345
varav enskild huvudman	-	16	18	21	21	25	28	30	34

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 178. Genomströmning för nybörjarelever på individuellt alternativ ht 2014, resultat efter fem års studier

	Antal nybörjare ht 2014	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	99 979	79,9	72,5	7,4	0,6
Introduktionsprogram totalt	13 501	27,3	20,1	7,1	3,7
Individuellt alternativ	3 446	19,2	14,2	5,0	2,8
Kvinnor	1 395	18,5	13,5	4,9	3,1
Män	2 051	19,7	14,7	5,0	2,6
Svensk bakgrund	2 307	17,0	12,7	4,3	2,4
Utländsk bakgrund	1 135	23,7	17,4	6,3	3,7
Offentlig huvudman	3 248	19,3	14,5	4,8	..
Enskild huvudman	198	18,2	10,6	7,6	..
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	780	22,3	17,3	5,0	3,1
– gymnasial	2 428	17,7	12,7	5,0	2,6

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 42 procent kvinnor. Andelen har varit relativt stabil sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 14 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 15 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 379 skolenheter i 229 skolkommuner. Det är 9 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 6 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har fördubblats sedan 2012 och andelen fristående skolenheter likaså.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 18 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen eller ett studiebevis om minst 2 500 poäng och 19 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 45 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är en större andel av eleverna med utländsk bakgrund, 17 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever med svensk bakgrund, 13 procent.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 32 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 25 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 17 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 13 procent.

Programinriktat val

Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Programinriktat val infördes den 1 juli 2019 och ersatte programinriktat individuellt val och preparandutbildningen. Till skillnad från tidigare, då programinriktat individuellt val var inriktad mot ett visst yrkesprogram, så kan utbildningen nu vara inriktad mot antingen ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet.³³ Förändringen har väckt reaktioner och myndigheten får framförallt frågor kopplat till hur dessa elever ska kunna beredas plats på utbildning som behöriga elever står i kö för att få tillgång till. Förändringen har också mötts av frågor kopplade till hur eleverna ska kunna klara av utbildningen på ett högskoleförberedande program under tre år när de saknar flera ämnen från grundskolan som de också behöver läsa in. Då inriktningen är ny har Skolverket arbetat med att uppdatera det stödmaterial som finns för huvudmannens plan för utbildning.

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 2 830 nybörjarelever som påbörjade studier på programmet i dess nya form vilket motsvarar en större andel av elevkullen än vad som tidigare studerade på programinriktat individuellt val. Totalt är det under innevarande läsår 8 509 elever som läser på programmet.

Av de elever som påbörjade programinriktat individuellt val 2014 är det 49 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng fem år senare. Av dessa är det 35 procentenheter som har fullföljt med examen.

---

³³ Skollagen kap 17 § 16

Tabell 179. Elever på programinriktat val 2019/20, programinriktat individuellt val 2011/12-2018/19

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal nybörjarelever i år 1	2 079	2 242	1 929	2 144	2 452	2 153	2 544	2 546	2 830
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	116,1	118,8	120,7	122,1	127,6	127,8	131,2	131,8	132,1
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,4	2,7	2,5	2,7	3,0	2,4	2,7	3,0	3,6
på introduktionsprogram	13,3	14,8	13,5	13,7	13,1	8,3	10,2	12,9	18,0
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 141	3 353	3 071	3 304	3 680	3 368	3 822	4 125	4 859
varav antal elever i år 2	-	1 735	1 744	1 730	1 820	1 882	1 814	1 898	2 444
varav antal elever i år 3	-	-	1 022	1 209	1 080	1 107	1 117	1 147	1 206
Totalt antal elever samtliga år	3 141	5 088	5 837	6 243	6 580	6 357	6 753	7 170	8 509
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	50,0	50,1	49,7	47,6	46,9	47,3	45,7	42,6	43,6
Andel (%) män	50,0	49,9	50,3	52,4	53,1	52,7	54,3	57,4	56,4
Andel (%) svensk bakgrund	66,2	63,8	59,4	58,3	57,4	54,5	54,4	48,5	45,1
Andel (%) utländsk bakgrund	33,8	36,2	40,6	41,7	42,6	45,5	45,6	51,5	54,9
Andel (%) offentlig huvudman	77,7	76,9	77,4	73,5	71,8	69,2	69,5	64,3	65,2
Andel (%) enskild huvudman	22,3	23,1	22,6	26,5	28,2	30,8	30,5	35,7	34,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	79,2	78,7	78,1	78,5	79,0	78,6	77,1	76,0	74,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	20,8	21,3	21,9	21,5	21,0	21,4	22,9	24,0	25,8
Uppgift saknas (antal)	140	257	355	451	462	512	736	1306	1 521

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 180. Programmets spridning i landet, år 1, programinriktat individuellt val 2011/12-2018/19, programinriktat val 2019/20

	Läsår 11/12	Läsår 12/13	Läsår 13/14	Läsår 14/15	Läsår 15/16	Läsår 16/17	Läsår 17/18	Läsår 18/19	Läsår 19/20
Antal skol- kommuner med programmet i år 1	169	168	171	179	183	181	176	170	181
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	380	443	467	506	490	477	493	554
varav offentlig huvudman	-	267	341	358	388	365	354	360	413
varav enskild huvudman	-	113	102	109	118	125	123	133	141

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 181. Genomströmning för nybörjarelever på programinriktat individuellt val ht 2014, resultat efter fem års studier

	Antal nybörjare ht 2014	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	99 979	79,9	72,5	7,4	0,6
Introduktionsprogram totalt	13 501	27,3	20,1	7,1	3,7
Programinriktat individuellt val	2 144	49,4	35,4	14,1	..
Kvinnor	1 026	46,3	33,7	12,6	..
Män	1 118	52,3	36,9	15,5	..
Svensk bakgrund	1 486	51,5	37,8	13,7	..
Utländsk bakgrund	658	44,7	29,8	14,9	..
Offentlig huvudman	1 585	49,3	34,0	15,3	..
Enskild huvudman	559	49,9	39,2	10,7	..
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	450	54,0	40,2	13,8	..
– gymnasial	1 624	48,3	33,9	14,4	..

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 44 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2011.

Av de elever som påbörjade studier på programinriktat individuellt val 2014 var det 34 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 37 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 554 skolenheter i 181 skolkommuner. Det är 25 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 35 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 medan andelen fristående skolenheter initialt minskade men har ökat sedan 2013

Av de elever som påbörjade studier på programinriktat individuellt val 2014 var det 39 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 34 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 55 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 38 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 30 procent.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 26 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 21 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 40 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programinriktat individuellt val än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 34 procent.

Språkintröduktion

Språkintröduktion syftar till att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.³⁴ Nyanlända elever som börjar på språkintröduktion ska få sina kunskaper bedömda och resultatet av bedömningen ska ligga till grund för den individuella studieplanen.³⁵ Det innebär att elevens bakgrund, skolerfarenheter, språk- och ämneskunskaper och eventuella yrkeserfarenheter ska kartläggas. Skolverket har under 2019 påbörjat ett arbete med att ta fram stöd³⁶ som kommer att komplettera det stöd för kartläggning för nyanlända elever inom grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan som myndigheten tidigare tagit fram.³⁷

Eleverna på programmet

Hösten 2019 var det 14 831 elever registrerade på programmet. Av dessa är majoriteten registrerade i år 1. Programmet ökade kraftigt i antalet elever läsåret 2016/17 då det var 35 863 elever registrerade på programmet och har sedan dess minskat.

Av de elever som påbörjade programmet 2014 är det 20 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng fem år senare. Av dessa är det 16 procentenheter som har fullföljt med examen.

---

³⁴ Skollagen kap 17 § 3

³⁵ Skollagen kap 17 § 14a

³⁶ Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Statens skolverk. Uppdraget ska kompletteras med stöd gällande yrkeskunskaper och slutredovisas 2021.

³⁷ <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/bedomning-i-grundskolan/bedomning-av-nyanlanda-elevers-kunskaper-i-grundskolan/kartlaggningsmaterial-for-nyanlanda-elever-i-grundskolan#h-Kartlaggningsmaterialtresteg>

Tabell 182. Elever på språkintrödnktion

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	48,2	52,4	58,5	52,2	56,2	56,8	57,3	61,6	63,4
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	5,7	6,1	7,6	8,4	10,9	18,4	14,5	9,8	6,6
på introduktionsprogram	32,2	33,8	39,9	42,1	48,1	63,4	54,3	42,9	33,2
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	7 586	7 676	9 117	10 139	13 494	25 738	20 248	13 689	8 989
varav antal elever i år 2	-	2 195	2 279	2 899	3 964	8 403	7 712	5 005	3 339
varav antal elever i år 3	-	-	697	928	1 236	1 722	4 225	4 187	2 503
Totalt antal elever samtliga år	7 586	9 871	12 093	13 966	18 694	35 863	32 185	22 881	14 831
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	39,3	36,1	37,2	36,1	32,7	21,4	23,1	27,9	38,6
Andel (%) män	60,7	63,9	62,8	63,9	67,3	78,6	76,9	72,1	61,4
Andel (%) svensk bakgrund	-	-	-	0,3	0,2	0,4	0,1	0,2	0,5
Andel (%) utländsk bakgrund	-	-	-	99,7	99,8	99,6	99,9	99,8	99,5
Uppgift saknas bakgrund (antal)				3 405	6 183	21 871	14 751	7 196	1 929
Andel (%) offentlig huvudman	99,1	98,6	98,7	98,1	98,2	95,8	93,7	92,9	94,0
Andel (%) enskild huvudman	0,9	1,4	1,3	1,9	1,8	4,2	6,3	7,1	6,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,8	72,7	77,3	78,4	76,6	75,2	73,7	75,1	76,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	30,2	27,3	22,7	21,6	23,4	24,8	26,3	24,9	23,3
Uppgift saknas föräldrars utbildning (antal)	4 489	6 294	7 597	8 689	5 951	29 143	24 908	15 770	7 884

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 183. Språkin introduktionsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 11/12	Läsår 12/13	Läsår 13/14	Läsår 14/15	Läsår 15/16	Läsår 16/17	Läsår 17/18	Läsår 18/19	Läsår 19/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	197	219	224	227	229	246	241	239	228
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	280	274	304	309	411	412	391	341
varav offentlig huvudman	-	271	265	291	297	357	355	340	307
varav enskild huvudman	-	9	9	13	12	54	57	51	34

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 184. Genomströmning för nybörjarelever på språkin introduktion ht 2014, resultat efter fem års studier

	Antal nybörjare ht 2014	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	99 979	79,9	72,5	7,4	0,6
Introduktionsprogram totalt	13 501	27,3	20,1	7,1	3,7
Språkin introduktion	4 528	19,8	16,0	3,8	7,8
Kvinnor	1 859	20,2	16,8	3,3	8,1
Män	2 669	19,6	15,5	4,1	7,6
Svensk bakgrund	21	..	..	..	..
Utländsk bakgrund	4 479	..	..	..	..
Offentlig huvudman	4 481	19,5	..	..	..
Enskild huvudman	47	44,7	..	..	..
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	467	29,8	25,3	4,5	7,7
– gymnasial	1 471	20,9	16,5	4,4	9,4

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 39 procent kvinnor. Andelen minskade mellan 2011 och 2016 för att sedan öka igen.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 17 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 16 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 341 skolenheter i 228 skolkommuner. Det är 10 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 6 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har minskat sedan föregående läsår medan andelen fristående skolenheter har ökat. Däremot har antalet skolenheter med både offentlig och enskild huvudman minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 45 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng och 20 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Nästan samtliga av eleverna på programmet har utländsk bakgrund. Det är därför inte relevant att jämföra skillnader mellan elever med svensk och utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 23 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen minskade mellan 2011 och 2014 för att sedan variera mellan 22 och 26 procentenheter. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 25 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 17 procent.

Yrkesintroduktion

Yrkesintroduktion syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Många huvudmän samarbetar med de nationella yrkesprogrammen, med vuxenutbildningen och med det lokala arbetslivet för att kunna erbjuda en yrkesutbildning för elever inom introduktionsprogrammen. En del erbjuder de nationella yrkespaketen, andra utformar egna lokala varianter.

Eleverna på programmet

Programmet har kontinuerligt ökat i elevantal sedan 2011. Hösten 2019 var det 2 616 nybörjarelever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 073 elever som läser på programmet.

Av de elever som påbörjade programmet 2014 är det 23 procent som har slutfört ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng fem år senare. Av dessa är det 16 procentenheter som har fullföljt med examen.

Tabell 185. Elever på yrkesintroduktion

	Läsår 2011/12	Läsår 2012/13	Läsår 2013/14	Läsår 2014/15	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20
Sökande och nybörjare									
Antal nybörjarelever i år 1	1 853	1 955	1 741	1 899	1 991	2 042	2 328	2 235	2 616
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	71,1	75,3	77,7	79,3	82,2	80,6	86,5	84,3	83,0
Andel (%) elever i år 1...									
av hela elevkullen	2,6	2,7	2,6	2,7	2,8	2,7	3,1	3,4	3,5
på introduktionsprogram	14,5	14,9	13,8	13,8	12,6	9,4	11,7	15,0	17,6
Antal elever på programmet...									
varav antal elever i år 1	3 405	3 384	3 146	3 326	3 530	3 825	4 363	4 795	4 755
varav antal elever i år 2	-	1 569	1 456	1 517	1 699	1 676	1 777	2 383	2 591
varav antal elever i år 3		-	995	1 157	1 273	1 124	1 229	1 284	1 727
Totalt antal elever samtliga år	3 405	4 953	5 597	6 000	6 502	6 625	7 369	8 462	9 073
Fördelningar									
Andel (%) kvinnor	34,2	34,1	35,4	35,5	34,7	33,9	30,9	27,8	29,5
Andel (%) män	65,8	65,9	64,6	64,5	65,3	66,1	69,1	72,2	70,5
Andel (%) svensk bakgrund	57,9	56,2	53,4	49,6	46,9	43,3	39,6	36,5	33,5
Andel (%) utländsk bakgrund	42,1	43,8	46,6	50,4	53,1	56,7	60,4	63,5	66,5
Andel (%) offentlig huvudman	88,0	81,0	80,5	75,3	71,3	68,3	68,6	70,1	70,6
Andel (%) enskild huvudman	12,0	19,0	19,5	24,7	28,7	31,7	31,4	29,9	29,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	81,8	80,3	79,6	80,3	79,7	79,6	78,6	77,9	77,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	18,2	19,7	20,4	19,7	20,3	20,4	21,4	22,1	22,8
Uppgift saknas (antal)	242	411	565	700	822	1058	1711	2952	2 968

Nybörjarelever samt genomsnittligt meritvärde har korrigerats bakåt i tiden i enlighet med definitionerna i Bilaga 1.

Tabell 186. Yrkesintroduktionsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 11/12	Läsår 12/13	Läsår 13/14	Läsår 14/15	Läsår 15/16	Läsår 16/17	Läsår 17/18	Läsår 18/19	Läsår 19/20
Antal skolkommuner med programmet i år 1	164	169	164	166	170	172	177	174	176
Antal skolenheter med programmet i år 1	-	306	325	341	349	344	368	370	397
varav offentlig huvudman	-	239	248	255	260	251	280	272	285
varav enskild huvudman	-	67	77	86	89	93	88	98	112

Skolkommun avser den lägeskommun där skolenheten är förlagd.

Tabell 187. Genomströmning för nybörjarelever på yrkesintroduktion ht 2014, resultat efter fem års studier

	Antal nybörjare ht 2014	Total andel (%) avgångselever	Därav Andel (%) med examen	Andel (%) med studiebevis	Andel (%) kvar i gymnasie- skolan hösten 2019
Nationella program totalt	99 979	79,9	72,5	7,4	0,6
Introduktionsprogram totalt	13 501	27,3	20,1	7,1	3,7
Yrkesintroduktion	1 899	22,5	16,1	6,4	1,1
Kvinnor	640	20,8	14,7	6,1	0,9
Män	1 259	23,4	16,8	6,6	1,1
Svensk bakgrund	1 105	22,4	15,6	6,9	..
Utländsk bakgrund	791	22,8	16,9	5,8	..
Offentlig huvudman	1 458	20,3	14,2	6,1	..
Enskild huvudman	441	29,9	22,4	7,5	..
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå					
– eftergymnasial	364	26,9	21,2	5,8	..
– gymnasial	1 448	21,3	14,7	6,6	..

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 30 procent kvinnor. Andelen har legat stabilt mellan 2011 och 2016 för att sedan minska.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 15 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 17 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns på 397 skolenheter i 176 skolkommuner. Det är 28 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 29 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2011 i likhet med andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2014 var det 22 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 14 procent av eleverna hos offentlig huvudman.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 67 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2011. Det är 16 procent av eleverna med svensk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet och 17 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 23 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2011 då den var 18 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 21 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 15 procent.

Bilaga

Förklaringar och definitioner

I de uppgifter som gäller ”Gymnasieskolan totalt” ingår samtliga programtyper. Kategorin yrkesprogram inkluderar, utöver de nationella yrkesprogrammen, även elever som läser riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.³⁸ Kategorin högskoleförberedande program inkluderar, utöver de nationella högskoleförberedande programmen, även elever som läser International Baccalaureate.³⁹ Varken riksrekryterande utbildningar med egna examensmål eller International Baccalaureate redovisas separat. Elever som läser särskild variant, spetsutbildning eller lärlingsutbildning särredovisas inte utan ingår i uppgiften för respektive program/inriktning.

Källor

I den programvisa redovisningen sammanfattas dels Skolverkets uppföljningsstatistik om elever på respektive program enligt Gy 2011, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per 15 oktober respektive år, dels Skolverkets statistik om betyg och studieresultat i gymnasieskolan läsåret samt uppgifter om etablering på arbetsmarknaden det kalenderår som följer på avgångsåret för respektive elevkull.⁴⁰

Skolverkets referensskolor är skolor (skolenheter) som Skolverket samarbetar med för att få synpunkter på styrdokument och stödmaterial, idéer till fortsatt stöd och kunskap om hur programmen utvecklas i enlighet med examensmålen, programstrukturer, ämnesplaner och yrkesutgångar. Skolverket har även referensskolor för introduktionsprogrammen. Urvalet är av praktiska orsaker begränsat varför det inte är att betrakta som ett representativt urval.

Skolverkets nationella programråd finns för varje yrkesprogram. Diskussionerna som förs med programråden kan exempelvis handla om arbetsmarknadens behov eller innehållet i utbildningen. Ledamöterna har en tydlig anknytning till nationella arbetsgivar-, arbetstagar- och branschorganisationer med relevans för programmets yrkesområde. Även myndigheter som till exempel Arbetsförmedlingen, Elsäkerhetsverket och Socialstyrelsen finns representerade i programråden. För de sex högskoleförberedande programmen finns inga nationella programråd. Skolverket har dock ett egeninitierat råd för de högskoleförberedande programmen. Ledamöterna är representanter för lärosäten inom olika ämnesområden och representanter för Universitets- och högskolerådet (UHR), Universitetskanslers-

³⁸ Här ingår flygteknikutbildning, marinteknikutbildning, samiska näringar, sjöfartsutbildning, tåg-teknikutbildning och yrkesdansutbildning.

³⁹ IB ingår inte i den svenska läroplanen Gy 2011.

⁴⁰ Skolverkets statistik om förstahandssökande till gymnasieskolan samlas in från antagningskanslier och från de skolor som sköter sin egen antagning. Skolverkets statistik om gymnasieskolans elever hämtas från elevuppgifter som rapporteras in till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat bygger på betygsuppgifter som huvudsakligen rapporteras in till Universitets- och högskolerådet (UHR) samt till viss del direkt till Statistiska centralbyrån (SCB).

ämbetet (UKÄ) och Sveriges Elevkårer. Här diskuteras exempelvis frågor som rör högskoleförberedelse och gymnasiearbete. Det finns även ett nationellt råd för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år samt Rådet för dansarutbildningen dock inga programråd för introduktionsprogrammen.

Elever på programmet

Förstahandssökande avser de elever som sökt ett aktuellt program i första hand. Uppgiften redovisas enbart för de nationella programmen. Andelen förstahandssökande räknas ut som kvoten mellan antalet förstahandssökande till det aktuella programmet och det totala antalet förstahandssökande till nationella program. Uppgifter om förstahandssökande samlas in i samband med den slutliga antagningen den 1 juli respektive år.

Nybjörjarelever i år 1 åsyftar dem som är registrerade i gymnasieskolans år 1 den 15 oktober eller närliggande vardag respektive år och som inte varit registrerade i gymnasieskolan de föregående sex läsåren, samt är högst 20 år det år de påbörjar sin gymnasieutbildning. Elever med tillfälliga personnummer, dvs. de som saknar personnummer t.ex. för att de är nyanlända eller har skyddad identitet, ingår inte i redovisningen av uppgifter om nybjörjarelever. Beräkningen av andelen nybjörjarelever utgår från uppgifter om elever i år 1 som har personnummer.

Elever i år 1 avser samtliga elever som är registrerade i år 1, dvs. både nybjörjarelever och elever som tidigare varit registrerade i gymnasieskolan, och oavsett om eleverna har personnummer eller inte.

Genomsnittligt meritvärde avser elevers slutbetyg från grundskolans år 9. I beräkningen av genomsnittligt meritvärde per program i gymnasieskolan ingår de elever i år 1 som det finns uppgifter för och som har ett meritvärde som är större än 0 – dvs. de elever som har minst ett godkänt betyg. Meritvärdet beräknas som summan av elevens 16 bästa betyg. Under den beskrivna tidsperioden har betygsskalan i grundskolan förändrats. Detta medför ett tidsseriebrott mellan läsåren 2012/13 och 2013/14 i redovisningen, då majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2012/13 fått grundskolebetyg enligt tidigare betygsskala (G/VG/MVG) och majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2013/14 enligt den nya betygsskalan (F–A). Fr.o.m. läsåret 2013/14 ska elever som har godkänt betyg i moderna språk som språkval få söka till gymnasieskolan med ett meritvärde om 17 ämnen. I denna redovisning har vi inte inkluderat uppgifter om meritvärden om 17 ämnen bland elever i gymnasieskolans år 1. Anledningen till detta är att insamlingarna inte alltid har hållit tillräcklig kvalitet.

Antalet lärlingar har från och med läsåret 2018/19 beräknats på elevuppgifter från CSN om antalet rapporterade lärlingar. Tidigare har antalet lärlingar på yrkesprogrammen utgått ifrån information om rekviderade statsbidrag från Skolverket respektive hösttermin.

Svensk bakgrund anses de elever ha som är födda i Sverige och som har minst en förälder född i Sverige.

Utländsk bakgrund har elever som är födda utomlands eller elever som är födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Elever med okänd bakgrund exkluderas från redovisningen.

Föräldrarnas högsta utbildningsnivå redovisar den av elevens biologiska föräldrar som har högst utbildningsnivå. Till kategorin högst gymnasial räknas elever vars föräldrar har utbildning motsvarande grundskola eller gymnasieskola. Till kategorin eftergymnasial räknas elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning om motsvarande minst 30 högskolepoäng. I redovisningen ingår enbart de elever som har uppgift om minst en förälders utbildningsnivå.

Skolenheter och huvudmän

I och med att skollagen 2010:800 började tillämpas ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet.

Skolkommun avser skolenhetens lägeskommun.

Skolenhet är en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet. Skolverket anpassade sin statistik till skolenhetsbegreppet läsåret 2012/13, vilket innebär att uppgifter om skolenheter saknas för det första läsåret med den reformerade gymnasieskolan, 2011/12. Förändringen av antalet skolenheter som har elever på respektive program påverkas bland annat av att skolenheter kan ombildas, slås samman eller delas upp.

Offentlig huvudman avser här kommuner, landsting och kommunalförbund som huvudman för en offentlig skolenhet.

Enskild huvudman avser huvudman för en fristående skolenhet.

Elevernas fördelning på programmets inriktningar

Elever per programinriktning i år 3 redovisar de elever som är registrerade på en nationellt fastställd inriktning i relation till samtliga elever i år 3. Att det saknas registrerade uppgifter för vissa elever kan bero på ofullständig rapportering eller att eleven inte påbörjat en inriktning vid mättillfället den 15 oktober respektive år. Särskild variant eller spetsutbildning är inte nationellt fastställda programinriktningar.

Elever som stannat kvar eller bytt program

Samtliga uppgifter utgår här från gruppen nybörjarelever i år 1 respektive läsåret (se definition ovan).

Samma program avser elever som är registrerade på samma program som nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Bytt program avser elever som är registrerade på ett annat program än nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Ej registrerad i gymnasieskolan avser elever som varit nybörjare ett visst läsår men som inte är registrerade i gymnasieskolan ett respektive två studieår därpå.

Genomströmning och studieresultat

Uppgifterna om **genomströmning** utgår från det program en elev var registrerad på som nybörjare i gymnasieskolan (se definition ovan), oavsett vilket program man avslutade utbildningen på. Uppgifterna om studieresultat avser det program en elev avslutat sin gymnasieutbildning på, oavsett vilket program man påbörjat som nybörjare eller antal studieår.

Avgångselever är de elever som tagit gymnasieexamen eller erhållit ett studiebevis som innefattar betygsatta kurser som tillsammans omfattar minst 2 500 poäng. Elever som slutfört utbildning på ett introduktionsprogram och fått gymnasieintyg räknas inte som avgångselever.

Yrkesexamen innebär att en elev på ett yrkesprogram ska ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända. Eleven ska ha godkänt i svenska 1, eller svenska som andraspråk 1, engelska 5 och matematik 1. Eleven ska också ha godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Högskoleförberedande examen innebär att en elev på ett högskoleförberedande program ska ha läst 2 500 poäng, varav 2 250 ska vara godkända. De godkända poängen ska innefatta en eller flera kurser i svenska eller svenska som andraspråk om sammanlagt 300 gymnasiepoäng, engelska om sammanlagt 200 gymnasiepoäng samt matematik om sammanlagt 100 gymnasiepoäng. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Slutförd **International Baccalaureate (IB)** likställs med examen i tabellen ”Genomströmning för nybörjarelever HT 2011”. I tabellen ”Studieresultat för elever som avslutat gymnasieskolan” ingår elever som avslutat ett IB-program i antalskolumnen. De är dock exkluderade från samtliga beräknade mått.

Studiebevis ska utfärdas istället för ett examensbevis för den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen.

Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program avser de elever som slutfört samma program som de påbörjade som nybörjare.

Andel (%) kvar i gymnasieskolan hösten 2019 avser andelen av nybörjarna ht 2016 som våren 2019 inte ingick i kullen avgångselever och fortfarande var registrerade i gymnasieskolan hösten 2019. Syftet med måttet är att indikera hur stor del av kullen som av något skäl behövt mer än tre studieår för att avsluta gymnasieskolan. Tekniskt fjärde år räknas inte som ”kvar i gymnasieskolan” eftersom samtliga elever som läser tekniskt fjärde år redan avslutat en treårig gymnasieutbildning.

Andel (%) med utökat program avser andelen elever som blivit betygsatta i en eller flera kurser som ligger utanför elevens fullständiga program.

Genomsnittlig betygspoäng (GBP) gäller elever som blivit betygsatta i kurser om minst 2 500 poäng och fått gymnasieexamen eller studiebevis. GBP beräknas genom att poäng tilldelas för vart och ett av en elevs kursbetyg. Betyget E i en kurs ges värdet 10, betyget D 12,5 poäng, betyget C 15 poäng, betyget B 17,5 poäng, betyget A 20 poäng och F ger 0 poäng. Betygspoängen per kurs multipliceras sedan med kursernas omfattning i gymnasiepoäng. Summan av de viktade betygspoängen divideras sedan med 2 400, vilket är den totala mängden gymnasiepoäng som eleven betygsätts i, med betygen F till A. Gymnasiearbetet och kurser lästa inom utökat program exkluderas från beräkningen då det bara har två betygssteg (E och F). Måttet skiljer sig från den meritpoäng som beräknas för antagning till universitet och högskola eftersom inga extrapoäng ges för meritpoängsgivande kurser i exempelvis matematik eller moderna språk.

Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet är de elever på yrkesprogram som förutom uppnådda krav för examen har minst godkänt (betyget E) i kurserna matematik 1, engelska 5 och 6 samt svenska eller svenska som andraspråk 1, 2 och 3. En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program omfattar kraven för grundläggande behörighet till högskola. Se därför ”andel (%) med examen” för uppgift om andelen med grundläggande behörighet på de högskoleförberedande programmen. En yrkesexamen ger inte automatiskt grundläggande behörighet men kan kompletteras med behörighetsgivande kurser.

Efter skolan

Det centrala mått som används i statistiken är etableringsstatus. Det baseras på uppgifter om arbete och vidare studier efter gymnasieskolan. Måttet bygger på data från Statistiska centralbyråns (SCB) LISA-databas,⁴¹ i vilken informationen hämtas från bland annat sysselsättningsregistret, SCB:s register över personer i utbildning och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens händesdatabas. Följande kategorier ingår i måttet etableringsstatus:

Etablerad ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst på minst 197 100 kr, sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad 2017), inga händelser som indikerar arbetslöshet och inga händelser som indikerar arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning.

Osäker ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst på minst 168 800 kr och upp till 197 100 kr. Vid inkomst av aktiv näringsverksamhet gäller ingen nedre inkomstgräns. Inte klassificerad som studerande.

eller

---

⁴¹ Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier. Individregistren är färdigställda cirka 16 månader efter mättdpunkt (31 december), vilket leder till den relativt långa eftersläpningen för statistik om etableringsstatus.

Arbetsinkomst på minst 197 100 kr och under året förekomst av arbetslöshet (hel- eller deltid), arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition. Inte klassificerad som studerande.

Svag ställning på arbetsmarknaden

Arbetsinkomst upp till 168 800 kr. Inte klassificerad som studerande.

eller

Arbetsinkomst på minst 168 800 kr och under året förekomst av heltidsarbetslöshet/arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar.

Inte klassificerad som studerande.

Högskolestudier

Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen 2017 och erhållit någon form av studieersättning samma år. Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden.

Övriga studier

Erhållit någon form av studieersättning under 2017. Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande.

Varken arbete eller studier

Avsaknad av arbetsinkomst aktuellt år. Inte klassificerad som studerande.

Uppgifter om **yrke** redovisas bara för ungdomar som är klassificerade som att ha en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2017 och som avslutade sin gymnasieutbildning läsåret 2013/14 med examen. Yrkesuppgifterna kommer från yrkesregistret vid SCB. Redovisningen är på 3-siffernivå, s.k. yrkesgrupper, enligt nomenklaturen svensk standard för yrkesklassificering (SSYK 2012).

Ungefär 75 procent av dem med anknytning till arbete har en uppgift i yrkesregistret för 2017. De saknade uppgifterna har hanterats som ett svarsbortfall i en postenkät eller en intervjuundersökning. Ett uppräkningsförfarande, kalibrering, som utnyttjar hjälpinformation från register har använts för att reducera den skevhet som bortfallet kan ge upphov till. Den hjälpinformation som har använts är gymnasieprogram, kön, SNI, etableringsstatus och företagsstorlek. Den uppräkningsvikt som fås från kalibreringen gör att en "svarande" person dels representerar sig själv dels en del av bortfallet av yrkesuppgifter för andra personer med samma kön, program, näringsgren och etableringsstatus. Tänk därför på att uppgifter om yrke är behäftad med viss osäkerhet. Osäkerheten är större för inriktningar med färre individer. För inriktningar med färre än 120 individer (skattat antal) visas endast de vanligaste yrkena men inte andel per yrke. Andel per yrke redovisas inte för yrken som har färre än 30 individer (skattat antal).

När man tolkar statistiken är det viktigt att känna till:

- Klassificeringen SSYK finns på fyra nivåer, beroende på vilken detaljnivå som är lämplig. I redovisningen används tre-siffernivån vilket gör att vissa yrkeskategorier som man kan förvänta sig efter en viss inriktning kan ligga i en underkategori och syns därför inte i statistiken. Ett tydligt exempel är för uppgifter om yrke efter inriktningen *frisör*. Där anges det vanligaste yrket som skönhets- och kroppsterapeuter men det är viktigt att känna till att yrket frisör ingår i denna kategori. Detta kommenteras i texten eller vid tabellen där det förekommer tydliga exempel.
- För klassificeringen SSYK definieras ett arbete främst utifrån de arbetsuppgifter och göromål som utförs eller ska utföras av en person som är anställd. Det är arbetsgivaren som kodar yrken enligt SSYK 2012 med hjälp av en enkätvägledning och kodningshjälpmedel. Det är de kvalifikationer som arbetet kräver, inte de kvalifikationer som arbetstagaren har, som ger grund för en viss klassificering.
- Alla tänkbara yrkesbenämningar kan inte finnas med i yrkesklassificeringen (SSYK), och framkommer därmed inte i statistiken. Detta kan vara en anledning till att man inte ser vissa specifika yrken i statistiken som man förväntar sig.

Skolverkets uppföljning av gymnasieskolan 2020 omfattar statistik från läsåret 2011/12 till läsåret 2019/20. Rapporten innehåller uppgifter om söktryck, elevsammansättning, byten från programmen, genomströmning samt studieresultat. Årets rapport fokuserar även på etablering på arbetsmarknaden tre år efter avslutat yrkesprogram.

